

28 Decembrie 2023

Comisia economie, buget și finanțe

RAPORT

asupra proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (nr. 389 din 01.11.2023) lectura II

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (nr. 389 din 01.11.2023), înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvern, și comunică următoarele.

Proiectul de lege propus examinării a fost aprobat în lectura întâi în cadrul ședinței Parlamentului din 9 noiembrie 2023. Pentru lectura a doua la proiectul de lege au fost prezentate două amendamente ale domnului deputat Radu MARIAN.

Totodată, Comisia economie, buget și finanțe a examinat amendamentele propuse și propunerile de ordin tehnico-legislativ expuse în avizul Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului, iar rezultatele examinării propunerilor transmise sunt reflectate în tabela de sinteză, parte integră a raportului prezentat.

Prin urmare, Comisia economie, buget și finanțe cu votul majoritar al membrilor comisiei, propune plenului Parlamentului examinarea și adoptarea proiectului de lege nr. 389 din 01.11.2023 în a doua lectură.

Radu MARIAN
Președintele Comisiei

LEGE

pentru modificarea unor acte normative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta lege transpune:

– art. 2, 5, 6c, 7, 9, 10 și Anexa III din Regulamentul (UE) 2017/1938 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2017 privind măsurile de garantare a siguranței furnizării de gaze și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 994/2010, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 280 din 28 octombrie 2017, în varianta adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2022/01/MC-EnC din 30 septembrie 2022.

– art. 3a, 13 din Regulamentul (CE) nr. 715/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețelele pentru transportul gazelor naturale și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1775/2005, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 211 din 14 august 2009, în varianta adaptată și adoptată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2011/02/MC-EnC, și modificat prin Regulamentul (CE) nr. 2022/1032 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 iunie 2022 privind modificarea Regulamentelor (CE) nr. 2017/1938 și nr. 715/2009, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 173 din 30 iunie 2022, în varianta adaptată și adoptată prin decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2022/01/MC-EnC din 30 septembrie 2022.

Art. I. – Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 193-203, art. 415), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Clauza de armonizare va avea următorul cuprins:

„Prezenta lege transpune:

– art.1–42, 44–48, precum și Anexa I din Directiva 2009/73/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale și de abrogare a Directivei

2003/55/CE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 211 din 14 august 2009, în varianta adaptată și adoptată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2011/02/MC-EnC din 6 octombrie 2011;

– art. 2, 5, 6c, 7, 9, 10 și Anexa III din Regulamentul (UE) 2017/1938 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2017 privind măsurile de garantare a siguranței furnizării de gaze și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 994/2010, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 280 din 28 octombrie 2017, în varianta adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2022/01/MC-EnC din 30 septembrie 2022;

– art. 1–3a, 13, 15–22, 24, precum și Anexa I din Regulamentul (CE) nr. 715/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețelele pentru transportul gazelor naturale și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1775/2005, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 211 din 14 august 2009, în varianta adaptată și adoptată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2011/02/MC-EnC, și modificat prin Regulamentul (CE) nr. 2022/1032 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 iunie 2022 privind modificarea Regulamentelor (CE) nr. 2017/1938 și nr. 715/2009, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 173 din 30 iunie 2022, în varianta adaptată și adoptată prin decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2022/01/MC-EnC din 30 septembrie 2022;

– art. 3, 6, 10, 12, 14, 17–20 și 34 din Regulamentul (UE) nr. 2017/460 al Comisiei din 16 martie 2017 de stabilire a unui cod al rețelei privind structurile tarifare armonizate pentru transportul gazelor, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 72 din 17 martie 2017, în varianta adaptată și adoptată prin Decizia Grupului Permanent de Nivel Înalt al Comunității Energetice nr. 2018/07/PHLG-EnC din 28 noiembrie 2018;

– Regulamentul (UE) nr. 1227/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2011 privind integritatea și transparența pieței angro de energie, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 326 din 8 decembrie 2011, în varianta adaptată și adoptată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2018/10/MC-EnC din 29 noiembrie 2018.”

2. Articolul 2:

noțiunea „certificare” va avea următorul cuprins:

certificare – procedură în cadrul căreia se examinează respectarea de către operatorul sistemului de transport, de către operatorul instalației de stocare a cerințelor privind separarea și independența acestuia, precum și a altor cerințe relevante impuse operatorului sistemului de transport, operatorului instalației de stocare prin prezenta lege, și care constituie o precondiție pentru desemnarea prin

licențiere a operatorului sistemului de transport, a operatorului instalației de stocare;”

noțiunea „cont de echilibrare operațională” va avea următorul cuprins:

„cont operațional de echilibrare – cont între operatorii sistemelor de transport adiacente, care se utilizează la gestionarea diferențelor de direcționare la un punct de interconectare în vederea simplificării contabilizării gazelor naturale pentru utilizatorii de sistem vizați de punctul de interconectare;”

după noțiunea „instalație de racordare” se introduce o noțiune nouă cu următorul cuprins:

„*instalație de stocare subterană* – instalație de stocare care este deținută și/sau exploatată de o întreprindere de gaze naturale, este utilizată pentru stocarea gazelor naturale, inclusiv a stocurilor de echilibrare, și este conectată la o rețea de transport sau de distribuție, cu excepția rezervoarelor sferice supraterane sau a spațiului de stocare în conductă;”

după noțiunea „nominalizare” se introduce o noțiune nouă cu următorul cuprins:

„*obiectiv de creare a stocurilor de gaze naturale* – obiectiv obligatoriu privind nivelul de stocuri de gaze naturale raportat la capacitatea agregată a instalațiilor de stocare subterană, stabilit pentru țările părți ale Comunității Energetice sau pentru statele membre ale Uniunii Europene în care există instalații de stocare subterană;”

noțiunea „operator al depozitului de stocare” va avea următorul cuprins:

„*operator al instalației de stocare* – întreprindere de gaze naturale titular de licență pentru stocarea gazelor naturale care desfășoară activitatea de stocare a gazelor naturale și exploatează o instalație de stocare;”

la noțiunea „parte a Comunității Energetice”, textul „ , precum și Uniunea Europeană și statele sale membre” se exclude;

la noțiunea „produse energetice angro” literele a) și b), după cuvintele „în țările părți ale Comunității Energetice” se introduce textul „ , în statele membre ale Uniunii Europene”;

noțiunea „societate comercială mică” va avea următorul cuprins:

„întreprinderi mici – întreprinderi în sensul celor definite în Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii;”

după noțiunea „stație de reglare-măsurare” se introduc două noțiuni noi cu următorul cuprins:

„*stoc de echilibrare* – cantitate de gaze naturale nelichefiate care sunt:

a) achiziționate, gestionate și stocate în instalații de stocare subterană de către operatorii sistemelor de transport sau de o entitate desemnată exclusiv pentru îndeplinirea funcțiilor operatorilor sistemelor de transport și pentru asigurarea securității aprovizionării cu gaze naturale; și

b) utilizate numai în cazul în care acest lucru este necesar pentru menținerea în funcțiune a sistemului de gaze naturale în condiții de siguranță și fiabilitate;

stoc de securitate – cantitate de gaze naturale nelichefiate stocate în instalații de stocare, care sunt achiziționate, gestionate și stocate de entitatea pentru crearea și menținerea stocurilor de securitate desemnată conform art. 108¹ și care pot fi utilizate în condițiile stabilite la alin. (8) din articolul menționat;”.

3. Articolul 4:

la alineatul (1) litera k), cuvintele „depozitelor artificiale de stocare a gazelor naturale” se substituie cu cuvintele „instalațiilor de stocare a gazelor naturale”;

articolul se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Guvernul întreprinde măsurile necesare pentru a asigura utilizarea, până la 1 noiembrie a fiecărui an calendaristic, a capacității de stocare a gazelor naturale în instalațiile de stocare din alte țări părți ale Comunității Energetice, din statele membre ale Uniunii Europene, care să corespundă unui nivel de cel puțin 15% din consumul mediu anual de gaze naturale al consumatorilor finali din Republica Moldova, racordați la rețelele de gaze naturale ale operatorilor de sistem licențiați, determinat pentru ultimii 5 ani calendaristici. Stocurile de gaze naturale care urmează a fi create în acest scop includ stocurile prevăzute la art. 108¹–108³.”

4. Articolul 7 alineatul (1):

la litera e), după cuvântul „relațiile” se introduc cuvintele „și schimbul de informații”;

litera f) va avea următorul cuprins:

„f) aprobă contractele, acordurile dintre operatorul candidat/operatorul de sistem independent și proprietarul/prorietarii rețelelor de transport al gazelor naturale, inclusiv contractele de locațiune sau hotărâri prin care stabilește conținutul contractelor respective în cazurile stabilite la art. 26 alin. (6);”

articolul se completează cu literele (e¹), (f¹) și (f²) cu următorul cuprins:

„e¹) solicită informații și rapoarte de la operatorul de sistem independent și de la proprietarul rețelelor de gaze naturale și efectuează controale, inclusiv controale inopinate, la sediul proprietarului rețelei de transport și la sediul operatorului de sistem independent;”

„f¹) desemnează, în cazurile specifice, entitatea responsabilă de gestiunea unor porțiuni ale rețelei de transport al gazelor naturale din posesia agenților economici care nu au relații cu bugetul public național, în scopul asigurării fiabilității și continuității transportului de gaze naturale pe întreg teritoriul țării;”

„f²) examinează neînțelegerile dintre operatorul de sistem independent și proprietarul/prorietarii rețelelor de gaze naturale, precum și dintre operatorul de sistem independent și entitatea desemnată conform lit. f¹) din prezentul alineat și adoptă hotărâri obligatorii pentru aceștia în conformitate cu art. 109 alin. (2¹);”

5. La articolul 9, alineatul (7) va avea următorul cuprins:

„(7) În cazul situațiilor excepționale în sectorul gazelor naturale, constatate în modul stabilit de lege, sau pe subiecte ce țin de securitatea aprovizionării cu gaze naturale, de interesul economic general sau interesul legitim al consumatorilor finali ori al participanților pieței gazelor naturale, inclusiv în cazul unor modificări semnificative a prețului de achiziție a gazelor naturale, proiectele de hotărâri, proiectele de decizii pot fi supuse elaborării și adoptării/emiterii în regim de urgență, fără respectarea prevederilor prezentului articol și a cerințelor privind transparența în procesul decizional prevăzute de Codul administrativ. Argumentarea necesității de a adopta hotărârea/de a emite decizia în regim de urgență se aduce la cunoștința publicului în termen de 10 zile lucrătoare de la adoptare/emitere, prin publicare pe pagina web oficială a Agenției.”

6. Articolul 11:

la alineatul (1), cuvintele „din țările părți ale Comunității Energetice la consumatorii finali din Republica Moldova” se substituie cu textul „din țările părți ale Comunității Energetice sau din statele membre ale Uniunii Europene la

consumatorii finali din Republica Moldova, în conformitate cu acordurile încheiate în acest sens”;

la alineatul (3), cuvintele „care țin de” se substituie cu cuvintele „care țin inclusiv de”.

7. La articolul 14:

alineatul (2¹) se completează cu litera c) cu următorul cuprins:

„c) să dispună, la data la care se înregistrează cererea de eliberare a licenței, precum și pe toată perioada valabilității licenței, de suma de 1 000 000 de lei, sumă pentru care, prin documente confirmative, se demonstrează proveniența din una sau mai multe dintre următoarele surse:

– disponibilul din linii de credit bancare de care beneficiază solicitantul, conform documentelor financiare justificative în acest sens;

– resurse financiare pe care asociații și/sau acționarii solicitantului le pun la dispoziția acestuia prin contracte de finanțare/împrumut sau prin alte tipuri de contracte însoțite de documente financiare justificative;

– disponibilul din contul curent, probat cu extras de cont bancar al solicitantului.”

alineatul (3) se completează cu litera d) cu următorul cuprins:

„d) să dispună la data, la care se înregistrează cererea de eliberare a licenței, precum și pe toată perioada valabilității licenței, de suma de 1 000 000 de lei, sumă pentru care, prin documente confirmative, se demonstrează proveniența din una sau mai multe dintre următoarele surse:

– disponibilul din linii de credit bancare de care beneficiază solicitantul, conform documentelor financiare justificative în acest sens;

– resurse financiare pe care asociații și/sau acționarii solicitantului le pun la dispoziția acestuia prin contracte de finanțare/împrumut sau prin alte tipuri de contracte însoțite de documente financiare justificative;

– disponibilul din contul curent, probat cu extras de cont bancar al solicitantului.”

articolul se completează cu alineatele (4¹) și (4²) cu următorul cuprins:

„(4¹) Pentru activitățile prevăzute de art. 12 alin. (2) lit. d¹) și e), persoanele care solicită licența urmează a fi avizate pozitiv de către Serviciul de Informații și Securitate și Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor sub aspectul riscurilor aferente securității statului, spălării banilor și finanțării terorismului.

(4²) Avizele prevăzute la alin. (4¹) sunt solicitate de către Agenție în cadrul procedurii de examinare a declarației privind eliberarea licențelor. Avizele urmează a fi emise în cel mult 10 zile lucrătoare din data parvenirii solicitării Agenției. În cazul în care Serviciul de Informații și Securitate și Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor nu emit avizele în termenul stabilit, se consideră că acestea nu au avut obiecții în raport cu solicitantul de licență și avizul este pozitiv. Emiterea a cel puțin unui aviz negativ constituie temei pentru refuzul eliberării licenței.”

alineatul (7) se completează cu următorul enunț: „Pe perioada procesului de avizare prevăzut la alin. (4²), termenul de examinare a declarației privind eliberarea licențelor se suspendă.”

8. La articolul 15:

alineatul (1) se completează cu litera h) cu următorul cuprins:

„h) să înștiințeze Agenția despre toate modificările cu privire la acționarii/asociații și la persoanele care exercită controlul în cadrul societății comerciale și să prezinte informațiile relevante în termen de cel mult 10 zile de la înregistrarea acestora în Registrul de stat al persoanelor juridice, în scopul verificării conformării condițiilor de licențiere indicate la art. 14 alin (4¹).”

articolul se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) În legătură cu realizarea de către Agenție a atribuției stabilite la art. 16, precum și a altor atribuții stabilite de prezenta lege, titularul de licență pentru furnizarea gazelor naturale, titularul de licență pentru transportul gazelor naturale și titularul de licență pentru distribuția gazelor naturale sunt obligați să ofere Agenției, în termenele și în condițiile stabilite de aceasta, accesul la baza de date în format electronic a consumatorilor finali, a utilizatorilor de sistem deserviți.”

9. Articolul 16:

la alineatul (2), textul „la alin. (4) lit. a) și e¹)” se substituie cu textul „la alin. (4) lit. a), e¹) și g)”;

la alineatul (3), textul „la art. 94¹ și 97¹–97⁴” se substituie cu textul „la art. 15 alin. (1) lit. (h)”, iar textul „Adresarea în instanță trebuie să se facă în termen de 3 zile lucrătoare de la adoptarea de către Agenție a hotărârii privind suspendarea licenței. În cazul nerespectării acestui termen, hotărârea privind suspendarea licenței

devine nulă de drept. Hotărârea Agenției privind suspendarea licenței se aplică până la emiterea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile.” se exclude;

alineatul (4) se completează cu litera g) cu următorul cuprins:

„g) neînregistrarea de către titularul de licență în Registrul participanților la piața angro în termenul stabilit de Agenție potrivit art. 94 alin. (4¹).”

la alineatul (4¹), textul „stabilit la alin. (4) lit. e¹)” se substituie cu textul „stabilit la alin. (4) lit. e¹) și g)” și alineatul se completează cu textul „În cazul nerespectării de către Agenție a termenului de adresare în instanța de judecată prevăzut în prezentul alineat, hotărârea Agenției privind suspendarea licenței devine nulă de drept. Hotărârea Agenției privind suspendarea licenței se aplică până la emiterea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile.”

la alineatul (6), după cuvintele „să transmită” se introduc cuvintele „Agenției și”.

10. Articolul 26:

la alineatul (2) litera d), al doilea enunț va avea următorul cuprins: „În acest sens, operatorul candidat trebuie să prezinte contractele de locațiune sau de predare-primire la deservire tehnică a rețelelor de gaze naturale, încheiate și/sau preluate de drept.”

articolul se completează cu alineatele (3)–(7) cu următorul cuprins:

„(3) În scopul îndeplinirii funcțiilor operatorului sistemului de transport al gazelor naturale, operatorul candidat/operatorul de sistem independent încheie cu proprietarul/propietarii rețelelor de transport al gazelor naturale contract/contracte de locațiune pentru o perioadă de cel puțin 5 ani. Operatorul candidat/operatorul de sistem independent și proprietarul/propietarii rețelelor de transport al gazelor naturale sunt obligați să încheie orice alt tip de contract sau acord necesar pentru ca operatorul de sistem independent să poată îndeplini funcțiile operatorului sistemului de transport al gazelor naturale, stabilite în conformitate cu prezenta lege, și pentru ca să fie asigurată respectarea de către proprietarul/propietarii rețelelor de transport al gazelor naturale a obligațiilor prevăzute la art. 27 alin. (2) și (3) și la art. 28.

(4) În scopul asigurării fiabilității și a continuității transportului de gaze naturale pe întreg teritoriul Republicii Moldova, operatorul candidat/operatorul de sistem independent încheie cu entitatea responsabilă de gestiunea unor porțiuni ale rețelei de transport al gazelor naturale din posesia agenților economici care nu au

relații cu bugetul public național, desemnată de Agenție conform art. 7 alin. (1) lit. f¹), acorduri tehnice de exploatare și/sau orice alt tip de acorduri necesare pentru asigurarea interconectării și a interoperabilității rețelelor de transport al gazelor naturale de pe întreg teritoriu țării.

(5) Contractele, acordurile menționate la alin. (3)–(4) din prezentul articol, inclusiv prevederile lor financiare, fac obiectul aprobării de către Agenție. În contextul aprobării, Agenția este în drept să stabilească noi obligații în raport cu părțile contractante în măsura în care aceste obligații sunt necesare pentru implementarea art. 26–28.

(6) În cazul în care operatorul candidat/operatorul de sistem independent și proprietarul/propietarii rețelelor de transport al gazelor naturale nu încheie contractul de locațiune sau alte contracte, acorduri prevăzute la alin. (3), Agenția adoptă o hotărâre prin care stabilește drepturile și obligațiile operatorului candidat/operatorului de sistem independent și ale proprietarului/propietarilor de rețele de transport, inclusiv cele financiare, prevăzute de contractele de locațiune sau alte contracte și acorduri. Hotărârea Agenției este executorie din momentul adoptării și produce efecte obligatorii pentru operatorul candidat/operatorul de sistem independent și proprietarul/propietarii rețelelor de transport al gazelor naturale până la încheierea și aprobarea contractelor de locațiune sau alte contracte și acorduri.

(7) În scopul asigurării fiabilității și continuității transportului de gaze naturale și pentru îndeplinirea funcției de operator al sistemului de transport prevăzute de prezenta lege, operatorul de sistem independent utilizează, pe perioada aplicării hotărârii Agenției adoptate conform alin. (6), rețelele de transport al gazelor naturale care la 1 septembrie 2023 erau în proprietatea întreprinderii integrate pe verticală. Prevederea stabilită în prezentul alineat nu împiedică proprietarul/propietarii rețelelor de transport al gazelor naturale să încheie contract/contracte de locațiune în condițiile stabilite la alin. (5).”

11. Legea se completează cu articolul 36¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 36¹. Obligații de confidențialitate și transparență impuse proprietarilor rețelelor de transport și operatorilor sistemelor de transport

(1) Fără a aduce atingere prevederilor art. 102 sau oricărei alte obligații privind divulgarea informațiilor stabilite în conformitate cu prezenta lege, operatorii sistemului de transport și proprietarii rețelei de transport al gazelor naturale sunt obligați să asigure confidențialitatea informațiilor ce constituie secret comercial pe care le-au obținut în contextul desfășurării activităților lor și să împiedice divulgarea

discriminatorie de informații referitoare la propriile activități care ar putea oferi avantaje economice. În special, toți operatorii sistemului de transport, toți proprietarii rețelei de transport al gazelor naturale trebuie să se abțină de la divulgarea oricărei informații ce constituie secret comercial către celelalte întreprinderi din cadrul întreprinderii de gaze naturale integrată pe verticală, cu excepția cazurilor în care divulgarea este necesară pentru încheierea unei tranzacții comerciale. Pentru asigurarea respectării principiilor privind separarea informațională, se interzice proprietarului rețelei de transport al gazelor naturale și celorlalte întreprinderi din cadrul întreprinderii de gaze naturale integrată pe verticală să utilizeze servicii comune, inclusiv servicii juridice comune, cu excepția serviciilor administrative sau a serviciilor informatice.

(2) La vânzarea sau achiziționarea gazelor naturale de către întreprinderile înrudite, se interzice operatorilor sistemelor de transport să facă abuz de informațiile ce constituie secret comercial pe care le-au obținut de la terți la sau în legătură cu acordarea ori negocierea accesului la rețea.

(3) Fără a aduce atingere obligației de asigurare a confidențialității informațiilor ce constituie secret comercial, operatorii sistemelor de transport sunt obligați să publice informațiile necesare pentru asigurarea unei concurențe efective și a funcționării eficiente a pieței, în modul și în condițiile stabilite de prezenta lege.”

12. La articolul 37 alineatul (3) litera b), cuvintele „asupra operatorului sistemului de transport” se substituie cu cuvintele „asupra proprietarului rețelei de transport al gazelor naturale sau asupra operatorului sistemului de transport.”

13. La articolul 39:

alineatul (5) se completează cu următorul enunț: „Operatorul sistemului de transport încheie cu utilizatorii de sistem contracte de prestare a serviciului de transport, conform modelului aprobat de Agenție.”

la alineatul (6¹), cuvintele „în contul de echilibrare operațională se substituie cu cuvintele „în contul operațional de echilibrare”.

14. La articolul 41 alineatul (1), în partea introductivă, după textul „La cererea operatorului sistemului de transport,” se introduce textul „autoritățile administrației publice locale,”.

15. Legea se completează cu articolul 42¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 42¹.** Dezvoltarea capacităților bidirecționale la interconexiuni

(1) Operatorii sistemelor de transport sunt obligați să asigure capacitate fizică permanentă pentru transportul gazelor naturale în ambele direcții (în continuare – *capacitate bidirecțională*) la toate interconexiunile cu țările vecine. Dezvoltarea sau majorarea capacității bidirecționale a unei interconexiuni se realizează cu respectarea procedurii stabilite în anexă și cu respectarea principiilor generale stabilite la art. 42. În cazul respectării procedurii și a cerințelor stabilite în anexă, operatorii sistemelor de transport pot obține o derogare de la obligația stabilită de prezentul alineat.

(2) Costurile de investiție realizate în mod eficient în legătură cu executarea obligației stabilite la alin. (1) se iau în considerare la stabilirea tarifelor pentru serviciul de transport al gazelor naturale, cu respectarea prevederilor stabilite de prezentul articol.

(3) În cazul în care o investiție identificată ca fiind necesară pentru dezvoltarea sau majorarea capacității bidirecționale a unei interconexiuni nu este cerută de piață, dar este considerată necesară din punct de vedere al securității aprovizionării cu gaze naturale și dacă investiția respectivă generează costuri în Republica Moldova și în o țară parte a Comunității Energetice sau un stat membru al Uniunii Europene (în continuare – *părți implicate*), sau într-o parte implicată în beneficiul unei alte părți implicate, Agenția, în cooperare cu autoritatea națională de reglementare din cealaltă parte implicată (în continuare – *autoritatea de reglementare implicată*) adoptă o decizie coordonată cu privire la modalitatea de alocare transfrontalieră a costurilor până la luarea unei decizii privind efectuarea investiției respective, cu respectarea procedurii stabilite în anexă.

(4) La alocarea transfrontalieră a costurilor de investiție, Agenția ține cont de principiile de examinare a cererilor de investiție în legătură cu proiectele de interes comun în cadrul Comunității Energetice, stabilite în Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, care sunt relevante pentru proiectele de infrastructură din sectorul gazelor naturale, în special în măsura în care beneficiile aferente investițiilor în infrastructură contribuie la sporirea securității aprovizionării cu gaze naturale în părțile implicate, precum și de investițiile deja efectuate în infrastructura în cauză.

(5) Decizia privind alocarea transfrontalieră a costurilor trebuie să urmărească evitarea oricărui efect impropriu de distorsionare a pieței gazelor naturale și să nu denatureze concurența și funcționarea corespunzătoare a pieței gazelor naturale, atât la nivel național, cât și la cel regional.”

16. La articolul 48 alineatul (1), în partea introductivă, după textul „La cererea operatorului sistemului de distribuție,” se introduce textul „autoritățile administrației publice locale,”.

17. Articolul 51 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 51.** Operatorul depozitului de stocare

(1) Activitatea de stocare a gazelor naturale se desfășoară de operatorul instalației de stocare în temeiul licenței pentru stocarea gazelor naturale, eliberată de Agenție în condițiile legii.

(2) Operatorul instalației de stocare este în drept să participe la piața gazelor naturale în calitate de participant specific pentru a achiziționa gaze naturale în scopuri operaționale în condițiile stabilite în prezenta lege și în actele normative de reglementare ale Agenției.”

18. Legea se completează cu articolele 52¹ și 52² cu următorul cuprins:

„**Articolul 52¹.** Certificarea operatorului instalației de stocare

(1) Înainte de a fi desemnată în calitate de operator al instalației de stocare, prin eliberarea licenței pentru stocarea gazelor naturale, întreprinderea de gaze naturale urmează să fie certificată în conformitate cu procedura prevăzută de prezentul articol. Cererea privind certificarea în calitate de operator al instalației de stocare (în continuare – *cerere privind certificarea*) se depune la Agenție până la punerea în funcțiune a unei instalații de stocare subterană nou-construită, astfel încât, la momentul punerii în funcțiune a acesteia, întreprinderea respectivă să fie în măsură să finalizeze procedura de certificare. La cererea privind certificarea, solicitantul anexează documentele care demonstrează îndeplinirea condițiilor minime privind separarea și independența operatorului instalației de stocare stabilite la art. 52.

(2) Procedura de certificare stabilită de prezentul articol se aplică inclusiv în raport cu întreprinderile de gaze naturale controlate de operatorii sistemelor de transport care au fost deja certificați în conformitate cu prevederile art. 36.

(3) Agenția examinează cererea privind certificarea, inclusiv documentele anexate, și decide cu privire la respingerea cererii privind certificarea operatorului instalației de stocare în cazul în care constată că o persoană care, în mod direct sau indirect, controlează sau își exercită vreun drept asupra operatorului instalației de stocare în sensul art. 25 ar putea pune în pericol securitatea aprovizionării cu gaze

naturale sau interesele esențiale în materie de securitate ale Republicii Moldova sau ale Comunității Energetice. La examinarea acestui aspect, Agenția ține cont de orice risc pentru securitatea aprovizionării cu gaze naturale la nivel național, regional sau la nivelul Comunității Energetice, precum și de orice atenuare a unui astfel de risc, care rezultă, printre altele, din:

- a) dreptul de proprietate, din aprovizionare sau din alte relații comerciale care ar putea afecta în mod negativ stimulentele și capacitatea operatorului instalației de stocare de a umple instalația de stocare subterană;
- b) drepturile și obligațiile Comunității Energetice față de țara terță respectivă, conform principiilor dreptului internațional, inclusiv din drepturile și de obligațiile care rezultă din oricare acord încheiat cu una sau cu mai multe țări terțe la care Comunitatea Energetică este parte și în care sunt abordate aspecte legate de securitatea aprovizionării cu gaze naturale;
- c) drepturile și obligațiile Republicii Moldova în raport cu țara terță în cauză, în conformitate cu acordurile încheiate cu țara respectivă, în măsura în care acestea nu contravin Tratatului Comunității Energetice;
- d) orice alte fapte și circumstanțe specifice ale cazului respectiv.

(4) Ca măsură alternativă la respingerea cererii privind certificarea conform alin. (3), Agenția este în drept să adopte hotărârea privind certificarea operatorului instalației de stocare sub rezerva stabilirii unor condiții care să garanteze atenuarea suficientă a riscurilor ce ar putea influența în mod negativ constituirea de stocuri în instalațiile de stocare subterană, doar dacă aplicabilitatea condițiilor stabilite poate fi asigurată prin implementarea și monitorizarea efectivă a acestora. Astfel de condiții pot include, în special, obligația proprietarului instalației de stocare sau a operatorului instalației de stocare de a transfera gestionarea instalației de stocare către o parte terță.

(5) În cazul în care constată că riscurile pentru securitatea aprovizionării cu gaze naturale nu pot fi eliminate prin stabilirea de condiții în conformitate cu alin. (4), inclusiv prin obligarea proprietarului instalației de stocare sau a operatorului instalației de stocare de a transfera către o parte terță gestionarea instalației de stocare și, prin urmare, refuză certificarea, Agenția întreprinde următoarele acțiuni:

- a) solicită proprietarului instalației de stocare sau operatorului instalației de stocare, sau oricărei persoane despre care s-a constatat că ar putea pune în pericol securitatea aprovizionării cu gaze naturale ori interesele esențiale în materie de securitate ale Comunității Energetice sau ale oricărei țări părți a Comunității Energetice să cedeze acțiunile sau drepturile pe care le deține cu titlu de proprietate asupra instalației de stocare sau în cadrul operatorului instalației de stocare și stabilește un termen pentru o astfel de cedare;

b) stabilește, după caz, măsuri provizorii pentru a asigura că o astfel de persoană nu poate exercita niciun control sau drept asupra respectivului proprietar al instalației de stocare sau operator al instalației de stocare până la cedarea participațiilor sau a drepturilor de proprietate;

c) stabilește compensații.

(6) În termen de cel mult 18 luni de la data înregistrării cererii privind certificarea, inclusiv a documentelor menționate la alin. (1), Consiliul de administrație al Agenției aprobă proiectul hotărârii cu privire la certificarea operatorului instalației de stocare sau cu privire la respingerea cererii privind certificarea în condițiile stabilite în prezentul articol, cu indicarea motivelor.

(7) Agenția, în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la aprobarea hotărârii stabilite la alin. (6), expediază în adresa Secretariatului Comunității Energetice proiectul hotărârii cu privire la certificarea operatorului instalației de stocare, anexând toate informațiile relevante în acest sens. În termen de cel mult 25 zile lucrătoare de la primirea notificării, Secretariatul Comunității Energetice prezintă Agenției avizul său referitor la proiectul hotărârii cu privire la certificarea operatorului instalației de stocare. În cazul în care, în termenul menționat, Secretariatul Comunității Energetice nu emite un aviz, se consideră că acesta nu a avut niciun fel de obiecții la proiectul hotărârii respective.

(8) În termen de cel mult 25 de zile lucrătoare de la primirea avizului Secretariatului Comunității Energetice sau de la expirarea termenului stabilit la alin. (7) pentru emiterea avizului respectiv de către Secretariatul Comunității Energetice, Agenția adoptă hotărârea cu privire la certificarea operatorului instalației de stocare, luând în considerare în cea mai mare măsură avizul Secretariatului Comunității Energetice emis în conformitate cu alin. (7).

(9) Hotărârea Agenției cu privire la certificarea operatorului instalației de stocare și avizul Secretariatului Comunității Energetice se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, pe pagina web oficială a Agenției și pe cea a Comunității Energetice.

(10) Operatorul instalației de stocare se consideră certificat numai după publicarea în Monitorul Oficial al Republicii Moldova a hotărârii cu privire la certificare, adoptată de Agenție conform prezentului articol.

Articolul 52². Monitorizarea respectării principiilor de certificare a operatorului instalației de stocare

(1) Operatorul instalației de stocare notifică Agenția cu privire la orice tranzacție planificată care necesită o reevaluare a conformității cu condițiile minime privind separarea și independența operatorului instalației de stocare stabilite la art. 52 și alte cerințe de certificare prevăzute la art. 52¹.

(2) Agenția monitorizează în mod continuu respectarea de către operatorul instalației de stocare a condițiilor minime privind separarea și independența operatorului instalației de stocare stabilite la art. 52 și a altor cerințe de certificare prevăzute la art. 52¹. Agenția inițiază o procedură de certificare pentru a reevalua respectarea cerințelor în oricare din următoarele circumstanțe:

a) la primirea unei notificări din partea operatorului instalației de stocare certificat cu privire la intenția acestuia de a pune în funcțiune o nouă instalație de stocare subterană a gazelor naturale, în temeiul alin. (3) din prezentul articol;

b) la primirea unei notificări din partea operatorului instalației de stocare cu privire la orice tranzacție planificată care necesită o reevaluare a conformității cu condițiile minime privind separarea și independența operatorului instalației de stocare stabilite la art. 52 și alte cerințe de certificare prevăzute la art. 52¹;

c) din proprie inițiativă, în cazul în care dispune de informații ce atestă faptul că o modificare planificată a drepturilor sau a influenței asupra unui operator al instalației de stocare ar putea duce la nerespectarea condițiilor minime privind separarea și independența operatorului instalației de stocare stabilite la art. 52 și a altor cerințe prevăzute la art. 52¹;

d) la cererea motivată a Secretariatului Comunității Energetice.

(3) Operatorul instalației de stocare care a fost certificat în conformitate cu prezenta lege și care intenționează să pună în funcțiune o nouă instalație de stocare subterană a gazelor naturale este obligat să notifice despre acest fapt Agenția și să prezinte documentele necesare stabilite la art. 52¹ alin. (1) în vederea inițierii unei noi proceduri de certificare.

(4) Agenția elaborează proiectul hotărârii cu privire la certificare în termen de cel mult 18 luni de la primirea notificării prevăzute la alin. (2) lit. a) și b), de la constatarea circumstanței stabilite la alin. (2) lit. c) sau de la primirea cererii motivate a Secretariatului Comunității Energetice. Agenția efectuează certificarea cu respectarea cerințelor de certificare și a procedurii stabilite la art. 52¹.”

19. Articolul 53 se completează cu alineatele (5) și (6) cu următorul cuprins:

„(5) Operatorul instalației de stocare întreprinde toate măsurile necesare pentru a asigura funcționarea continuă a instalațiilor de stocare subterană a gazelor naturale pe care le exploatează. Încetarea funcționării unei instalații de stocare subterană poate fi realizată numai în cazul în care nu sunt respectate cerințele tehnice

și de siguranță sau în cazul în care Agenția constată, în urma unei evaluări și ținând cont de avizul Secretariatului Comunității Energetice, că încetarea funcționării acesteia nu diminuează securitatea aprovizionării cu gaze naturale la nivel național sau la nivelul Comunității Energetice.

(6) În cazul în care, urmare a evaluării efectuate în conformitate cu alin. (5), Agenția constată că încetarea funcționării unei instalații de stocare este de natură să diminueze securitatea aprovizionării cu gaze naturale la nivel național sau la nivelul Comunității Energetice, iar încetarea funcționării unei instalații de stocare subterană nu este permisă, Agenția poate stabili măsuri compensatorii adecvate pentru a asigura continuitatea operării instalației de stocare respective.”

20. La articolul 54 alineatul (6), cuvintele „depozitul de stocare este folosit” se substituie cu cuvintele „instalația de stocare este folosită”

21. Articolul 56 alineatul (4), cuvintele „depozitul de stocare pe care îl exploatează și pentru utilizarea acestui depozit” se substituie cu cuvintele „instalația de stocare pe care o exploatează și pentru utilizarea acestei instalații de stocare”.

22. Articolul 58:

la alineatul (1), cuvintele „depozitul de stocare existent” se substituie cu cuvintele „instalația de stocare existentă”;

la alineatul (5), cuvintele „unui nou depozit de stocare” se substituie cu cuvintele „unei noi instalații de stocare”.

23. Articolul 70 alineatul (6), după cuvântul „deconecteze” se introduce cuvântul „imediat”.

24. Articolul 72:

la alineatul (2) litera (c), după cuvintele „părți ale Comunității Energetice” se introduce textul „, ale statelor membre ale Uniunii Europene”.

alineatul (3) se completează cu următorul enunț: „Operatorul sistemului de transport poate oferi capacitate fermă condiționată.”

25. Articolul 80:

la alineatul (4), cuvintele „societățile comerciale mici” se substituie cu cuvintele „întreprinderile mici”.

articolul se completează cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins:

„(4¹) În cazul în care consumatorii finali schimbă furnizorul care furnizează gaze naturale în contextul obligației de serviciu public stabilite la art. 89 și încheie un contract de furnizare a gazelor naturale la preț negociat sau rezoluționează contractul de furnizare a gazelor naturale cu furnizorul respectiv, pentru locul de consum/locurile de consum în cauză, acesta este în drept să revină la furnizorul care furnizează gaze naturale în contextul obligației de serviciu public stabilite la art. 89 la expirarea termenului de 12 luni de la data rezoluțiunii contractului de furnizare a gazelor naturale la preț reglementat.”

alineatul (7) va avea următorul cuprins:

„(7) Pentru locul/locurile de consum la care consumatorii finali au încheiat contract de furnizare a gazelor naturale cu un furnizor care furnizează gaze naturale în contextul obligației de serviciu public stabilită la art. 89 nu se permite încheierea a două sau mai multe contracte de furnizare a gazelor naturale.”

26. La articolul 85, alineatul (4) se completează cu următorul enunț: „Prețurile fiecărui furnizor se aplică nediscriminatoriu pe categorii de consumatori, pe tot teritoriul pe care licența este valabilă, rezultând diferențieri ale prețurilor la consumatorii finali doar ca urmare a aplicării unor tarife de distribuție diferite – în cazul consumatorilor casnici, iar în cazul consumatorilor noncasnici – inclusiv din volumele vândute și profilul de consum.”

27. Articolul 89:

la alineatul (1) cuvintele „societățile comerciale mici” se substituie cu cuvintele „întreprinderile mici”.

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„În limitele teritoriului autorizat prin licențele operatorilor de sistem, Agenția poate impune, în baza unor criterii prestabilite de eligibilitate și de selectare competitive, transparente și nediscriminatorii, prevăzute în Regulamentul privind impunerea obligațiilor de serviciu public aprobat în acest sens, unui sau mai multor furnizori obligația de serviciu public de a furniza gaze naturale consumatorilor finali specificați la alin. (1).”

articolul se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) În cazul în care în rezultatul procedurii competitive prevăzute la alin. (2) nu este selectat furnizorul care furnizează gaze naturale anumitor categorii de consumatori finali în contextul obligației de serviciu public, Agenția desemnează, prin hotărâre, un furnizor care să furnizeze gaze naturale anumitor categorii de consumatori finali în contextul obligației de serviciu public, pentru o perioadă care nu depășește trei ani. Agenția este în drept să decidă atribuirea acestei funcții furnizorilor de gaze naturale care îndeplinesc cel puțin următoarele condiții:

- a) operează activ pe piața de gaze naturale din Republica Moldova;
- b) are una din cele mai mari cifre de afaceri cumulată de furnizare de gaze naturale din cadrul pieței de gaze naturale din Republica Moldova în ultimul an calendaristic anterior celui al unei proceduri de desemnare;
- c) este separat de orice alte activități care nu au legătură cu tradingul și furnizarea gazelor naturale.”

la alineatul (3), după cuvintele „se stabilesc în Regulamentul privind furnizarea gazelor naturale” se introduce textul „și, după caz, în hotărârea Agenției adoptată conform alin. (2)”;

articolul se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) Agenția revocă prin hotărâre obligația de serviciu public stabilită în conformitate cu prezentul articol, în unul din următoarele cazuri:

- a) furnizorul căruia i-a fost impusă obligația de serviciu public de a furniza gaze naturale anumitor categorii de consumatori finali refuză să îndeplinească obligația respectivă;
- b) furnizorul căruia i-a fost impusă obligația de serviciu public de a furniza gaze naturale anumitor categorii de consumatori finali nu îndeplinește obligația respectivă cu excepția situației în care neîndeplinirea obligației nu îi este imputabilă;
- c) furnizorului căruia i-a fost impusă obligația de serviciu public de a furniza gaze naturale anumitor categorii de consumatori finali i s-a suspendat sau i s-a retras licența de furnizare a gazelor naturale.”

28. Articolul 90:

la alineatul (2), primul enunț va avea următorul cuprins: „Printr-o hotărâre adoptată în temeiul art. 11, Agenția poate impune, în baza unor criterii prestabilite de eligibilitate și de selectare competitive, transparente și nediscriminatorii, prevăzute în Regulamentul privind impunerea obligațiilor de serviciu public aprobat în acest sens, unui sau mai multor furnizori obligația de serviciu public de a asigura furnizarea de ultimă opțiune. Prin Hotărârea adoptată în acest sens, Agenția stabilește condiții și cerințe specifice privind îndeplinirea obligației de serviciu public de a asigura furnizarea de ultimă opțiune, inclusiv, dar fără a se limita la

disponibilitatea surselor de furnizare a cantităților necesare de gaze naturale pentru a asigura îndeplinirea obligației de serviciu public respective.”

articolul se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) În cazul în care în rezultatul procedurii competitive prevăzute la alin. (2) nu este selectat furnizorul de ultimă opțiune, Agenția desemnează, prin hotărâre, un furnizor de ultimă opțiune pentru o perioadă care nu depășește trei ani. După examinarea circumstanțelor existente, Agenția este în drept să decidă impunerea obligației de serviciu public privind furnizarea de ultimă opțiune furnizorilor care furnizează gaze naturale anumitor categorii de consumatori finali în contextul obligației de serviciu public stabilite la art. 89 sau unui alt furnizor de gaze naturale care îndeplinește cel puțin următoarele condiții:

- a) operează activ pe piața de gaze naturale din Republica Moldova;
- b) are una din cele mai mari cifre de afaceri cumulată de furnizare de gaze naturale din cadrul pieței de gaze naturale din Republica Moldova în ultimul an calendaristic anterior celui al unei proceduri de desemnare;
- c) este separat de orice alte activități care nu au legătură cu tradingul și furnizarea gazelor naturale;
- d) demonstrează, prin documente confirmative, disponibilitatea surselor pentru furnizarea cantităților necesare de gaze naturale.”

alineatul (8) va avea următorul cuprins:

„(8) Furnizorul de ultimă opțiune furnizează gazele naturale consumatorilor finali pentru o perioadă de cel mult 4 luni. Până la expirarea acestei perioade, consumatorii finali ai furnizorului de ultimă opțiune sunt obligați să încheie un contract de furnizare a gazelor naturale cu un alt furnizor, în condițiile stabilite de prezenta lege.

Consumatorii finali care au schimbat furnizorul ce furnizează gaze naturale în contextul obligației de serviciu public stabilite la art. 89 și au încheiat un contract de furnizare a gazelor naturale la preț negociat sau au rezoluționat contractul de furnizare a gazelor naturale cu furnizorul respectiv și care, la expirarea termenului prevăzut de prezentul alineat, nu au semnat un contract de furnizare a gazelor naturale la preț negociat cu un alt furnizor pot solicita prelungirea contractului de furnizare a gazelor naturale cu furnizorul de ultimă opțiune până la expirarea termenului stabilit la art. 80 alin. (4¹).”

articolul se completează cu alineatele (8¹) și (13¹) cu următorul cuprins:

„(8¹) În cazul în care consumatorul final nu încheie în termenele stabilite la alin. (8) contract de furnizare a gazelor naturale cu un alt furnizor, operatorul de

sistem este obligat să deconecteze, la cererea furnizorului de ultimă opțiune, instalațiile de gaze naturale ale consumatorului final în cauză, după notificarea prealabilă a consumatorului final respectiv cu 15 zile înainte de decontare.”

„(13¹) Agenția revocă, prin hotărâre, obligația de serviciu public stabilită în conformitate cu prezentul articol, în unul dintre următoarele cazuri:

a) furnizorul căruia i-a fost impusă obligația de serviciu public de a asigura furnizarea de ultimă opțiune refuză să îndeplinească obligația respectivă;

b) furnizorul căruia i-a fost impusă obligația de serviciu public de a asigura furnizarea de ultimă opțiune nu îndeplinește obligația respectivă, cu excepția situației în care neîndeplinirea obligației nu îi este imputabilă;

c) furnizorului căruia i-a fost impusă obligația de serviciu public de a asigura furnizarea de ultimă opțiune i s-a suspendat sau i s-a retras licența de furnizare a gazelor naturale.”

29. La articolul 92 alineatul (2), ultimul enunț va avea următorul cuprins: „Se interzice participanților la piața gazelor naturale să-și exercite drepturile în vederea restrângerii concurenței și a lezării intereselor legitime ale consumatorului, precum și să întreprindă alte acțiuni ce au ca obiect ori pot avea ca efect restrângerea, împiedicarea sau denaturarea concurenței, în special prin încheierea de acorduri anticoncurențiale sau prin folosirea în mod abuziv a poziției dominante pe piața gazelor naturale.”

30. Articolul 93 se completează cu textul „, în condițiile stabilite de prezenta lege”.

31. Articolul 94:

la alineatul (1), cuvintele „și furnizorii” se substituie cu textul „, traderii și furnizorii”;

articolul se completează cu alineatele (4¹) și (4²) cu următorul cuprins:

„(4¹) Se interzice participanților la piața angro a gazelor naturale să efectueze tranzacții pe piață fără a se asigura de înregistrarea acestora în Registrul participanților la piața angro, prevăzut la art. 94¹. În cazul în care Agenția constată că pe piața angro a gazelor naturale au fost efectuate tranzacții cu încălcarea principiului stabilit în prezentul alineat, aceasta aplică sancțiune financiară prevăzută la art. 113 alin. (1) lit. d) și stabilește termen pentru înregistrare în Registrul participanților la piața angro.

(4²) În cazul în care participantul la piața angro a gazelor naturale nu se înregistrează în Registrul participanților la piața angro în termenul stabilit conform alin. (4¹), Agenția suspendă licența conform art. 16 alin. (4) lit. g).”

alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) Participanții la piața angro a gazelor naturale, operatorii sistemelor de transport, entitatea de echilibrare, operatorii platformelor de tranzacționare sunt obligați să prezinte Agenției informații cu privire la tranzacțiile încheiate. Modul de raportare și periodicitatea raportării se stabilește printr-o hotărâre a Agenției adoptată în acest sens. Participanții la piața angro a gazelor naturale, operatorii sistemelor de transport, entitatea de echilibrare, operatorii platformelor de tranzacționare sunt obligați să păstreze informațiile și documentele aferente tranzacțiilor încheiate, timp de cel puțin 5 ani.”

articolul se completează cu alineatul (6) cu următorul cuprins:

„(6) Executarea de către operatorii sistemelor de transport, entitatea de echilibrare, operatorii platformelor de tranzacționare a obligației stabilite la alin. (5) din prezentul articol nu îi exonerează pe aceștia de îndeplinirea obligațiilor stabilite la articolul 97³.”

32. Legea se completează cu articolul 94² cu următorul cuprins:

„**Articolul 94².** Interzicerea acordurilor anticoncurențiale și a abuzului de poziție dominantă pe piața gazelor naturale

(1) Se interzic și sunt nule de drept orice înțelegeri pe piața gazelor naturale care au ca obiect sau efect restrângerea, împiedicarea sau denaturarea concurenței pe piața gazelor naturale, în special cele care:

a) stabilesc, direct sau indirect, prețurile de cumpărare sau de vânzare ori orice alte condiții de tranzacționare;

b) limitează sau controlează producerea, comercializarea, dezvoltarea tehnică sau investițiile;

c) împart piețele sau sursele de aprovizionare;

d) aplică, în raporturile cu partenerii comerciali, condiții inegale la tranzacții echivalente, creând astfel acestora un dezavantaj concurențial;

e) condiționează încheierea contractelor de acceptare de către cealaltă parte a unor obligații suplimentare care, prin natura lor sau în conformitate cu uzanțele comerciale, nu au legătură cu obiectul acestor contracte.

(2) Folosirea în mod abuziv de către una sau mai multe întreprinderi de gaze naturale a poziției dominante deținute pe piața gazelor naturale se interzice, fiind incompatibilă cu piața. Aceste practici abuzive pot consta, în special, în:

a) impunerea, direct sau indirect, a prețurilor de cumpărare sau de vânzare inechitabile sau a altor condiții de tranzacționare inechitabile;

b) limitarea producerii, a comercializării sau a dezvoltării tehnice în prejudiciul consumatorilor;

c) aplicarea, în raporturile cu partenerii comerciali, a unor condiții inegale la tranzacții echivalente, creând astfel acestora un dezavantaj concurențial;

d) condiționarea încheierii contractelor de acceptarea de către cealaltă parte a unor obligații suplimentare care, prin natura lor sau în conformitate cu uzanțele comerciale, nu au legătură cu obiectul acestor contracte.”

33. Articolul 95:

la alineatul (3), după cuvintele „prețuri negociate” se introduce textul „care reflectă costurile de achiziție, transport, distribuție și furnizare a gazelor naturale, inclusiv costurile aferente contractării serviciului de stocare a gazelor naturale, taxele și impozitele percepute”;

articolul se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:

„(3¹) Furnizorii de pe piața cu amănuntul a gazelor naturale, în calitate de utilizatori de sistem, încheie contracte pentru prestarea serviciului de transport al gazelor naturale cu operatorul sistemului de transport și/sau contracte pentru prestarea serviciului de distribuție a gazelor naturale cu operatorul sistemului de distribuție, în conformitate cu prezenta lege. La cererea Agenției, furnizorii prezintă informația cu privire la sursa de gaze naturale pentru a acoperi cererea prognozată de gaze naturale a consumatorilor finali. Informațiile prezentate vor cuprinde inclusiv contractele încheiate de vânzare-cumpărare a gazelor naturale sau documentele ce confirmă înregistrarea la o bursă/platformă de tranzacționare a gazelor naturale din Uniunea Europeană sau Comunitatea Energetică.”

34. La articolul 97⁵, alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Agenția elaborează și aprobă Regulamentul cu privire la examinarea denunțurilor.”

35. La articolul 97⁸, alineatul (9) va avea următorul cuprins:

„(9) Cerințele ce țin de protecția datelor la colectarea și prelucrarea informațiilor în contextul exercitării funcției de monitorizare a pieței gazelor

naturale se vor regăsi în Regulamentul cu privire la monitorizarea pieței, elaborat și aprobat de către Agenție”.

36. Articolul 98 alineatul (2):

litera (d), textul „pentru furnizarea de ultimă opțiune,” se exclude;

alineatul se completează cu litera (d¹) cu următorul cuprins:

„d¹) prețurile reglementate pentru furnizarea gazelor naturale în contextul îndeplinirii obligației de serviciu public de a asigura furnizarea de ultimă opțiune, care țin cont de necesitatea furnizorului de ultimă opțiune să procure cantități suplimentare de gaze naturale pe parcursul unor perioade scurte de timp la prețuri mai mari decât prețurile de procurare a gazelor naturale conform contractelor bilaterale;”;

articolul se completează cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins:

„(4¹) Agenția poate aproba o reducere de până la 100% la tarifele pentru serviciul de transport al gazelor naturale bazate pe capacitate în punctele de intrare din instalațiile de stocare și în punctele de ieșire către acestea, cu excepția cazului și în măsura în care aceste instalații, care sunt conectate la mai multe rețele de transport al gazelor naturale, sunt utilizate pentru a concura cu unul sau mai multe puncte de interconectare.”

37. Articolul 99:

alineatul (3) litera a):

la liniuța nouă, textul „de transport,” se exclude;

după liniuța a nouă se inserează o liniuță nouă cu următorul cuprins:

„–nivelului rentabilității pentru activitatea reglementată de transport, ținând cont de specificul modelului de separare a operatorului sistemului de transport implementat;”

alineatul (6) se completează cu următorul enunț: „Tarifele pentru serviciile de transport vor reflecta și costurile serviciilor prestate de entitatea responsabilă cu deținerea în proprietate și/sau gestionarea unor părți din rețeaua de transport gaze naturale.”

38. Articolul 100:

se completează cu alineatul (4²) cu următorul cuprins:

„(4²) În cazul în care, în pofida ajustărilor prețurilor reglementate pentru furnizarea gazelor naturale aprobate de către Agenție în conformitate cu prevederile prezentei legi, furnizorii de gaze naturale care furnizează gaze naturale anumitor categorii de consumatori finali în contextul obligației de serviciu public stabilite la art. 89, înregistrează devieri tarifare mai mari de 5% din costurile de furnizare a gazelor naturale stabilite în prețurile reglementate, Agenția confirmă aceste devieri tarifare și le recuperează de la toți furnizorii care desfășoară activitate pe piața gazelor naturale cu amănuntul, în conformitate cu cota lor pe piața corespunzătoare din perioada anterioară înregistrării devierilor tarifare, printr-o hotărâre adoptată în acest scop.”

alineatul (5) se completează cu următorul enunț: „Agenția plasează pe pagina sa web oficială valoarea și structura prețurilor și a tarifelor reglementate aprobate.”

39. La articolul 103:

alineatul (4) se completează cu litera d¹) cu următorul cuprins:

„d¹) principiile ce urmează a fi respectate la evaluarea națională a riscurilor care afectează securitatea aprovizionării cu gaze naturale;”

alineatul (7) va avea următorul cuprins:

„(7) Regulamentul privind situațiile excepționale în sectorul gazelor naturale se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și se revizuieste la necesitate sau la solicitarea Secretariatului Comunității Energetice.”

40. Articolul 104:

la alineatul (2) litera f), după cuvintele „părți ale Comunității Energetice” se introduce textul „, cu statele membre ale Uniunii Europene”;

la alineatul (3) litera (n), cuvintele „și prin interconexiuni” se substituie cu cuvintele „, și prin asigurarea capacităților bidirecționale la interconexiuni”.

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Planul de acțiuni se revizuieste o dată la 4 ani sau, în caz de necesitate ori la solicitarea Secretariatului Comunității Energetice, mai devreme. Planul de acțiuni se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.”

articolul se completează cu alineatul (6) cu următorul cuprins:

„(6) Guvernul poate să delege autorităților publice, întreprinderilor de gaze naturale și altor entități sarcini prevăzute în Regulamentul privind situațiile excepționale în sectorul gazelor naturale. Sarcinile delegate se execută sub supravegherea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei și se precizează în Planul de acțiuni pentru situații excepționale în sectorul gazelor naturale.”

41. Articolul 105:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Existența unei situații excepționale în sectorul gazelor naturale se semnalează de operatorul sistemului de transport și se constată de Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova în modul stabilit în Regulamentul privind situațiile excepționale în sectorul gazelor naturale.”

la alineatul (2), cuvintele „constată existența unei situații excepționale pe piața gazelor naturale” se substituie cu cuvintele „identifică semnalele unei potențiale situații excepționale în sectorul gazelor naturale”;

la alineatul (10), sintagma „Grupului de coordonare privind securitatea aprovizionării Comunității Energetice” se substituie cu sintagma „Grupului de coordonare privind securitatea aprovizionării cu gaze naturale din cadrul Comunității Energetice”.

42. La articolul 107 alineatul (1) litera (f), după cuvintele „părți ale Comunității Energetice” se introduce textul „, cu statele membre ale Uniunii Europene”.

43. La articolul 108 alineatul (2), partea introductivă va avea următorul cuprins:

„Colaborarea prevăzută la alin. (1) se referă la situațiile care cauzează sau care pot cauza perturbări grave în aprovizionarea cu gaze naturale a Republicii Moldova, a unei alte țări parte a Comunității Energetice, a unui stat membru al Uniunii Europene. Colaborarea bilaterală și cea regională vizează în special:”

44. Articolul 108¹:

în denumirea articolului, cuvintele „stocurilor de gaze naturale necesare pentru asigurarea securității aprovizionării cu gaze naturale” se substituie cu cuvintele „stocurilor de securitate”;

la alineatul (1), cuvintele „stocuri de gaze naturale” se substituie cu cuvintele „stocuri de securitate”, iar textul „Stocurile de gaze naturale pentru asigurarea securității aprovizionării cu gaze naturale (în continuare – *stocuri de securitate*)” se substituie cu cuvintele „Stocurile de securitate”;

la alineatul (2), textul „31 martie” se substituie cu textul „30 aprilie”;

alineatele (5) și (8) vor avea următorul cuprins:

(5) Agenția stabilește metoda de determinare a mărimii contribuțiilor financiare ce urmează a fi achitate de furnizorii de pe piața cu amănuntul a gazelor naturale ținând cont de necesitatea acoperii costurilor stocurilor de securitate suportate de către entitatea pentru crearea și menținerea stocurilor de securitate pe parcursul perioadei de 12 luni anterioare, de asemenea stabilește periodicitatea achitării acestora. Contribuțiile financiare se determină proporțional cotelor deținute de aceștia pe piața cu amănuntul a gazelor naturale și se aprobă prin hotărârea Agenției, care se ajustează la necesitate. Modul și termenele de achitare a contribuțiilor financiare se stabilesc în hotărârea adoptată de Agenție conform prezentului alineat. Hotărârile Agenției cu privire la contribuțiile financiare se aprobă în regim de urgență, în conformitate cu art. 9 alin. (7).”

„(8) Gazele naturale care fac obiectul stocurilor de securitate se utilizează, total sau parțial, în baza deciziei Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, în cazul constatării situației de alertă sau de urgență în conformitate cu Regulamentul privind situațiile excepționale în sectorul gazelor naturale, sau în cazul declarării stării de urgență de către Parlament în conformitate cu art. 12 din Legea nr. 212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război.”

articolul se completează cu alineatul (12) cu următorul cuprins:

„(12) Entitatea pentru crearea și menținerea stocurilor de securitate este obligată să țină evidența separată a tranzacțiilor încheiate în legătură cu crearea și menținerea stocurilor de securitate și să informeze Guvernul și Agenția în legătură cu fiecare tranzacție încheiată, cu prezentarea, la cererea acestora, a documentelor aferente. Informațiile privind tranzacțiile încheiate vor include:

- a) cantitatea gazelor naturale procurate;
- b) prețul de achiziție;
- c) date despre vânzător;
- d) acordurile aferente privind transportul și stocarea gazelor naturale;
- e) alte date relevante.”

45. Legea se completează cu articolele 108²–108⁴ cu următorul cuprins:

„Articolul 108². Obligația de stocare a gazelor naturale

(1) În vederea atenuării majorărilor bruște a prețurilor pentru gazele naturale și a asigurării funcționării sigure și fiabile a pieței gazelor naturale, în spiritul solidarității cu țările părți ale Comunității Energetice și cu statele membre ale Uniunii Europene, Guvernul impune, prin hotărâre, unui furnizor de gaze naturale sau unui trader care dispun de experiență în efectuarea tranzacțiilor cu gaze naturale și stocarea acestora (în continuare – *titularul obligației de stocare*), obligația privind stocarea unei anumite cantități de gaze naturale în instalațiile de stocare din țări părți ale Comunității Energetice și/sau din statele membre ale Uniunii Europene (în continuare – *obligația de stocare*). Obligația de stocare poate fi impusă inclusiv entității pentru crearea și menținerea stocurilor de securitate, care ține evidență separată a stocurilor respective. Obligația de stocare prevăzută la acest articol reprezintă o obligație impusă în interesul economic general.

(2) Cantitatea de gaze naturale care face obiectul obligației de stocare se stabilește anual de către Guvern până la 30 aprilie, în baza propunerii organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, conform calculelor efectuate de Agenție, reieșind din cantitatea totală de gaze naturale ce necesită a fi constituită în calitate de stocuri în instalațiile de stocare în conformitate cu art. 4 alin. (2¹), din care se deduce cantitatea de gaze naturale stocată în calitate de stocuri de securitate în condițiile stabilite la art. 108¹, precum și ținând cont de principiul stabilit la alin. (3) din prezentul articol. Titularul obligației de stocare asigură crearea stocurilor de gaze naturale care fac obiectul obligației de stocare până la 1 octombrie, cu posibilitatea utilizării începând cu 1 noiembrie.

(3) În cazul în care capacitatea de transport a interconexiunilor existente sau alte limitări de ordin tehnic nu permit utilizarea integrală, în perioada 1 noiembrie–31 martie, a stocurilor de gaze naturale ce urmează a fi create în cadrul obligației de stocare, se asigură doar stocarea acelor cantități de gaze naturale care pot fi utilizate din punct de vedere tehnic.

La realizarea obligației de stocare, inclusiv la alegerea instalațiilor de stocare care urmează a fi utilizate pentru crearea stocurilor de gaze naturale, titularul obligației de stocare ține cont de limitările de ordin tehnic care pot afecta livrarea

gazelor naturale stocate, inclusiv de capacitatea de stocare disponibilă a instalațiilor de stocare, capacitatea tehnică a interconexiunilor cu țara pe al cărei teritoriu sunt amplasate instalațiile de stocare respective, precum și de capacitățile de extracție, raportate la consumul zilnic mediu pentru perioada 1 noiembrie–31 martie din ultimii 5 ani calendaristici.

(4) În cazul în care Guvernul decide crearea de stocuri de combustibil alternativ de către anumiți participanți la piața gazelor naturale sau de către anumite autorități publice, care pot fi utilizate pentru a înlocui consumul de gaze naturale, obligația de stocare poate fi redusă proporțional cu obligația echivalentă de a stoca alți combustibili alternativi decât gazele naturale.

Reducerea obligației de stocare se aplică în măsura în care obligația respectivă nu poate fi executată din motive ce țin de existența unor limitări de ordin tehnic sau din motive ce țin de existența unor riscuri majore în ceea ce privește asigurarea continuității livrării gazelor naturale prin interconexiuni în cantitățile necesare sau la parametrii de calitate stabiliți.

(5) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei notifică Secretariatul Comunității Energetice despre existența circumstanțelor prevăzute de prezentul alineat și despre intenția de a reduce cantitatea de gaze naturale, care face obiectul obligației de stocare, prin înlocuirea acesteia cu obligația echivalentă de a stoca alți combustibili decât gazele naturale.

Articolul 108³. Realizarea obligației de stocare a gazelor naturale

(1) Titularul obligației de stocare achiziționează gazele naturale destinate executării obligației de stocare prin procedură competitivă de achiziție sau cu respectarea regulilor utilizate pe piețele de gaze naturale, pe platformele de tranzacționare pe care se achiziționează gazele naturale. În mod excepțional, titularul obligației de stocare poate achiziționa gaze naturale prin intermediul unor contracte negociate direct, cu condiția să demonstreze Agenției că prețul de achiziție în baza unor contracte negociate direct este competitiv în raport cu cel în baza procedurii competitive de achiziție.

(2) În vederea executării obligației prevăzute de prezentul articol, titularul obligației de stocare întreprinde acțiunile necesare pentru a rezerva capacitatea în instalațiile de stocare și capacitatea de transport la punctele de interconectare transfrontaliere, precum și încheie acordurile relevante cu operatorii sistemelor de transport, operatorii instalațiilor de stocare și/sau cu alți participanți la piața gazelor naturale din țările părți ale Comunității Energetice și/sau din statele membre ale Uniunii Europene în care există astfel de instalații de stocare.

(3) Titularul obligației de stocare este obligat să țină evidența separată a tranzacțiilor încheiate în legătură cu executarea obligației de stocare și să informeze Guvernul și Agenția în legătură cu fiecare tranzacție încheiată, cu prezentarea, la cererea acestora, a documentelor aferente. Informațiile privind tranzacțiile încheiate vor include:

- a) cantitatea gazelor naturale procurate;
- b) prețul de achiziție;
- c) date despre vânzător;
- d) acordurile aferente privind transportul și stocarea gazelor naturale;
- e) alte date relevante.

(4) Costurile aferente creării și menținerii stocurilor de gaze naturale care fac obiectul obligației de stocare includ costul gazelor naturale, costul contractării serviciului de stocare, costurile aferente eliberării și transportării stocurilor respective, precum și alte costuri ale titularului obligației de stocare pentru crearea și menținerea stocurilor de gaze naturale care fac obiectul obligației de stocare. Pentru realizarea obligației stabilite în prezentul articol, titularul obligației de stocare poate utiliza resurse proprii sau poate beneficia de împrumuturi externe contractate direct de către acesta – surse financiare recreditate din contul împrumuturilor de stat externe contractate de Guvern în numele Republicii Moldova, și/sau de resurse financiare alocate din bugetul de stat, cu recuperarea acestora după punerea în circulație a gazelor naturale în conformitate cu alin. (5)–(12). Pentru realizarea obligației de stocare, titularul obligației de stocare poate beneficia de granturi ori de alte surse nerambursabile, care nu se iau în considerare la stabilirea de către Agenție a prețului reglementat prevăzut la alin. (7).

(5) Gazele naturale stocate în contextul executării obligației de stocare pot fi puse în circulație pe piața gazelor naturale de către titularul obligației de stocare în perioada 1 noiembrie–31 martie. Cantitatea exactă de gaze naturale care poate fi vândută lunar în perioada respectivă corespunde cu cantitatea de gaze naturale stocată în contextul executării obligației de stocare disponibilă în prima zi a fiecărei luni, împărțită la numărul de luni rămase până la data de 1 aprilie.

(6) Cel târziu până la data de 10 octombrie a fiecărui an, titularul obligației de stocare expediază tuturor furnizorilor de pe piața cu amănuntul un contract-cadru elaborat după modelul EFET (The European Federation of Energy Traders – Federația Europeană a Furnizorilor de Energie). Furnizorii de gaze naturale în contextul obligației de serviciu public stabilită la art. 89 semnează contractele-cadru respective până la 20 octombrie. Cantitățile exacte care urmează a fi vândute către fiecare furnizor de pe piața cu amănuntul se comunică ulterior de către titularul obligației de stocare, conform alin. (8) din prezentul articol.

(7) Titularul obligației de stocare prezintă Agenției, până la data de 1 octombrie a fiecărui an, cererea privind aprobarea prețului reglementat la care urmează a fi vândute gazele naturale care fac obiectul obligației de stocare (în continuare – *prețul reglementat al stocurilor de gaze naturale*) și calculul motivat și documentat al costurilor aferente specificate la alin. (4). Până la 20 octombrie, Agenția aprobă prețul reglementat al stocurilor de gaze naturale și cota de piață care revine fiecărui furnizor de pe piața cu amănuntul. Hotărârile Agenției prevăzute de prezentul alineat se aprobă în regim de urgență, în conformitate cu art. 9 alin. (7).

(8) În termen de 1 zi lucrătoare de la aprobarea de către Agenție a hotărârilor prevăzute la alin. (7) și, ulterior, până la data de 15 a lunii noiembrie și decembrie, titularul obligației de stocare expediază în adresa fiecărui furnizor de pe piața cu amănuntul oferta în care indică prețul reglementat al stocurilor de gaze naturale și cantitățile de gaze naturale propuse pentru achiziționare, distribuite după cum urmează: cantități lunare – pentru perioada noiembrie-decembrie, și o cantitate trimestrială – pentru perioada ianuarie-martie. La determinarea cantităților ce urmează a fi vândute fiecărui furnizor de pe piața cu amănuntul, titularul obligației de stocare ține cont de cota de piață pe care o deține furnizorul respectiv pe piața gazelor naturale, stabilită de Agenție în conformitate cu alin. (7).

(9) În cazul în care decid să achiziționeze gaze naturale până la data de 25 lunii octombrie, noiembrie și decembrie, furnizorii de pe piața cu amănuntul a gazelor naturale îl notifică pe titularul obligației de stocare cu privire la intenția de a achiziționa gaze naturale în perioada următoare și încheie, după caz, contracte individuale la contractele-cadru semnate conform alin. (6).

(10) În cazul în care unul sau mai mulți furnizori de pe piața cu amănuntul a gazelor naturale nu expediază în adresa titularului obligației de stocare notificarea menționată la alin. (9) sau dacă indică în notificarea expediată o cantitate de gaze naturale mai mică decât cea propusă în ofertă în conformitate cu principiul stabilit la alin. (5), titularul obligației de stocare include cantitatea rămasă disponibilă în ofertele expediate furnizorilor de pe piața cu amănuntul pentru perioadele următoare, calculată proporțional cotelor de piață și volumelor menționate în notificările expediate conform alin. (9).

(11) În cazul în care, la situația de după 25 decembrie, în urma notificărilor depuse de furnizorii de pe piața cu amănuntul, rămân cantități de gaze naturale disponibile, titularul obligației de stocare poate să le vândă prioritar pe piața de gaze naturale din Republica Moldova sau pe alte piețe de gaze naturale la care are acces, în condiții transparente și nediscriminatorii și la un preț nu mai mic decât prețul reglementat al stocurilor de gaze naturale, aprobat de Agenție conform alin. (7).

(12) Cantitatea de gaze naturale stocată în contextul executării obligației de stocare rămasă disponibilă la 1 aprilie urmează a fi menținută în contul stocurilor de gaze naturale care fac obiectul obligației de stocare pentru următoarea perioadă calendaristică. Cantitatea de gaze naturale rămasă disponibilă la expirarea perioadei prevăzută la art. 114 alin. (18¹) se pune în circulație în condițiile stabilite de Guvern, iar titularul obligației de stocare poate primi compensație financiară conform alin. (15).

(13) Profitul suplimentar celui reglementat, obținut de titularul obligației de stocare din vânzarea gazelor naturale conform alin. (11), se raportează către Agenție și se utilizează pentru crearea stocurilor de gaze naturale care fac obiectul obligației de stocare în următoarea perioadă calendaristică, pentru reducerea cheltuielilor legate de stocare sau pentru reducerea unei eventuale compensații financiare aplicate conform alin. (15).

(14) În cazul constatării situației de alertă sau de urgență în conformitate cu Regulamentul privind situațiile excepționale în sectorul gazelor naturale ori în cazul declarării de către Parlament a stării de urgență în conformitate cu art. 12 din Legea nr. 212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război, titularul obligației de stocare pune, conform deciziei Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, în circulație pe piața gazelor naturale pe parcursul anului, parțial sau total, cantitatea disponibilă de gaze naturale care fac obiectul obligației de stocare.

(15) Titularul obligației de stocare căruia i-a fost impusă obligația de stocare poate primi stimulente sau compensații financiare pentru deficitul de venituri sau pentru costurile suportate de acesta ca urmare a respectării obligației de stocare, în cazul în care deficitul sau costurile respective nu pot fi acoperite prin veniturile obținute din activitatea desfășurată în legătură cu executarea obligației de stocare. Stimulentele sau compensațiile financiare se stabilesc în conformitate cu mecanismul prevăzut prin hotărâre de Guvern, în baza calculelor Agenției. În cazul în care stimulentele sau compensația financiară este finanțată printr-o plată inclusă în tariful pentru serviciul de transport sau în facturile emise de operatorii sistemelor de transport pentru prestarea serviciului de transport al gazelor naturale, plata respectivă nu se aplică punctelor de interconectare transfrontaliere.

Articolul 108⁴. Mecanismul de partajare a eforturilor pentru îndeplinirea obiectivului de creare a stocurilor

(1) La decizia Guvernului, obligația de stocare prevăzută la art. 108² poate fi înlocuită integral sau parțial prin intermediul unui mecanism de partajare a eforturilor cu una sau mai multe țări părți ale Comunității Energetice, state membre

ale Uniunii Europene care dispun de instalații de stocare a gazelor naturale (în continuare – *mecanism de partajare*), stabilit printr-un tratat interstatal sau interinstituțional încheiat în acest sens.

(2) La elaborarea mecanismului de partajare, Guvernul ține cont de informațiile relevante ale celei mai recente evaluări a riscurilor efectuate în conformitate cu cerințele stabilite în Regulamentul privind situațiile excepționale în sectorul gazelor naturale, precum și de următoarele:

a) costul sprijinului financiar pentru îndeplinirea obiectivului de creare a stocurilor de gaze naturale stabilit pentru țara parte a Comunității Energetice, statul membru al Uniunii Europene pe teritoriul căreia/căruia sunt amplasate instalațiile de stocare, excluzând alte costuri legate de îndeplinirea oricăror obligații ce țin de crearea stocurilor în scopuri strategice;

b) volumele de gaze naturale necesare pentru a satisface cererea consumatorilor protejați, în cazurile stabilite la art. 103 alin. (4) lit. b);

c) limitările de ordin tehnic, inclusiv capacitatea de stocare disponibilă a instalațiilor de stocare, capacitatea tehnică transfrontalieră de transport și capacitățile de extracție.

(3) Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei notifică Secretariatul Comunității Energetice și Grupul de coordonare privind securitatea aprovizionării cu gaze naturale din cadrul Comunității Energetice cu privire la mecanismul de partajare ce urmează a fi implementat.”

46. Articolul 109 se completează cu alineatul (2¹), cu următorul cuprins:

„(2¹) Agenția examinează neînțelegerile dintre operatorul de sistem independent și proprietarul/prorietarii rețelelor de transport al gazelor naturale, precum și dintre operatorul de sistem independent și entitatea desemnată conform art. 7 alin. (1) lit. f¹) și emite decizii obligatorii. Deciziile Agenției sunt executorii din momentul emiterii și produc efecte juridice obligatorii până la o eventuală hotărâre judecătorească irevocabilă contrară, emisă ca urmare a exercitării unei căi de atac.”

47. La articolul 112 alineatul (3), cuvintele „este în drept să aplice” se substituie cu cuvântul „aplică”.

48. La articolul 113:

alineatul (1):

partea introductivă și litera d) vor avea următorul cuprins:

„Agenția aplică, prin hotărâre, sancțiuni în mărime de cel puțin 1% din cifra de afaceri anuală a titularilor de licențe, dar nu mai puțin de 100 000 de lei, de cel puțin 1% din cifra de afaceri a titularilor de autorizații pentru încălcarea obligațiilor, manifestată prin:”

„d) efectuarea tranzacției/tranzacțiilor pe piața angro a gazelor naturale fără a fi înregistrat în Registrul participanților la piața angro sau nerespectarea obligației de a notifica Agenția despre orice modificare a informațiilor prezentate anterior în cererea de înregistrare.”

alineatul se completează cu litera f) cu următorul cuprins:

„f) neîndeplinirea, îndeplinirea cu întârziere sau îndeplinirea defectuoasă de către întreprinderile de gaze naturale a obligațiilor stabilite la art. 108²-108³.”

la alineatul (2):

în partea introductivă, textul „a titularilor de licențe, a titularilor de autorizații pentru încălcarea obligațiilor manifestată prin” se substituie cu textul „a titularilor de licențe, dar nu mai puțin de 500 000 de lei, de cel puțin 5% din cifra de afaceri a titularilor de autorizații pentru încălcarea obligațiilor, manifestată prin”;

alineatul se completează cu litera g) cu următorul cuprins:

„g) neexecutarea de către titularul de licență a obligațiilor de serviciu public impuse în conformitate cu prevederile art. 11, art. 89 și art. 90 sau refuzul de a-și onora obligațiile de serviciu public.”

la alineatul (3):

în partea introductivă, cuvintele „a titularilor de licențe pentru încălcarea obligațiilor manifestată prin” se substituie cu textul „a titularilor de licențe, dar nu mai puțin de 1 000 000 de lei pentru încălcarea obligațiilor, manifestată prin”;

litera b), cuvintele „în raport cu întreprinderea de gaze naturale integrată pe verticală” se exclud.

49. Articolul 113¹:

la alineatele (1) și (2), în partea introductivă, textul „stabilite la art. 97¹-97⁴” se substituie cu textul „stabilite la art. 97¹-97⁵”.

articolul se completează cu alineatul (5), cu următorul cuprins:

„(5) Aplicarea de sancțiuni în conformitate cu prezentul articol nu exclude posibilitatea aplicării de către Consiliul Concurenței a sancțiunilor și a măsurilor de remediere pentru aceleași acțiuni sau pentru acțiuni similare care constituie încălcare a legislației în domeniul concurenței.”

50. Articolul 113²:

la alineatul (1), în partea introductivă, după cuvintele „a întreprinderilor de gaze naturale” se introduce textul „, dar nu mai puțin de 500 000 de lei.”;

la alineatul (2), în partea introductivă, după cuvintele „a întreprinderilor de gaze naturale” se introduce textul „, dar nu mai puțin de 800 000 de lei.”;

la alineatul (3), în partea introductivă, după cuvintele „a întreprinderilor de gaze naturale” se introduce textul „, dar nu mai puțin de 1 000 000 de lei”.

51. La articolul 114:

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Prin derogare de la art. 89 alin. (1):

a) până la 1 ianuarie 2025, întreprinderile mari care nu intră sub incidența Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii sunt în drept să solicite semnarea contractelor de furnizare a gazelor naturale, în condiții reglementate, cu furnizorii care asigură furnizarea gazelor naturale unor anumite categorii de consumatori finali în contextul obligației de serviciu public stabilite la art. 89.

b) până la 1 ianuarie 2027, întreprinderile mijlocii în sensul celor definite în Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii sunt în drept să solicite semnarea contractelor de furnizare a gazelor naturale, în condiții reglementate, cu furnizorii care asigură furnizarea gazelor naturale unor anumite categorii de consumatori finali în contextul obligației de serviciu public stabilite la art. 89.”

articolul se completează cu alineatele (16¹) și (18¹) cu următorul cuprins:

„(16¹) Propunerile de dezvoltare a capacității bidirecționale, inclusiv propunerile argumentate privind alocarea transfrontalieră a costurilor de investiție,

precum și cererile de derogare prevăzute la art. 42¹ se prezintă de către operatorul sistemului de transport cel târziu la 1 februarie 2025 și doar pentru interconexiunile existente la 1 noiembrie 2021, iar pentru interconexiunile noi – după finalizarea studiului de fezabilitate, însă înainte de începerea etapei de proiectare tehnică detaliată a infrastructurii respective.”

„(18¹) Prevederile art. 4 alin. (2¹), ale art. 99¹ alin. (10) și ale art. 108² și 108³ se aplică până la 1 aprilie 2025.”

52. Legea se completează cu o anexă cu următorul cuprins:

„Anexă

Examinarea propunerilor privind capacitățile bidirecționale la interconexiuni, a cererilor de derogare

1. Pentru a dezvolta sau pentru a majora capacitatea bidirecțională pe o interconexiune ori pentru a obține sau a prelungi o derogare de la obligația respectivă, operatorul sistemului de transport prezintă Agenției, care este autoritatea competentă pentru punerea în aplicare a prevederilor prezentei anexe și ale art. 42¹, după consultarea tuturor operatorilor de transport potențial vizați:

a) propunerea/propunerile comune de dezvoltare a unei capacități fizice permanente pentru transportul gazelor naturale în ambele direcții pe interconexiune pentru a asigura o capacitate bidirecțională permanentă în ceea ce privește direcția inversată a fluxului (în continuare – *propunere de dezvoltare a capacității bidirecționale*); sau

b) cererea/cererile comune de derogare de la obligația de a asigura o capacitate bidirecțională/o cerere de prelungire a derogării de la obligația de a asigura o capacitate bidirecțională (în continuare – *cerere de derogare*).

2. Operatorul sistemului de transport colaborează cu operatorul sistemului de transport adiacent în vederea prezentării unei propuneri comune de dezvoltare a capacității bidirecționale sau a unei cereri comune de derogare.

3. Propunerea de dezvoltare a capacității bidirecționale sau cererea de derogare trebuie să includă o analiză cost-beneficiu, efectuată în conformitate cu metodologiile relevante stabilite în cadrul Comunității Energetice și să se bazeze pe următoarele elemente:

- a) o evaluare a cererii pe piața gazelor naturale;
- b) previziunile privind cererea și oferta;
- c) impactul economic posibil asupra infrastructurii existente;
- d) un studiu de fezabilitate;
- e) costurile capacității bidirecționale, incluzând consolidarea necesară a sistemului de transport;

f) beneficiile pentru siguranța furnizării de gaze naturale, luând în considerare posibila contribuție a capacității bidirecționale la îndeplinirea standardelor privind infrastructura prevăzute la art. 103 alin. (4).

4. La prezentarea propunerii de dezvoltare a capacității bidirecționale, operatorii sistemelor de transport pot prezenta o propunere argumentată privind alocarea transfrontalieră a costurilor de investiție.

5. La recepționarea propunerii de dezvoltare a capacității bidirecționale sau a cererii de derogare, Agenția, în coordonare cu autoritatea de reglementare implicată, consultă, fără întârziere, cu privire la propunerea sau cererea respectivă, autoritățile competente responsabile pentru punerea în aplicare a prevederilor ce țin de asigurarea capacităților bidirecționale la interconexiuni din țările părți ale Comunității Energetice și din statele membre ale Uniunii Europene care, în conformitate cu rezultatele evaluării naționale a riscurilor, realizată conform Regulamentului privind situațiile excepționale în sectorul gazelor naturale, ar putea beneficia de pe urma capacității bidirecționale, precum și Secretariatul Comunității Energetice și Comitetul de reglementare al Comunității Energetice. Părțile consultate sunt în drept să emită o opinie cu privire la propunerea de dezvoltare a capacității bidirecționale sau cu privire la cererea de derogare în cauză în termen de cel mult 4 luni de la primirea solicitării.

6. La recepționarea propunerii de dezvoltare a capacității bidirecționale, care este însoțită de propunerea privind alocarea transfrontalieră a costurilor de investiție, Agenția cooperează cu autoritatea de reglementare implicată și, după consultarea dezvoltatorilor proiectului ce vizează dezvoltarea capacității bidirecționale în cauză, adoptă, în termen de cel mult 6 luni, decizii coordonate cu privire la alocarea transfrontalieră a costurilor de investiții, care vor fi suportate de către fiecare operator al sistemului de transport implicat în proiectul de dezvoltare a capacității bidirecționale, cu respectarea prevederilor art. 42¹ alin. (2)–(5). În cazul în care Agenția și autoritatea de reglementare implicată nu ajung la un consens în termenul respectiv, Agenția informează, fără întârziere, despre acest fapt organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, Secretariatul Comunității Energetice și Comitetul de reglementare al Comunității Energetice.

7. Agenția cooperează cu autoritatea competentă responsabilă pentru punerea în aplicare a prevederilor ce țin de asigurarea capacităților bidirecționale la interconexiuni din cealaltă parte implicată (în continuare – *autoritatea competentă implicată*) și adoptă o decizie coordonată în ceea ce privește propunerea de dezvoltare a capacității bidirecționale sau cererea de derogare, în baza rezultatelor evaluării naționale a riscurilor, realizată conform Regulamentului privind situațiile excepționale în sectorul gazelor naturale, a informațiilor specificate la pct. 3 și a

opiniilor prezentate conform pct. 5, precum și ținând cont de securitatea aprovizionării cu gaze naturale și de contribuția capacității bidirecționale la funcționarea pieței gazelor naturale. Decizia coordonată se adoptă în termen de cel mult 2 luni de la expirarea termenului stabilit la pct. 5, cu excepția cazului în care opiniile părților consultate au fost recepționate până la termenul indicat sau după expirarea termenului de 6 luni pentru adoptarea unei decizii coordonate de către autoritățile de reglementare implicate, stabilit la punctul 6.

8. Prin decizia coordonată prevăzută la pct. 7, Agenția și autoritatea competentă implicată:

a) acceptă propunerea de dezvoltare a capacității bidirecționale. Decizia respectivă trebuie să includă o analiză cost-beneficiu, un calendar de implementare, precum și modalitățile de utilizare ulterioară a capacității respective și trebuie să fie însoțită de decizia coordonată cu privire la alocarea transfrontalieră a costurilor, adoptată de autoritățile de reglementare în conformitate cu pct. 6;

b) acordă o derogare sau prelungește derogarea temporară pentru o perioadă de maximum 4 ani, dacă analiza cost-beneficiu inclusă în decizie demonstrează că, capacitatea pe direcția inversată a fluxului nu ar duce la îmbunătățirea securității aprovizionării cu gaze naturale a niciuneia dintre părțile implicate sau dacă respectivele costuri de investiție ar depăși cu mult potențialele beneficii pentru securitatea aprovizionării cu gaze naturale; sau

c) solicită operatorilor sistemelor de transport să modifice și să prezinte repetat, în termen de cel mult 4 luni, propunerea de dezvoltare a capacității bidirecționale sau cererea de derogare.

9. După consultarea autorității competente implicate, Agenția notifică autoritatea de reglementare implicată, autoritățile competente responsabile pentru securitatea aprovizionării cu gaze naturale și autoritățile de reglementare care au prezentat o opinie în conformitate cu prevederile pct. 5, precum și Secretariatul Comunității Energetice și Comitetul de reglementare al Comunității Energetice, despre decizia coordonată prevăzută la pct. 7, precum și despre opiniile primite în urma consultărilor efectuate conform pct. 5,

10. Autoritățile competente responsabile pentru punerea în aplicare a prevederilor ce țin de asigurarea capacităților bidirecționale la interconexiuni conform pct. 9 sunt în drept să prezinte obiecții la decizia coordonată respectivă în termen de cel mult două luni de la primirea notificării. Obiecțiile în cauză se transmit autorităților care au adoptat decizia coordonată conform pct. 7, Secretariatului Comunității Energetice și Comitetului de reglementare al Comunității Energetice. Obiecțiile prezentate se limitează la fapte și la rezultatele evaluării efectuate în legătură cu decizia respectivă, în special în ceea ce privește alocarea transfrontalieră a costurilor care nu a fost obiectul consultării efectuate în conformitate cu pct. 5.

11. Comitetul de Reglementare al Comunității Energetice și Secretariatul Comunității Energetice emit opinii cu privire la decizia coordonată, pe care le expediază inclusiv la adresa Agenției, în termenele și conform cerințelor stabilite în cadrul Tratatului Comunității Energetice. În termen de cel mult 4 săptămâni de la recepționarea opiniei Secretariatului Comunității Energetice, Agenția, în coordonare cu autoritatea competentă implicată, modifică decizia coordonată, luând în considerare, în cea mai mare măsură, avizul Secretariatul Comunității Energetice.

12. În cazul în care Agenția și autoritatea competentă implicată nu au fost în măsură să adopte o decizie coordonată în termenul stabilit la pct. 7 sau în cazul în care autoritățile de reglementare implicate nu au putut ajunge la un acord privind alocarea costurilor de investiție în termenul stabilit la pct. 6, Agenția informează despre acest fapt Comitetul de Reglementare al Comunității Energetice și Secretariatul Comunității Energetice, cel târziu în ziua expirării termenului respectiv, pentru a emite o opinie în termenele și condițiile stabilite în cadrul Tratatului Comunității Energetice.

13. Agenția este obligată să păstreze confidențialitatea informațiilor care constituie secret comercial.”

53. Pe textul legii:

cuvintele „depozit de stocare”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „instalație de stocare” la forma gramaticală corespunzătoare;

la articolul 7 alineatul (3) litera (h), la articolul 8 alineatul (1) litera (q), la articolul 39 alineatul (3), la articolul 93, la articolul 97⁷ alineatul (1) și la articolul 108 alineatul (1), după cuvintele „părți ale Comunității Energetice” se introduce textul „din statele membre ale Uniunii Europene.”.

Art. II. – La articolul 10 alineatul (6) din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 480–482, art. 849), cu modificările ulterioare, litera a) va avea următorul cuprins:

„a) are antecedente penale;”

Art. III. – La articolul 16 alineatul (2) din Legea nr. 260/2017 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 1–6, art. 18), cu modificările ulterioare, litera c) va avea următorul cuprins:

„c) are antecedente penale;”

Art. IV. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Contractele încheiate în legătură cu implementarea modelului de operator de sistem independent până la intrarea în vigoare a prezentei legi rămân valabile până la expirarea acestora.

Art. V. – (1) În termen de cel mult 2 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, titularii de licență pentru activitățile de trading de gaze naturale și pentru furnizarea gazelor naturale urmează să prezinte Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică documentele confirmative privind îndeplinirea tuturor condițiilor de licențiere stabilite la art. 14 alin. (2¹) și alin. (3), precum și să înștiințeze Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică despre acționarii/asociații și persoanele care exercită controlul în cadrul societății comerciale și să prezinte informațiile relevante în scopul verificării îndeplinirii condițiilor de licențiere prevăzute la art. 14 alin. (4¹).

În cazul în care titularii de licență pentru activitățile de trading de gaze naturale și/sau pentru furnizarea gazelor naturale nu se conformează cerințelor prevăzute la art. 14 alin. (2¹), alin (3) și alin. (4¹) în termenii stabiliți în prezenta lege, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică va suspenda licența acestora până la îndeplinirea acestor cerințe.

(2) Obligațiile de serviciu public stabilite la art. 89 și 90 ce au fost impuse de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică furnizorilor de gaze naturale până la intrarea în vigoare a prezentei legi rămân valabile până la expirarea acestora, cu excepția cazurilor în care Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică revocă prin hotărâre obligațiile respective de serviciu public în conformitate cu prevederile art. 89 alin. (3¹) și ale art. 90 alin. (13¹). În cazul apariției necesității de a impune obligațiile de serviciu public stabilite la art. 89 și 90 în perioada de elaborare a Regulamentului privind impunerea obligațiilor de serviciu public, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică aplică prevederile art. 89 alin. (2¹) și ale art. 90 alin. (2¹).

(3) În termen de cel mult 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică va aproba Metodologia de calculare, aprobare și aplicare a prețurilor reglementate pentru furnizarea de ultimă opțiune în contextul obligației de serviciu public stabilită la art. 90. Până la aprobarea metodologiei, în cazul în care va fi necesară prestarea serviciul public de furnizare de ultimă opțiune, la aprobarea prețului reglementat pentru furnizarea gazelor naturale în contextul îndeplinirii obligației de serviciu public de a asigura furnizarea

de ultimă opțiune, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică va ține cont de un coeficient de impredictibilitate și alte riscuri asociate de 1,2 ori mai mare comparativ cu prețul reglementat în vigoare pentru furnizarea gazelor naturale în contextul îndeplinirii obligației de serviciu public stabilite la art. 89.

(4) Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, în termen de cel mult 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, va aduce în concordanță cu prezenta lege actele normative de reglementare.”

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

SINTEZA
rezultatelor examinării amendamentelor, propunerilor și obiecțiilor
la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(nr.389 din 01.11.2023) II lectură

Nr. crt.	<i>Textul părții constitutive a actului legislativ în vigoare care se propune a fi modificat, completat sau abrogat</i>	<i>Textul părții constitutive a proiectului de lege la care se propun, amendamente, propuneri, obiecții</i>	<i>Autorul și conținutul amendamentului, propunerii, obiecției</i>	<i>Rezultatele examinării de comisie</i>
	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
1.	<p>Legea cu privire la gazele naturale nr. 108 din 27.05.2016 (în vigoare 08.07.2016) Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 193-203 art. 415 din 08.07.2016</p> <p>Prezenta lege transpune:</p> <p>– art.1–42, 44–48, precum și Anexa I din Directiva 2009/73/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale și de abrogare a Directivei 2003/55/CE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 211 din 14 august 2009;</p> <p>– Directiva 2004/67/CE a Consiliului din 26 aprilie 2004 privind măsurile de</p>	<p>Prezenta lege transpune:</p> <p>- art. 2, 5, 6c, 7, 9, 10 și Anexa III din Regulamentul (UE) 2017/1938 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2017 privind măsurile de garantare a siguranței furnizării de gaze și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 994/2010, CELEX: 32017R1938, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr L 280 din 28 octombrie 2017, în varianta adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr.2022/01/MC-EnC din 30 septembrie 2022.</p> <p>- art. 3a, 13 din Regulamentul (CE) nr. 715/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la</p>	<p style="text-align: center;"><u>Directia Generală Juridică</u></p> <p>1. Referitor la clauza de armonizare, pentru a fi în corespundere cu practicile comune de redactare, propunem ca mențiunile cu privire la identificadorul unic al documentelor europene pe portalul EUR-Lex, textul "CELEX: 32017R1938," să fie exclus. Obiecția este valabilă și pentru pct.1 liniuțele a doua și a treia ale Art. I din proiect.</p>	<p>Se acceptă Textul a fost exclus.</p>

<p>garantare a securității aprovizionării cu gaz natural, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 127 din 29 aprilie 2004;</p> <p>– Anexa I din Regulamentul (CE) nr.715/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețelele pentru transportul gazelor naturale și de abrogare a Regulamentului (CE) nr.1775/2005, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 211 din 14 august 2009;</p> <p>– art.3, 6, 10, 12, 14, 17–20 și 34 din Regulamentul (UE) 2017/460 al Comisiei din 16 martie 2017 de stabilire a unui cod al rețelei privind structurile tarifare armonizate pentru transportul gazelor, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 72 din 17 martie 2017;</p> <p>– Regulamentul (UE) nr.1227/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2011 privind integritatea și transparența pieței angro de energie, publicat în Jurnalul</p>	<p>rețelele pentru transportul gazelor naturale și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1775/2005, CELEX: 32009R0715, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr L 211 din 14 august 2009, în varianta adaptată și adoptată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2011/02/MC-EnC, și modificat prin Regulamentul (CE) nr. 2022/1032 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 iunie 2022 privind modificarea Regulamentelor (CE) nr. 2017/1938 și nr. 715/2009, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 173 din 30 iunie 2022, în varianta adaptată și adoptată prin decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2022/01/MC-EnC din 30 septembrie 2022.</p>		
--	--	--	--

	<p>Oficial al Uniunii Europene L 326 din 8 decembrie 2011.</p>			
<p>2.</p>		<p>Art. I. -- Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 193-203, art. 415), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează: 2) cuvintele „cont de echilibrare operațională”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „cont operațional de echilibrare”, la forma gramaticală corespunzătoare;</p> <p>3) la art. 40 alin. (9), art. 70 alin. (10), art. 104 în denumire și alin. (5) lit. (b), art. 105 în denumire și alin. (1), (2), (4), (7), (9), (10), art. 106 alin. (1-3), art. 107 alin. (1) lit. (i): cuvintele „pe piața” se substituie cu cuvintele „în sectorul”.</p>	<p><u>Directia Generală Juridică</u></p> <p>2. Art. I, modificarea Legii nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale</p> <p>1) pct. 2: - privitor la substituirea cuvintelor „cont de echilibrare operațională” cu cuvintele „cont operațional de echilibrare”, semnalăm, că această formulare este prevăzută doar la art. 2, prin redarea noțiunii „cont de echilibrare operațională”. Legea nu utilizează pe tot cuprinsul acesteia alte cuvinte de acest gen. În situația creată, este necesar ca propunerea de modificare a noțiunii vizate să fie plasată în pct.3 al Art. I, după subpct.2), având următoarea redacție: „3) noțiunea „cont de echilibrare operațională” se va substitui cu noțiunea „cont operațional de echilibrare”;</p> <p>- cu referire la substituirea cuvintelor „pe piața” cu cuvintele „în sectorul” din conținutul: art. 40 alin. (9); art. 70 alin. (10); art. 104, în denumire și alin. (5) lit. b); art. 105 în denumire și alin. (1), (2), (4), (7), (9), (10); art. 106 alin. (1)-(3), art.107 alin.(1) lit. i), atenționăm, că prin adoptarea Legii nr. 249/2022 cu privire la modificarea unor acte normative, în tot cuprinsul Legii, cuvintele "situație excepțională</p>	<p>Nu se acceptă Noțiunea „cont de echilibrare operațională” în redacția în vigoare a Legii nr. 108/2016 se utilizează atât la art. 2 cât și art. 39 alin. (6¹).</p> <p>Se acceptă Textul a fost exclus.</p>

			pe piața gazelor naturale", la orice formă gramaticală, au fost substituite cu cuvintele "situație excepțională în sectorul gazelor naturale" la forma gramaticală corespunzătoare. Respectiv, cuvintele „pe piața” au fost substituite deja cu cuvintele „în sectorul”, pentru care motiv, propunerea înaintată urmează a fi exclusă din proiect;	
3.	<p>Articolul 2. Noțiuni principale</p> <p>În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică:</p> <p>certificare – procedură în cadrul căreia se examinează respectarea de către operatorul sistemului de transport a cerințelor privind separarea și independența acestuia, precum și a altor cerințe relevante impuse operatorului sistemului de transport prin prezenta lege, și care constituie o condiție pentru desemnarea prin licențiere a operatorului sistemului de transport;</p>	<p>3. Articolul 2:</p> <p>1) la noțiunea „certificare”: după cuvintele „de către operatorul sistemului de transport” se introduce textul „, de către operatorul instalației de stocare”;</p> <p>după cuvintele „impuse operatorului sistemului de transport” se introduce textul „, operatorului instalației de stocare”;</p> <p>după cuvintele „a operatorului sistemului de transport” se introduce textul „, a operatorului instalației de stocare”;</p>	<p><u>Direcția Generală Juridică</u></p> <p>2) Art. 2:</p> <p>- la noțiunea „certificare”, având în vedere că în cuprinsul noțiunii se propun a fi înserate 3 modificări, pentru o redare concisă a propunerii înaintate, sugerăm expunerea noțiunii „certificare” în următoarea redacție:</p> <p>„certificare – procedură în cadrul căreia se examinează respectarea de către operatorul sistemului de transport, de către operatorul instalației de stocare a cerințelor privind separarea și independența acestuia, precum și a altor cerințe relevante impuse operatorului sistemului de transport, operatorului instalației de stocare prin prezenta lege, și care constituie o condiție pentru desemnarea prin licențiere a operatorului sistemului de transport, a operatorului instalației de stocare”;</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Textul a fost redactat</p>

<p>debitul de extracție – debit la care utilizatorul de sistem care folosește un depozit de stocare are dreptul să extragă gazele naturale din depozitul de stocare respectiv;</p> <p>debitul de injecție – debit la care utilizatorul de sistem care folosește un depozit de stocare are dreptul să injecteze gaze naturale în depozitul de stocare respectiv;</p>	<p>3) la noțiunea „debitul de extracție”, cuvintele „care folosește un depozit de stocare are dreptul să extragă gazele naturale din depozitul de stocare respectiv” se substituie cu cuvintele „care folosește o instalație de stocare are dreptul să extragă gazele naturale din instalația de stocare respectivă”;</p> <p>4) la noțiunea „debitul de injecție”, cuvintele „care folosește un depozit de stocare are dreptul să injecteze gaze naturale în depozitul de stocare respectiv” se substituie cu cuvintele „care folosește o instalație de stocare are dreptul să injecteze gaze naturale în instalația de stocare respectivă”;</p>	<p>- la noțiunile „debitul de extracție” și „debitul de injecție”, având în vedere, că la pct. 2 din proiect, s-a propus, ca pe tot cuprinsul Legii, cuvintele „depozit de stocare” să fie substituite cu cuvintele „instalație de stocare”, este inutilă în continuare, de reiterat aceeași modificare.</p> <p>- În plus, relevăm că cuvintele „depozit de stocare” este utilizat de multiple ori pe parcursul Legii, inclusiv în cuprinsul noțiunilor „debit de extracție”, „debit de injecție”, „depozit de stocare”, „operator al depozitului de stocare”. De asemenea, se propun a fi instituite efectuate modificări prin substituirea cuvintelor „depozit de stocare” cu cuvintele „instalație de stocare” și în noțiunea „operator al depozitului de stocare” prin expunerea acesteia într-o nouă redacție.</p> <p>În situația creată, având în vedere că, pe de o parte, pe tot cuprinsul Legii s-a propus substituirea cuvintelor „depozit de stocare” cu cuvintele „instalație de stocare”, iar pe de altă parte, propunerea respectivă s-a propus a fi efectuată concomitent și noțiunilor/prevederilor din Lege, care utilizează terminologia respectivă, pentru a fi în corespundere cu rigorile</p>	<p>Se acceptă Textul a fost redactat/exclus.</p> <p>Se acceptă parțial Având în vedere, că la pct. 2 din proiect, se propune, ca pe tot cuprinsul Legii, cuvintele „depozit de stocare” să fie substituit cu cuvintele „instalație de stocare”, au fost excluse alin. (3) și (4) de la pct. 3 și pct. 19. Totodată, ținând cont de faptul că noțiunea de „operator al depozitului de stocare” se expune într-o redacție nouă, considerăm necesar păstrarea alin. (7) de la pct. 3.</p>
---	--	--	--

		<p>stoc de securitate – cantitate de gaze naturale nelichefiate stocate în instalații de stocare, care sunt achiziționate, gestionate și stocate de entitatea desemnată conform art. 1081, și care pot fi utilizate în condițiile stabilite la alin. (8) din articolul menționat;”.</p>	<p>tehnicii legislative, urmează a fi acceptate una din următoarele opțiuni: a) fie înserarea în textul Legii a mențiunii privind substituirea cuvintelor respective, la orice formă gramaticală, pe tot cuprinsul Legii; b) fie invocarea mențiunii privind substituirea cuvintelor invocate la noțiunile/articolele care utilizează formulele respective;</p> <p>- la noțiunea „stoc de securitate”, pentru precizia normei, cuvântul „entitatea” propunem a fi substituit cu cuvintele „entitatea pentru crearea și menținerea stocurilor de securitate”, denumire utilizată la art. 108¹ și art.113.</p>	<p>Se acceptă Textul a fost redactat.</p>
4.	<p>Articolul 39. Funcțiile și obligațiile operatorului sistemului de transport (5) La desfășurarea activității licențiate, operatorul sistemului de transport încheie și execută contractele stabilite în prezenta lege, în Regulamentul privind accesul la rețelele de transport al gazelor naturale și gestionarea congestiilor, în Regulamentul privind racordarea și în Codul rețelelor de gaze naturale.</p>	<p>11. Articolul 39 alineatul (5) se completează cu o propoziție cu următorul cuprins: „Operatorul sistemului de transport încheie cu utilizatorii de sistem contracte de prestare a serviciului de transport și contracte de echilibrare, conform modelului aprobat de Agenție”.</p>	<p><u>Direcția Generală Juridică</u> 3) Art. 39 alin. (5), pentru un spor de precizie redacțională, relevăm, că în Hotărârea Guvernului nr. 683/2004 este utilizat textul „contractul de primire-predare la deservire tehnică a gazelor naturale”, pentru care motiv se va face substituirea de rigoare.</p>	<p>Nu se acceptă Propunerea respectivă nu are drept scop reglementarea modului de transmitere la deservire tehnică a rețelelor de gaze naturale operatorilor de sistem și nu are nici o tangență cu textul „<i>contractul de primire-predare la deservire tehnică a rețelelor de gaze naturale</i>” utilizat în Hotărârea Guvernului nr.683/2004. Completarea propusă la art. 39 alin. (5) are drept scop excluderea unor riscuri de creare a dezechilibrelor pe piața gazelor naturale de unii</p>

				utilizatori de sistem. A se vedea în acest sens și prevederile pct. 4 din Dispoziția CSE nr. 81 din 13.09.2023.
5.		<p>13. Se completează cu articolul 42¹ cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 42¹. Dezvoltarea capacităților bidirecționale</p> <p>(1) Operatorii sistemelor de transport asigură capacitate fizică permanentă pentru transportul gazelor naturale în ambele direcții (în continuare „capacitate bidirecțională”) la toate interconexiunile cu țările vecine. Dezvoltarea sau majorarea capacității bidirecționale a unei interconexiuni se realizează în conformitate cu cerințele stabilite în Anexă și cu respectarea principiilor generale stabilite la art. 42. În cazul respectării procedurii și a cerințelor stabilite în Anexă, operatorii sistemelor de transport pot obține o derogare de la obligația stabilită în prezentul alineat.</p> <p>(2) Costurile de investiție realizate în mod eficient în legătură cu executarea obligației stabilite la alin. (1) se iau în considerare la stabilirea tarifelor pentru serviciul de transport al gazelor naturale, cu respectarea</p>	<p><u> Direcția Generală Juridică </u></p> <p>4) Art. 42¹, pentru a fi în acord cu terminologia utilizată în anexă, sugerăm următoarele:</p> <p>- în denumirea articolului, precum și pe tot cuprinsul acestuia, se va utiliza termenul „capacitate bidirecțională la interconexiuni”;</p> <p>- la alin. (1), substituirea cuvintelor „în conformitate cu cerințele stabilite în Anexă” cu cuvintele „în conformitate cu procedura de examinare a cererilor privind capacitățile bidirecționale la interconexiuni”. Ca alternativă, ar fi oportună și utilizarea textului „cu respectarea procedurii stabilite în Anexă”, după cum este prevăzut la alin. (3).</p> <p>- Cu referire la posibilitatea operatorului sistemelor de transport de a „obține o derogare de la obligația stabilită în prezentul alineat”, menționăm, că această „derogare” nu este reglementată la acest alineat, ci în anexă, pentru care motiv recomandăm revizuirea textului respectiv. Obiecția este valabilă și pentru alin. (2), care de asemenea urmează a fi examinat în</p>	<p>Se acceptă Textul a fost redactat.</p> <p>Se acceptă Textul a fost redactat. Cuvintele „<i>în conformitate cu cerințele stabilite în Anexă</i>” au fost substituite cu cuvintele „<i>cu respectarea procedurii stabilite în Anexă</i>”.</p> <p>Nu se acceptă Conform alineatului (1) operatorul sistemului de transport are obligația de a asigura capacitate fizică permanentă pentru transportul gazelor naturale în ambele direcții la toate interconexiunile cu țările vecine. Totodată, pentru a exclude echivocul în interpretare, la alin. (1),</p>

		<p>prevederilor stabilite în prezentul articol.</p> <p>(3) În cazul în care o investiție identificată ca fiind necesară pentru dezvoltarea sau majorarea capacității bidirecționale a unei interconexiuni nu este cerută de piață, dar este considerată necesară din punct de vedere al securității aprovizionării cu gaze naturale și dacă investiția respectivă generează costuri în Republica Moldova și o țară parte a Comunității Energetice sau un Stat Membru al Uniunii Europene (în continuare – părți implicate), sau într-o parte implicată în beneficiul unei alte părți implicate, Agenția, în cooperare cu autoritatea națională de reglementare din cealaltă parte implicată (în continuare – autoritatea de reglementare implicată) adoptă o decizie coordonată cu privire la modalitatea de alocare transfrontalieră a costurilor până la luarea unei decizii privind efectuarea investiției respective, cu respectarea procedurii stabilite în Anexă.</p> <p>(4) La alocarea transfrontalieră a costurilor de investiție, Agenția ține cont de</p>	<p>raport cu prevederile cuprinse în anexă.</p>	<p>primul enunț cuvintele „Operatorii sistemelor de transport asigură capacitate fizică permanentă” se substituie cu cuvintele ” Operatorii sistemelor de transport sunt obligați să asigure capacitate fizică permanentă”.</p>
--	--	--	---	---

		<p>principiile privind examinarea cererilor de investiție în legătură cu proiectele de interes comun în cadrul Comunității Energetice, stabilite în Legea cu privire la energetică, care sunt relevante pentru proiectele de infrastructură din sectorul gazelor naturale, în special în măsura în care beneficiile aferente investițiilor în infrastructură contribuie la sporirea securității aprovizionării cu gaze naturale în părțile implicate, precum și de investițiile deja efectuate în infrastructura în cauză.</p> <p>(5) Decizia privind alocarea transfrontalieră a costurilor trebuie să urmărească evitarea oricărui efect impropriu de distorsionare a pieței gazelor naturale și să nu denatureze concurența și funcționarea corespunzătoare a pieței gazelor naturale, atât la nivel național, precum și la cel regional.”</p>		
6.		<p>16. Se completează cu articolele 52¹ și 52² cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 52¹. Certificarea operatorului instalației de stocare</p> <p>(1) Înainte de a fi desemnată în calitate de operator al instalației de stocare, prin eliberarea licenței pentru stocarea</p>	<p><u>Direcția Generală Juridică</u></p> <p>5) Art. 52¹:</p> <p>- alin. (1) enunțul al treilea, întrucât art. 52 la care se face trimitere reglementează condițiile minime care urmează a fi respectate pentru a se asigura independența operatorului depozitului de stocare, cuvântul „cerințelor” recomandăm a fi</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Textul a fost redactat. Totodată, pentru un spor de precizie normativă, cuvintele ”privind separarea operatorului instalației de stocare stabilite la art. 52” se substituie cu cuvintele ”privind</p>

		<p>gazelor naturale, întreprinderea de gaze naturale urmează să fie certificată în conformitate cu procedura prevăzută în prezentul articol. Cererea privind certificarea în calitate de operator al instalației de stocare se depune la Agenție până la punerea în funcțiune a unei instalații de stocare subterană nou construită, astfel încât la momentul punerii în funcțiune a acesteia întreprinderea respectivă să fie în măsură să finalizeze procedura de certificare. La cererea privind certificarea solicitantul anexează documentele care demonstrează îndeplinirea cerințelor privind separarea operatorului instalației de stocare stabilite la art. 52.</p> <p>(7) Agenția, în termen de cel mult 5 zile lucrătoare, expediază în adresa Secretariatului Comunității Energetice proiectul hotărârii cu privire la certificarea operatorului instalației de stocare, anexând toate informațiile relevante în acest sens. În termen de 25 zile lucrătoare de la primirea notificării, Secretariatul Comunității Energetice prezintă Agenției avizul său referitor la</p>	<p>substituit cu cuvintele „condițiilor minime”;</p> <p>- alin. (7), pentru precizia normei, urmează a se specifica, din ce moment va curge termenul de 5 zile lucrătoare.</p>	<p>separarea și independența operatorului instalației de stocare stabilite la art. 52”.</p> <p>Se acceptă Pentru a se exclude echivocul în interpretare, alin.(6) și (7) se expune în următoarea redacție: ”(6) În termen de 18 luni de la data înregistrării cererii privind certificarea, precum și a documentelor menționate la alin. (1); Consiliul de administrație al Agenției aprobă proiectul hotărârii cu privire la certificarea operatorului instalației de stocare sau referitor la</p>
--	--	---	--	--

		<p>proiectul hotărârii cu privire la certificarea operatorului instalației de stocare. În cazul în care, în termenul stabilit, Secretariatul Comunității Energetice nu emite un aviz, se consideră că acesta nu a avut niciun fel de obiecții la proiectul hotărârii respective.</p>		<p>respingerea cererii privind certificarea în condițiile stabilite în prezentul articol, cu indicarea motivelor de refuz.</p> <p>(7) Agenția, în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la aprobarea hotărârii stabilite la alin. (6), expediază în adresa Secretariatului Comunității Energetice proiectul hotărârii cu privire la certificarea operatorului instalației de stocare, anexând toate informațiile relevante în acest sens. În termen de 25 zile lucrătoare de la primirea notificării, Secretariatul Comunității Energetice prezintă Agenției avizul său referitor la proiectul hotărârii cu privire la certificarea operatorului instalației de stocare. În cazul în care, în termenul stabilit, Secretariatul Comunității Energetice nu emite un aviz, se consideră că acesta nu a avut niciun fel de obiecții la proiectul hotărârii respective.”.</p> <p>Totodată, la alin. (1) după cuvintele ”Cererea privind certificarea în calitate de operator al instalației de stocare” se inserează cuvintele ” (în continuare – cererea privind certificarea)”.</p> <p>La alin. (3) cuvintele ”refuză certificarea operatorului instalației de stocare, cu respingerea cererii privind certificarea operatorului instalației de stocare” se substituie</p>
--	--	--	--	---

				cu cuvintele ” decide cu privire la respingerea cererii privind certificarea”, iar la alin. (4) cuvintele ”Ca măsură alternativă la refuzul privind certificarea operatorului instalației de stocare” se substituie cu cuvintele ” Ca măsură alternativă la respingerea cererii privind certificarea”.
7.		<p>Articolul 52². Monitorizarea respectării principiilor de certificare a operatorului instalației de stocare</p> <p>(2) Agenția monitorizează în mod continuu respectarea de către operatorul instalației de stocare a cerințelor de certificare prevăzute în prezenta lege. Agenția inițiază o procedură de certificare în scopul reevaluării respectării cerințelor în oricare din următoarele circumstanțe:</p>	<p><u>Directia Generală Juridică</u></p> <p>6) Art. 52²:</p> <p>a) alin. (2):</p> <p>- partea introductivă primul enunț, din considerentul că cerințele de certificare sunt prevăzute la art. 52², cuvintele „în prezenta lege” propunem a fi substituite cu cuvintele „la art. 52¹”;</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Condițiile minime privind separarea și independența operatorului instalației de stocare sunt stabilite la art. 52 din Legea nr. 108/2016. Totodată, art. 52¹ stabilește cerințele suplimentare de certificare (a se vedea alin. (3)). Respectiv, pentru claritatea expunerii, la art. 52², alin. (2), partea introductivă, primul enunț cuvintele ” a cerințelor de certificare prevăzute în prezenta lege” se substituie cu cuvintele ” a condițiilor minime privind separarea și independența operatorului instalației de stocare stabilite la art. 52, precum și a altor cerințe de certificare prevăzute la art. 52¹. ”. Pentru spor de precizie normativă, la alin. (1) din același articol cuvintele ”conformității acestuia cu cerințele de certificare prevăzute la art. 52¹” se substituie cu cuvintele ”conformității cu condițiile minime privind separarea și independența</p>

		<p>c) din proprie inițiativă, în cazul în care dispune de informații ce atestă faptul că o modificare planificată a drepturilor sau a influenței asupra unui operator al instalației de stocare ar putea duce la nerespectarea cerințelor stabilite la art. 52 și 52¹;</p> <p>(4) Agenția elaborează proiectul hotărârii cu privire la certificare în termen de 18 luni de la data primirea notificării prevăzute la alin. (2) lit. a) și b) expediate de operatorul instalației de stocare,</p>	<p>- lit. c), în contextul obiecției expuse la art. 52¹ alin. (1) enunțul al treilea, cuvântul „cerințelor” propunem a fi substituit cu textul „condițiilor minime/cerințelor de certificare”;</p> <p>b) alin. (4) enunțul al doilea, dat fiind că art. 52¹ va reglementa „certificarea operatorului instalației de stocare”, pentru precizia normei, cuvântul „cerințelor” se va substitui cu cuvintele „cerințelor de certificare”</p>	<p>operatorului instalației de stocare stabilite la art. 52 și alte cerințe de certificare prevăzute la art. 52¹”.</p> <p>Se acceptă parțial La art. 52², alin. (2), lit. c) cuvintele „nerespectarea cerințelor stabilite la art. 52 și 52¹” se substituie cu cuvintele „nerespectarea condițiilor minime privind separarea și independența operatorului instalației de stocare stabilite la art. 52 și a altor cerințe prevăzute la art. 52¹”.</p> <p>Pentru spor de precizie normativă lit. b) din alineatul menționat cuvintele ”a conformității acestuia cu cerințele de certificare prevăzute la art. 52¹” se substituie cu cuvintele ” a conformității acestuia cu condițiile minime privind separarea și independența operatorului instalației de stocare stabilite la art. 52 și alte cerințe de certificare prevăzute la art. 52¹”.</p> <p>Se acceptă Cuvântul „cerințelor” s-a substituit cu cuvintele „cerințelor de certificare”</p>
--	--	---	--	---

		de la constatarea circumstanței stabilite la alin. (2) lit. c) sau de la primirea cererii motivate a Secretariatului Comunității Energetice. Agenția efectuează certificarea cu respectarea cerințelor și a procedurii stabilite la art. 52 ¹ .”.		
8.	Articolul 80. Prevederi generale	<p>21. Articolul 80:</p> <p>1) Se completează cu alin. (3¹-3³) cu următorul cuprins: „(3¹) Consumatorii finali care au încheiat contract cu furnizorul care are impusă obligația de serviciu public prevăzută la art. 89, au dreptul la alegerea liberă și la schimbarea furnizorului cu condiția că și-au onorat obligațiile de plată a gazelor naturale consumate față de furnizorul respectiv și a fost aplicată după caz, componenta de echitate prevăzută la art. 99 alin. (3), precum și au dreptul de a dispune de toate datele relevante cu privire la consumul de gaze naturale. Componenta de echitate prevăzută la art. 99 alin. (3) se aplică după caz, și în cazul rezoluțiunii contractului de furnizare gaze încheiat cu un furnizor care are impusă obligația de serviciu public prevăzută la art. 89.</p>	<p><u>Directia Generală Juridică</u></p> <p>7) Art. 80: a) alin. (3¹): - primul enunț, pentru a fi în acord cu terminologia utilizată la art. 89, recomandăm substituirea textului „furnizorul care are impusă” cu textul „furnizorul căreia i-a fost impusă”. Obiecția este valabilă și pentru enunțul al doilea;</p> <p>- enunțul al doilea, întru respectarea terminologiei consacrate în Lege, cuvintele „contractul de furnizare gaze” sugerăm a fi substituite cu cuvintele „contractul de furnizare a gazelor naturale”;</p>	<p>Se acceptă parțial Pentru a fi în acord cu terminologia utilizată pe parcursul textului Legii nr. 108/2016, la art. 2 noțiunea „componenta de echitate” și art. 80 alin. (3¹-3³), (4¹) și (7), textul „care are/au impusă obligația de serviciu public prevăzută la art. 89” se substituie cu textul „care furnizează gaze naturale în contextul obligației de serviciu public stabilite la art. 89”.</p> <p>Se acceptă</p>

		<p>(3³) Consumatorul final care solicită schimbarea furnizorului de gaze naturale sau rezoluționarea contractului de furnizare a gazelor naturale, și furnizorul de gaze naturale, care are impusă obligația de serviciu public prevăzută la art. 89, constată întrunirea condițiilor pentru perceperea sau achitarea componentei de echitate, are dreptul de a se adresa către Agenție pentru verificarea și informarea despre valoarea devierilor financiare înregistrate de furnizorul respectiv.”;</p> <p>2) Se completează cu alin. (4¹) cu următorul cuprins: „(4¹) În cazul în care consumatorii finali schimbă furnizorul care furnizează gaze naturale în contextul îndeplinirii obligației de serviciu public stabilite la art. 89 și încheie un contract de furnizare a gazelor naturale la preț negociat sau rezoluționează contractul de furnizare a gazelor naturale cu furnizorul respectiv, pentru locul de consum/locurile de consum în cauză, acesta este în drept să revină la furnizorul care furnizează gaze naturale în contextul îndeplinirii obligației de serviciu public stabilite la art.</p>	<p>b) alin. (3³), întru respectarea termenilor juridici consacrați la nivel legislativ, cuvântul „rezoluționarea” se va substitui cu cuvântul „rezoluțiunea”;</p> <p>c) alin. (4¹), ținând cont de terminologia utilizată la art. 89, cuvântul „îndeplinirii”, la ambele cazuri gramaticale, se va exclude.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă Cuvântul „îndeplinirii” a fost exclus.</p>
--	--	--	---	---

		89 la expirarea termenului de 12 luni de la data rezoluțiunii contractului de furnizare a gazelor naturale la preț reglementat.”		
9.	<p>Articolul 89. Furnizarea gazelor naturale anumitor categorii de consumatori finali în contextul obligației de serviciu public</p> <p>(2) În limitele teritoriului autorizat prin licență pentru un operator al sistemului de distribuție, Agenția poate impune unui sau mai multor furnizori obligația de serviciu public de a furniza gaze naturale consumatorilor finali specificați la alin.(1).</p> <p>(3) Drepturile și obligațiile furnizorului care furnizează gaze naturale anumitor categorii de consumatori finali în contextul obligației de serviciu public, precum și termenele și condițiile în care urmează să fie furnizate gazele naturale consumatorilor specificați la alin.(1) se stabilesc în</p>	<p>23. Articolul 89:</p> <p>1) alineatul (2) se completează cu un enunț cu următorul cuprins: „Prin Hotărârea adoptată în acest sens, Agenția poate stabili condiții și cerințe specifice privind îndeplinirea obligației de serviciu public de a furniza gaze naturale consumatorilor finali specificați la alin. (1).”;</p> <p>2) la alineatul (3), după cuvintele „se stabilesc în Regulamentul privind furnizarea gazelor naturale” se introduce textul „și în Hotărârea adoptată conform alin. (2)”;</p> <p>3) se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins: „(3¹) Agenția revocă prin hotărâre obligația de serviciu public stabilită în conformitate cu prezentul articol, în unul din următoarele cazuri: a) furnizorul respectiv refuză să îndeplinească obligațiile ce îi incumbă conform obligației de serviciu public de a furniza gaze</p>	<p><u>Direcția Generală Juridică</u></p> <p>8) Art. 89: - alin. (3), privitor la propunerea de a stabili, ca drepturile și obligațiile furnizorului care furnizează gaze naturale anumitor categorii de consumatori finali în contextul obligației de serviciu public, precum și termenele și condițiile în care urmează să fie furnizate gazele naturale consumatorilor specificați la alin.(1) să fie stabilite în Regulamentul privind furnizarea gazelor naturale și în Hotărârea adoptată conform alin. (2), menționăm, că potrivit redacției alin. (2) propusă în reglementare, prin Hotărârea adoptată în acest sens, Agenția poate stabili condiții și cerințe specifice privind îndeplinirea obligației de serviciu public.</p> <p>Prin formularea „poate” se subînțelege, că Agenția va dispune de un drept discreționar de a stabili condițiile și cerințele respective, pentru care motiv sugerăm substituirea textului „și în Hotărârea” cu textul „și, după caz, în hotărârea Agenției”;</p>	<p>Se acceptă Textul a fost redactat.</p>

<p>Regulamentul privind furnizarea gazelor naturale.</p>	<p>naturale anumitor categorii de consumatori finali; b) furnizorul respectiv nu îndeplinește obligațiile ce îi incumbă conform obligației de serviciu public de a furniza gaze naturale anumitor categorii de consumatori finali, cu excepția situației în care neîndeplinirea obligației nu îi este imputabilă; d) furnizorului respectiv i-a fost suspendată sau retrasă licența de furnizare a gazelor naturale.”.</p> <p>24. Articolul 90: 4) se completează cu alineatul (13¹) cu următorul cuprins: „(13¹) Agenția revocă prin hotărâre obligația de serviciu public stabilită în conformitate cu prezentul articol, în unul din următoarele cazuri:</p>	<p>- alin. (3¹), pentru a fi în acord cu prevederile art. 89, sugerăm expunerea lit. a), b) și c) în următoarea redacție: „a) furnizorul căruia i-a fost impusă obligația de serviciu public refuză să îndeplinească obligația de serviciu public de a furniza gaze naturale anumitor categorii de consumatori finali; b) furnizorul căruia i-a fost impusă obligația de serviciu public nu îndeplinește obligația de serviciu public de a furniza gaze naturale anumitor categorii de consumatori finali, cu excepția situației în care neîndeplinirea obligației nu îi este imputabilă; c) furnizorului căruia i-a fost impusă obligația de serviciu public i s-a suspendat sau i s-a retras licența de furnizare a gazelor naturale”.</p> <p>Sugestia înaintată este valabilă și pentru art. 90 alin. (13¹), în sensul expunerii lit. a), b) și c) cât și la art. 90 alin. (3¹), după modelul propus. Atenționăm, că s-a produs o eroare de tastare la invocarea lit. d) în loc de lit. c), atât la art. 89 alin. (3¹), cât și la art. 90 alin. (3¹).</p>	<p>Se acceptă parțial Textul a fost expus în următoarea redacție: a) furnizorul căruia i-a fost impusă obligația de serviciu public de a furniza gaze naturale anumitor categorii de consumatori finali refuză să îndeplinească obligația respectivă; b) furnizorul căruia i-a fost impusă obligația de serviciu public de a furniza gaze naturale anumitor categorii de consumatori finali nu îndeplinește obligația respectivă, cu excepția situației în care neîndeplinirea obligației nu îi este imputabilă; c) furnizorului căruia i-a fost impusă obligația de serviciu public de a furniza gaze naturale anumitor categorii de consumatori finali i s-a suspendat sau i s-a retras licența de furnizare a gazelor naturale”.</p> <p>Se acceptă parțial Lit. a), b) și c) de la art. 90 alin. (13¹) au fost expuse în următoarea redacție: a) furnizorul căruia i-a fost impusă obligația de serviciu public de a asigura furnizarea de ultimă opțiune refuză să îndeplinească obligația respectivă;</p>
--	---	--	---

		<p>a) furnizorul respectiv refuză să îndeplinească obligațiile ce îi incumbă conform obligației de serviciu public de a asigura furnizarea de ultimă opțiune;</p> <p>b) furnizorul respectiv nu îndeplinește obligațiile ce îi incumbă conform obligației de serviciu public de a asigura furnizarea de ultimă opțiune, cu excepția situației în care neîndeplinirea obligației nu îi este imputabilă;</p> <p>d) furnizorului respectiv i-a fost suspendată sau retrasă licența de furnizare a gazelor naturale”.</p>		<p>b) furnizorul căruia i-a fost impusă obligația de serviciu public de a asigura furnizarea de ultimă opțiune nu îndeplinește obligația respectivă, cu excepția situației în care neîndeplinirea obligației nu îi este imputabilă;</p> <p>c) furnizorului căruia i-a fost impusă obligația de serviciu public de a asigura furnizarea de ultimă opțiune i s-a suspendat sau i s-a retras licența de furnizare a gazelor naturale”.</p>
10.	<p>Articolul 90. Furnizarea de ultimă opțiune</p> <p>(8) Furnizorul de ultimă opțiune furnizează gazele naturale consumatorilor finali pentru o perioadă de cel mult 4 luni. Până la expirarea acestei perioade, consumatorii finali ai furnizorului de ultimă opțiune sînt obligați să încheie un contract de furnizare a gazelor naturale la prețuri negociate sau un contract de furnizare a gazelor naturale în condițiile stabilite la art.89. În cazul în care un consumator final nu îndeplinește această cerință,</p>	<p>24. Articolul 90:</p> <p>2) alineatul (8) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(8) Furnizorul de ultimă opțiune furnizează gazele naturale consumatorilor finali pentru o perioadă de cel mult 4 luni. Până la expirarea acestei perioade, consumatorii finali ai furnizorului de ultimă opțiune sînt obligați să încheie un contract de furnizare a gazelor naturale cu un alt furnizor, în condițiile stabilite în prezenta lege.</p> <p>Consumatorii finali care au schimbat furnizorul ce furnizează gaze naturale în contextul îndeplinirii obligației de serviciu</p>	<p><u><i>Directia Generală Juridică</i></u></p> <p>9) Art. 90;</p> <p>- alin. (8), pentru precizia normei, cuvintele „în condițiile stabilite în prezenta lege” urmează a fi revăzute, în sensul stabilirii concrete a prevederilor la care se face referință.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Sințagma ”în condițiile stabilite în Lege” implică posibilitatea survenirii mai multor situații în dependență de anumite condiții cu cine acești consumatori pot încheia contract de furnizare a gazelor naturale, și anume la prețuri negociate sau un contract de furnizare a gazelor naturale în condițiile stabilite la art. 89 sau prelungirea celui în condițiile stabilite la art. 90. În acest context nu se consideră oportun a enumera fiecare caz concret, care este condiționat la rîndul său de</p>

	<p>operatorul de sistem este obligat să deconecteze, la cererea furnizorului de ultimă opțiune, instalațiile de gaze naturale ale consumatorului final în cauză după notificarea prealabilă, cu 15 zile calendaristice înainte, a consumatorului final.</p>	<p>public stabilite la art. 89 și au încheiat un contract de furnizare a gazelor naturale la preț negociat sau au rezoluționat contractul de furnizare a gazelor naturale cu furnizorul respectiv, și care la expirarea termenului prevăzut de prezentul alineat nu are semnat un contract de furnizare a gazelor naturale la preț negociat cu un alt furnizor, pot solicita prelungirea contractului de furnizare a gazelor naturale cu furnizorul de ultimă opțiune până la expirarea termenului stabilit la art. 80, alin. (4¹).”.</p> <p>3) se completează cu alin. (8¹) cu următorul cuprins: „(8¹) În cazul în care consumatorul final nu încheie în termenele stabilite la alin. (8) contract de furnizare a gazelor naturale cu un alt furnizor, operatorul de sistem este obligat să deconecteze, la cererea furnizorului de ultimă opțiune, instalațiile de gaze naturale ale consumatorului final în cauză, după notificarea prealabilă, cu 15 zile calendaristice înainte, a consumatorului final respectiv.”;</p>	<p>Obiecția este valabilă și pentru - alin. (8¹), în scopul clarității normei, cuvântul „înainte” recomandăm a fi substituit cu cuvintele „înainte de deconectare”.</p>	<p>întrunirea unui anumit set de condiții.</p> <p>Se acceptă parțial Textul „ după notificarea prealabilă, cu 15 zile calendaristice înainte, a consumatorului final respectiv” se substituie cu textul „ după notificarea prealabilă a consumatorului final respectiv, cu 15 zile calendaristice înainte de deconectare”.</p>
11.	<p>Articolul 114. Dispoziții finale și tranzitorii</p>	<p>40. Articolul 114: 1) se completează cu alineatul (16¹) cu următorul cuprins:</p>	<p><u>Directia Generală Juridică</u> 10) Art. 114 alin. (16¹), pentru a fi în acord cu terminologia utilizată pe tot</p>	<p>Se acceptă Textul a fost redactat.</p>

		<p>„(16¹) Propunerile de dezvoltare a capacității bidirecționale, inclusiv propunerile argumentate privind alocarea transfrontalieră a costurilor de investiție, precum și cererile de derogare prevăzute la art. 42¹ se prezintă de către operatorul sistemului de transport cel târziu la 1 februarie 2025 și doar pentru interconexiunile existente la 1 noiembrie 2021, iar pentru interconexiunile noi - după finalizarea studiului de fezabilitate, însă înainte de începerea etapei de proiectare tehnică detaliată a infrastructurii respective.”</p>	<p>cuprinsul Legii, cuvintele „capacității bidirecționale” se vor substitui cu cuvintele „capacității bidirecționale la interconexiuni”.</p>	
12.		<p>1. Pentru a dezvolta sau pentru a majora capacitatea bidirecțională pe o interconexiune, sau pentru a obține sau a prelungi o derogare de la obligația respectivă, operatorul sistemului de transport prezintă Agenției, care este autoritatea competentă pentru punerea în aplicare a prevederilor prezentei Anexe și art. 421, după consultarea tuturor operatorilor de transport potențial vizați:</p> <p>a) o propunere de dezvoltare a unei capacități fizice permanente pentru transportul gazelor naturale în ambele direcții pe interconexiune, pentru a asigura</p>	<p><u>Direcția Generală Juridică</u></p> <p>La Anexă:</p> <p>- pct.3, întrucât la pct. 1 lit. a) și b) se instituie spre reglementare „propunerea de dezvoltare a capacității bidirecționale” și „cererea de derogare”, iar la pct. 2 – „propunerea comună de dezvoltare a capacității bidirecționale” și „cererea de derogare comună”, recomandăm examinarea oportunității substituirii cuvântului „propunerea” cu textul „propunerea/propunerea comună” și a cuvântului „cererea” cu textul „cererea/cererea comună”. În același context, la pct. 2 cuvintele „cereri de derogare comune” propunem a fi</p>	<p>Se acceptă Textul a fost redactat.</p>

		<p>capacitate bidirecțională permanentă în ceea ce privește direcția inversată a fluxului (în continuare – propunere de dezvoltare a capacității bidirecționale); sau</p> <p>b) o cerere de derogare de la obligația de a asigura capacitate bidirecțională/o cerere de prelungire a derogării de la obligația de a asigura capacitate bidirecțională (în continuare – cerere de derogare).</p> <p>2. Operatorul sistemului de transport colaborează cu operatorul sistemului de transport adiacent în vederea prezentării unei propuneri comune de dezvoltare a capacității bidirecționale sau a unei cereri de derogare comune.</p> <p>3. Propunerea de dezvoltare a capacității bidirecționale sau cererea de derogare trebuie să includă o analiză cost-beneficiu, efectuată în conformitate cu metodologiile relevante stabilite în cadrul Comunității Energetice și se bazează pe următoarele elemente:</p> <p>a) o evaluare a cererii pe piața gazelor naturale;</p> <p>b) previziunile privind cererea și oferta;</p>	<p>substituite cu cuvintele „cereri comune de derogare”;</p>	
--	--	---	--	--

		<p>c) impactul economic posibil asupra infrastructurii existente;</p> <p>d) un studiu de fezabilitate;</p> <p>e) costurile capacității bidirecționale, incluzând consolidarea necesară a sistemului de transport;</p> <p>f) beneficiile pentru siguranța furnizării de gaze naturale, luând în considerare posibila contribuție a capacității bidirecționale la îndeplinirea standardului privind infrastructura prevăzut la art. 103 alin. (4).</p> <p>4. La prezentarea propunerii de dezvoltare a capacității bidirecționale, operatorii sistemelor de transport pot depune o propunere argumentată privind alocarea transfrontalieră a costurilor de investiție.</p> <p>5. La recepționarea propunerii de dezvoltare a capacității bidirecționale sau a cererii de derogare, Agenția, în coordonare cu autoritatea de reglementare implicată consultă, fără întârziere, cu privire la propunerea sau cererea respectivă autoritățile competente responsabile pentru punerea în</p>	<p>- la pct. 4, 5, 6 și 8, apare întrebarea, dacă prevederile acestora se vor aplica și la „recepționarea propunerii comune de dezvoltare a capacității bidirecționale” și la „cererea comună de derogare” și, dacă nu necesită o concretizare, în acest sens, în caz afirmativ;</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Prevederile punctelor 4 și 6 se aplică doar în raport cu depunerea, examinarea propunerii de dezvoltare a capacității bidirecționale, acestea făcând referință la necesitatea argumentării de către operatorii de sistem, a examinării de către autoritățile de reglementare a principiilor de alocare a costurilor de investiție în dezvoltarea capacității bidirecționale a unui punct de interconexiune. Or, scopul depunerii cererii de derogare de către operatorii sistemelor de transport este de a nu dezvolta capacitatea bidirecțională și respectiv de a nu efectua investiții în acest sens,</p>
--	--	--	--	--

		<p>aplicare a prevederilor ce țin de asigurarea capacităților bidirecționale la interconexiuni din țările părți ale Comunității Energetice, din Statele Membre ale Uniunii Europene care, în conformitate cu rezultatele evaluării naționale a riscurilor realizată conform Regulamentului privind situațiile excepționale în sectorul gazelor naturale, ar putea beneficia de pe urma capacității bidirecționale, precum și Secretariatul Comunității Energetice și Comitetul de reglementare al Comunității Energetice. Părțile consultate sunt în drept să emită o opinie cu privire la propunerea de dezvoltare a capacității bidirecționale sau cererea de derogare în cauză în termen de cel mult 4 luni de la primirea solicitării Agenției.</p> <p>6. La primirea propunerii de dezvoltare a capacității bidirecționale, care este însoțită de propunerea privind alocarea transfrontalieră a costurilor de investiție, Agenția cooperează cu autoritatea de reglementare implicată și, după consultarea dezvoltatorilor proiectului ce vizează dezvoltarea capacității bidirecționale în cauză, adoptă în</p>		<p>pentru că, între altele, acestea nu sunt eficiente economic. Punctele 5 și 8 din Anexă fac referință atât la propunerea de dezvoltare a capacității bidirecționale, precum și la cererea de derogare și respectiv se aplică în raport cu ambele, după cum rezultă din text.</p> <p>Totodată, pentru spor de precizie normativă, denumirea Anexei se expune după cum urmează: "Examinarea propunerilor privind capacitățile bidirecționale la interconexiuni, a cererilor de derogare".</p>
--	--	--	--	--

termen de cel mult 6 luni decizii coordonate cu privire la alocarea transfrontalieră a costurilor de investiții, care vor fi suportate de către fiecare operator al sistemului de transport implicat în proiectul de dezvoltare a capacității bidirecționale, cu respectarea prevederilor alin. (2) - (5) din articolul 421. În cazul în care Agenția și autoritatea de reglementare implicată nu ajung la un consens în termenul respectiv, Agenția informează, fără întârziere, despre acest fapt organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, Secretariatul Comunității Energetice și Comitetul de reglementare al Comunității Energetice.

8. Prin decizia coordonată prevăzută la punctul 7, Agenția și autoritatea competentă implicată:

- a) acceptă propunerea de dezvoltare a capacității bidirecționale. Decizia respectivă trebuie să includă o analiză cost-beneficiu, un calendar de implementare, precum și modalitățile privind utilizarea ulterioară a capacității respective și trebuie să fie însoțită de decizia coordonată cu privire la alocarea

		<p>transfrontalieră a costurilor, adoptată de autoritățile de reglementare în conformitate cu punctul 6;</p> <p>b) acordă o derogare sau prelungește derogarea temporară pentru o perioadă de maximum patru ani, dacă analiza cost-beneficiu inclusă în decizie demonstrează că, capacitatea pe direcția inversată a fluxului nu ar duce la îmbunătățirea securității aprovizionării cu gaze naturale nici a unei din părțile implicate sau dacă respectivele costuri de investiție ar depăși cu mult potențialele beneficii pentru securitatea aprovizionării cu gaze naturale; sau</p> <p>c) solicită operatorilor sistemelor de transport să modifice și să prezinte repetat, în termen de cel mult patru luni, propunerea de dezvoltare a capacității bidireționale sau cererea de derogare.</p> <p>7. Agenția cooperează cu autoritatea competentă responsabilă pentru punerea în aplicare a prevederilor ce țin de asigurarea capacităților bidireționale la interconexiuni din cealaltă parte implicată (în continuare – autoritatea</p>	<p>- pct. 7 enunțul al doilea, pentru un spor de precizie normativă, cuvintele „conform prevederii respective” sugerăm a fi excluse, iar cuvintele „termenul respectiv” să fie substituite cu cuvintele „termenul indicat”.</p>	<p>Se acceptă Textul a fost redactat.</p>
--	--	---	---	--

		<p>competență implicată) și adoptă o decizie coordonată în ceea ce privește propunerea de dezvoltare a capacității bidirecționale sau cererea de derogare, în baza rezultatelor evaluării naționale a riscurilor efectuată conform Regulamentului privind situațiile excepționale în sectorul gazelor naturale, a informațiilor specificate la punctul 3 și a opiniilor prezentate conform punctului 5, precum și ținând cont de securitatea aprovizionării cu gaze naturale și de contribuția acesteia la funcționarea pieței gazelor naturale. Decizia coordonată se adoptă în termen de 2 luni de la expirarea termenului stabilit la punctul 5, cu excepția cazului în care opiniile părților consultate conform prevederii respective au fost recepționate până la termenul respectiv sau după expirarea termenului de 6 luni pentru adoptarea unei decizii coordonate de către autoritățile de reglementare implicate, stabilit la punctul 6.</p>		
13.		<p>Art. II. - Agenția, în termen de 4 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, va aduce în concordanță cu prezenta lege metodologia de calculare,</p>	<p><u>Direcția Generală Juridică</u> Art. II, întrucât conform proiectului de lege (a se vedea art. 108³), se dispune că stimulentele sau compensațiile financiare se vor stabili</p>	<p>Nu se acceptă Conform prevederilor art. 108³ titularul obligației de stocare poate primi stimulente sau compensații</p>

		aprobare și aplicare a tarifelor reglementate pentru serviciul de transport al gazelor naturale, precum și alte acte normative de reglementare.	în conformitate cu mecanismul prevăzut prin hotărâre de Guvern, sugerăm completarea acestui Articol cu o prevedere, care ar dispune, că Guvernul, într-o anumită perioadă de timp, va aproba actele normative necesare executării prevederilor prezentei legi.	financiare pentru deficitul de venituri sau pentru costurile suportate de acesta ca urmare a respectării obligației de stocare, în cazul în care deficitul sau costurile respective nu pot fi acoperite prin veniturile obținute din activitatea desfășurată în legătură cu executarea obligației de stocare. În cazul în care acesta își poate acoperi costurile respective din activitatea desfășurată în legătură cu executarea obligației de stocare Guvernul nu va interveni cu un careva mecanism de alocare a compensațiilor. Respectiv, nu este posibil și nu este necesar la această etapă a stabili un careva termen.
14.		Art. II. - Agenția, în termen de 4 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, va aduce în concordanță cu prezenta lege metodologia de calculare, aprobare și aplicare a tarifelor reglementate pentru serviciul de transport al gazelor naturale, precum și alte acte normative de reglementare. Art. III. – Prezenta Lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.	<u>Direcția Generală Juridică</u> Cu referire la consecutivitatea reglementării materiei, ținând cont, că potrivit art. 47 alin. (1) din Legea nr. 100/2017, dispozițiile finale cuprind momentul intrării în vigoare a legii, precum și măsurile necesare punerii în aplicare a actului normativ, propunem ca Art. III să fie plasat înaintea Art. II.	Se acceptă Textul a fost redactat.
15.	Articolul 2. Noțiuni principale	Art. I. – Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale	<u>Amendament Radu MARIAN</u>	Se acceptă

<p>În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică:</p> <p>societate comercială mică – întreprindere care are un număr de angajați de pînă la 50 de persoane și o cifră</p>	<p>(Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 193-203, art. 415), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>3. Articolul 2:</p> <p>2) după noțiunea „congestie fizică” se introduce o noțiune cu următorul cuprins:</p> <p>„componentă de echitate – obligațiune de plată unică reciprocă ca urmare a relațiilor contractuale, determinată conform Metodologiei de calculare, aprobare și aplicare a prețurilor reglementate pentru furnizarea gazelor naturale, și percepută de la consumatori sau de la furnizor ce are impusă obligația de serviciu public stabilită la art. 89 în cazul schimbării furnizorului sau a rezoluțiunii contractului de furnizare a gazelor naturale și în cazul în care devierile financiare ale furnizorului depășesc valoarea de 5% a venitului reglementat definit conform Metodologiei de calculare, aprobare și aplicare a prețurilor reglementate pentru furnizarea gazelor naturale.”</p> <p>10) noțiunea „societate comercială mică” se modifică și va avea următorul cuprins:</p>	<p>1. Art. I, punctul 3 din Proiectul legii de modificare (privind completarea și modificarea articolului 2 din Legea cu privire la gazele naturale), alineatul (2) noțiunea de „componentă de echitate” se exclude. Totodată, alineatul (10) (noțiunea de „societate comercială mică”) se modifică și se expune în următoarea redacție:</p> <p><i>„întreprinderi mici – întreprinderi în sensul celor definite în Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii.”</i></p>	
--	--	--	--

	anuală de afaceri sau un bilanț ce nu depășește echivalentul în lei a 10 milioane de euro;	„societate comercială mică – întreprindere care are cel mult 49 de angajați, realizează o cifră anuală de afaceri de până la 50 de milioane de lei sau dețin active totale de până la 50 de milioane de lei”.		
16.	<p>Articolul 7. Atribuțiile Agenției</p> <p>(1) În domeniul reglementării activităților din sectorul gazelor naturale supuse reglementării prin licențiere și autorizare, Agenția:</p> <p>f) aprobă contractele încheiate între proprietarul rețelelor de transport al gazelor naturale și operatorul de sistem independent și soluționează eventualele neînțelegeri dintre aceștia;</p>	<p>Art. I. – Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 193-203, art. 415), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>5. Articolul 7 alineatul (1):</p> <p>a) la litera e), după cuvântul „relațiile” se introduc cuvintele „și schimbul de informații”;</p> <p>b) se completează cu litera (e¹) și (f¹) cu următorul cuprins: „e¹) solicită informații și rapoarte de la operatorul de sistem independent și proprietarul rețelelor de gaze naturale, și efectuează controale, inclusiv controale inopinate, la sediul proprietarului rețelei de transport și la sediul operatorului de sistem independent”;</p> <p>„f¹) desemnează în cazurile specifice entitatea responsabilă de gestiunea unor porțiuni ale rețelei de transport al gazelor naturale din posesia agenților economici care nu au relații cu bugetul public național, în scopul</p>	<p><u>Amendament Radu MARIAN</u></p> <p>2. Art. I, punctul 5 din Proiectul legii de modificare (privind completarea articolului 7 din Legea cu privire la gazele naturale) se completează după cum urmează:</p> <p>”alineatul (1):</p> <p>- lit. f) se modifică și va avea următorul cuprins:</p> <p><i>f) aprobă contractele, acordurile dintre operatorul candidat/operatorul de sistem independent și proprietarul(ii) rețelelor de transport al gazelor naturale, inclusiv contractele de locațiune sau hotărâri prin care stabilește conținutul contractelor respective în cazurile stabilite la art. 26 alin. (6);”</i></p> <p>- se completează cu lit. f²) cu următorul cuprins:</p> <p><i>„f²) examinează neînțelegerile dintre operatorul de sistem independent și proprietarul(ii) rețelelor de gaze naturale, precum și dintre operatorul de sistem independent și entitatea desemnată conform lit. f¹) din</i></p>	Se acceptă

		asigurării fiabilității și continuității transportului de gaze naturale pe întreg teritoriul țării”.	prezentul alineatul și emite hotărâri obligatorii pentru aceștia în conformitate cu articolul 109 alin. (2 ¹);	
17.	<p>Articolul 9. Transparența activității Agenției. Hotărârile și deciziile Agenției</p> <p>(7) În cazul situațiilor excepționale în sectorul gazelor naturale, constatate în modul stabilit de lege, sau pe subiecte ce țin de securitatea aprovizionării cu gaze naturale, proiectele de hotărâri, proiectele de decizii pot fi supuse elaborării și adoptării/emiterii în regim de urgență, fără respectarea prevederilor prezentului articol. Argumentarea necesității de a adopta hotărârea/de a emite decizia în regim de urgență se aduce la cunoștința publicului în termen de cel mult 10 zile lucrătoare de la adoptare/emitere, prin publicare pe pagina web a Agenției, prin afișare la sediul acesteia într-un spațiu accesibil publicului și/sau prin difuzare în mass-media centrală.</p>	<p>6. Articolul 9 alineatul (7), după cuvintele „fără respectarea prezentului articol” se introduce textul „și a cerințelor privind transparența în procesul decizional, prevăzute de Codul administrativ”.</p>	<p><u>Amendament Radu MARIAN</u></p> <p>3. Art. I, punctul 6 din Proiectul legii de modificare (privind modificarea articolului 9 din Legea cu privire la gazele naturale) se modifică și se expune în următoarea redacție: „Articolul 9 alineatul (7) se modifică și se expune în următoarea redacție: (7) În cazul situațiilor excepționale în sectorul gazelor naturale, constatate în modul stabilit de lege, sau pe subiecte ce țin de securitatea aprovizionării cu gaze naturale, de interesul economic general sau interesul legitim al consumatorilor finali sau al participanților pieței gazelor naturale, inclusiv în cazul unor modificări semnificative a prețului de achiziție a gazelor naturale, proiectele de hotărâri, proiectele de decizii pot fi supuse elaborării și adoptării/emiterii în regim de urgență, fără respectarea prevederilor prezentului articol și a cerințelor privind transparența în procesul decizional, prevăzute de Codul administrativ. Argumentarea necesității de a adopta hotărârea/de a emite decizia în regim de urgență se</p>	Se acceptă

			aduce la cunoștința publicului în termen de cel mult 10 zile lucrătoare de la adoptare/emitere, prin publicare pe pagina web a Agenției.”	
18.	<p>Articolul 11. Obligații de serviciu public</p> <p>(3) Întreprinderilor de gaze naturale care desfășoară activitățile menționate la alin.(2) le pot fi impuse obligațiile de serviciu public care țin de:</p>	<p>Art. I. – Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 193-203, art. 415), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p>	<p><u>Amendament Radu MARIAN</u></p> <p>4. Art. I din Proiectul legii de modificare se completează cu un punct nou privind modificarea articolului 11 din Legea cu privire la gazele naturale după cum urmează: ”Articolul 11, alineatul (3) cuvintele „care țin de” se substituie cu cuvintele „care țin inclusiv de”.”</p>	Se acceptă
19.	<p>Articolul 14. Condițiile și procedura de obținere a licențelor</p> <p>(2¹) Pentru a obține licență pentru tradingul de gaze naturale, persoanele prevăzute la alin.(1) trebuie:</p> <p>c) să dispună de personal calificat, necesar activității pentru care solicită licență, de centru/centre de deservire a consumatorilor finali și să prezinte documente confirmative în acest sens.</p>	<p>7. Articolul 14 alineatul (3) se completează cu litera (d) cu următorul cuprins: „d) să dețină capital social/fonduri suficiente echivalent a cel puțin 25% din rulajul anual al întreprinderii sau a rulajului declarat pe proprie răspundere în cazul întreprinderii nou create.”.</p>	<p><u>Amendament Radu MARIAN</u></p> <p>5. Art. I, punctul 7 din Proiectul legii de modificare (privind completarea și modificarea articolului 14 din Legea cu privire la gazele naturale) se modifică și se expune în următoarea redacție: „Articolul 14: 1) Alineatul (2¹) se completează cu litera (c) cu următorul cuprins: „c) să dispună la data la care se înregistrează cererea de eliberare a licenței, precum și pe toată perioada valabilității licenței de suma de 1000000 lei, sumă pentru care prin documente confirmative se demonstrează proveniența din una sau mai multe dintre următoarele surse:</p>	Se acceptă

	<p>(3) Pentru a obține licență pentru furnizarea gazelor naturale, persoanele prevăzute la alin.(1) trebuie:</p>		<ul style="list-style-type: none"> - disponibilul din linii de credit bancare de care beneficiază solicitantul, conform documentelor financiare justificative în acest sens; - resurse financiare pe care asociații și/sau acționarii solicitantului le pun la dispoziția acestuia prin contracte de finanțare/împrumut sau prin alte tipuri de contracte însoțite de documente financiare justificative; - disponibilul din contul curent, probat cu extras de cont bancar al solicitantului.” <p>2) Alineatul (3) se completează cu litera (d) cu următorul cuprins:</p> <p>„d) să dispună la data la care se înregistrează cererea de eliberare a licenței, precum și pe toată perioada valabilității licenței de suma de 1000000 lei, sumă pentru care prin documente confirmative se demonstrează proveniența din una sau mai multe dintre următoarele surse:</p> <ul style="list-style-type: none"> - disponibilul din linii de credit bancare de care beneficiază solicitantul, conform documentelor financiare justificative în acest sens; - resurse financiare pe care asociații și/sau acționarii solicitantului le pun la dispoziția acestuia prin contracte de finanțare/împrumut sau 	
--	--	--	---	--

	<p>(7) Termenul de examinare a declarației privind eliberarea licențelor pentru desfășurarea activităților în sectorul gazelor naturale și a declarației privind prelungirea termenului lor de</p>		<p>prin alte tipuri de contracte însoțite de documente financiare justificative;</p> <ul style="list-style-type: none"> - disponibilul din contul curent, probat cu extras de cont bancar al solicitantului.” <p>3) Se completează cu 2 alineate noi (4¹) și (4²) cu următorul cuprins:</p> <p>„(4¹) Pentru activitățile prevăzute de art. 12 alin. (2) lit. d¹) și e), persoanele care solicită licența urmează a fi avizate pozitiv sub aspectul riscurilor aferente securității statului, spălării banilor și finanțării terorismului de către Serviciul de Informații și Securitate și Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor.</p> <p>(4²) Avizele prevăzute la alin. (4¹) sunt solicitate de către Agenție în cadrul procedurii de examinare a declarației privind eliberarea licențelor. Avizele urmează a fi emise în cel mult 10 zile lucrătoare din data parvenirii solicitării Agenției. În cazul în care Serviciul de Informații și Securitate și Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor nu vor emite avizele în termenul stabilit, se consideră că acestea nu au avut obiecții în raport cu solicitantul de licență și avizul este pozitiv. Emiterea a cel puțin unui aviz negativ constituie temei pentru refuzul eliberării licenței.”</p>	
--	--	--	---	--

	valabilitate este de cel mult 15 zile calendaristice de la data depunerii la Agenție a declarației, precum și a documentației stabilite în prezenta lege.		4) Alineatul (7) se completează cu următoarea frază: „Pe perioada procesului de avizare prevăzut la alin. (4 ²), termenul de examinare a declarației privind eliberarea licențelor se suspendă.””	
20.	Articolul 15. Obligațiile și drepturile titularului de licență (1) Titularul de licență este obligat:	8. Articolul 15 se completează cu alin. (1 ¹) cu următorul cuprins: „(1 ¹) În legătură cu realizarea de către Agenție a atribuției stabilite la art.16, precum și a altor atribuții stabilite în prezenta lege, titularul de licență pentru furnizarea gazelor naturale, titularul de licență pentru transportul gazelor naturale, titularul de licență pentru distribuția gazelor naturale este obligat să ofere Agenției, în termenele și în condițiile stabilite de aceasta, accesul la baza de date în format electronic, a consumatorilor finali, a utilizatorilor de sistem deserviți.”	<u>Amendament Radu MARIAN</u> 6. Art. I, punctul 8 din Proiectul legii de modificare (privind modificarea art. 15 cu alin. (1 ¹) din Legea cu privire la gazele naturale) alineatul (1) se completează cu lit. (h) cu următorul cuprins: „ h) să înștiințeze Agenția despre toate modificările cu privire la acționarii/asociații și la persoanele care exercită controlul în cadrul societății comerciale și să prezinte informațiile relevante în termen de 10 zile de la înregistrarea acestora în Registrul de stat al persoanelor juridice, în scopul verificării conformării condițiilor de licențiere indicate la art. 14 alin (4 ¹).”	Se acceptă
21.	Articolul 16. Reperfectarea, suspendarea și reluarea valabilității licenței (2) Licența poate fi suspendată prin hotărâre judecătorească, emisă în conformitate cu legea, la cererea Agenției, cu excepția	9. Articolul 16 alineatul (6), după cuvintele „să transmită” se introduc cuvintele „Agenției și”.	<u>Amendament Radu MARIAN</u> 7. Art. I, punctul 9 din Proiectul legii de modificare (privind completarea și modificarea articolului 16 din Legea cu privire la gazele naturale) se completează după cum urmează:	Se acceptă

<p>suspendării licenței în baza temeiurilor stabilite la alin.(4) lit.a) și e¹), care se efectuează direct de către Agenție.</p> <p>(3) În cazul în care se constată că titularul de licență nu și-a îndeplinit obligațiile, inclusiv cele prescrise de Agenție, ceea ce a condus la întreruperea furnizării gazelor naturale către consumatori pe o perioadă mai mare decât cea stabilită pentru înlăturarea cauzelor motivate, fiind pusă în pericol securitatea națională, viața și sănătatea oamenilor, sau în cazul în care acțiunile ori inacțiunile titularului de licență conduc la încălcarea ordinii publice și impun remedierea imediată a consecințelor survenite, sau în cazul încălcării de către titularul de licență a prevederilor stabilite la art.94¹ și 97¹-97⁴, sau în cazul în care, pe perioada unei situații excepționale în sectorul gazelor naturale, titularul de licență nu se conformează deciziilor Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii</p>		<p>”1) La alineatul (2) textul „la alin. (4) lit .a) și e¹)” se substituie cu textul „la alin.(4) lit. a), e¹) și g)”.</p> <p>2) La alineatul (3) cuvintele „la art. 94¹ și 97¹-97⁴” se substituie cu sintagma „art.15 alin. (1) lit. (h)”.</p> <p>Totodată, textul „Adresarea în instanță trebuie să se facă în termen de 3 zile lucrătoare de la adoptarea de către Agenție a hotărârii privind suspendarea licenței. În cazul nerespectării acestui termen, hotărârea privind suspendarea licenței devine nulă de drept. Hotărârea Agenției privind suspendarea licenței se aplică până la emiterea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile.” se exclude.</p> <p>3) Alineatul (4) se completează cu litera g) cu următorul cuprins: „g) neînregistrarea de către titularul de licență în Registrul participanților la piața angro în termenul stabilit de Agenție potrivit art. 94, alin. (4¹).”</p> <p>4) La alineatul (4¹) textul „stabilit la alin.(4) lit. e¹)” se substituie cu textul „stabilit la alin.(4) lit.e¹) și g)”.</p> <p>Totodată, alineatul (4¹) se completează cu următoarea frază „În cazul nerespectării de către Agenție a termenului de adresare în instanța de judecată prevăzut în prezentul alineat,</p>	
--	--	--	--

<p>Moldova, hotărârilor sau deciziilor Agenției, licența poate fi suspendată de către Agenție, cu adresarea ei ulterioară în instanța de judecată. Adresarea în instanță trebuie să se facă în termen de 3 zile lucrătoare de la adoptarea de către Agenție a hotărârii privind suspendarea licenței. În cazul nerespectării acestui termen, hotărârea privind suspendarea licenței devine nulă de drept. Hotărârea Agenției privind suspendarea licenței se aplică pînă la emiterea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile. Concomitent, Agenția este în drept să aplice titularului de licență respectiv sancțiunea financiară stabilită în prezenta lege.</p> <p>(4) Drept temei pentru suspendarea licenței servesc:</p> <p>(4¹) Agenția adoptă hotărârea privind suspendarea licenței la cererea titularului de licență în termen de 5 zile lucrătoare de la înregistrarea cererii sau în termen de 5 zile lucrătoare de la expirarea termenului stabilit la art.15 alin.(8), cu indicarea</p>		<p>hotărârea Agenției privind suspendarea licenței devine nulă de drept. Hotărârea Agenției privind suspendarea licenței se aplică pînă la emiterea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile.”</p>	
---	--	---	--

	<p>perioadei de suspendare menționate în cerere, dar care nu poate depăși 3 luni. În cazul adoptării hotărârii privind suspendarea licenței în baza temeiului stabilit la alin.(4) lit.e¹), Agenția este obligată să se adreseze în instanța de judecată în termen de cel mult 3 zile lucrătoare de la adoptarea acestei hotărâri.</p>			
22.	<p>Articolul 26. Operatorul de sistem independent (2) O întreprindere propusă pentru a fi desemnată ca operator de sistem independent (în continuare – operator candidat) poate fi desemnată de Agenție ca operator de sistem independent în cazul în care sînt întrunite cumulativ următoarele condiții: d) proprietarul rețelelor de transport al gazelor naturale demonstrează că dispune de capacitatea necesară pentru a îndeplini obligațiile prevăzute la art.27 alin.(3). În acest sens, acesta trebuie să prezinte copiile de pe toate contractele/antecontractele încheiate cu operatorul</p>	<p>10. Articolul 26 alineatul (2) litera d), a doua propoziție va avea următorul cuprins: „În acest sens, operatorul candidat trebuie să prezinte contractele de locațiune sau de predare-primire la deservire tehnică a rețelelor de gaze naturale, încheiate și/sau preluate de drept”.</p>	<p><u>Amendament Radu MARIAN</u> 8. Art. I, punctul 10 din Proiectul legii de modificare (privind completarea articolului 26 din Legea cu privire la gazele naturale) se completează cu alineatele (3) – (7), cu următorul cuprins: ”(3) În scopul îndeplinirii funcțiilor de operator al sistemului de transport al gazelor naturale, operatorul candidat/operatorul de sistem independent încheie cu proprietarul(ii) rețelelor de transport al gazelor naturale contract(e) de locațiune pentru o perioadă de cel puțin 5 ani. Operatorul candidat/operatorul de sistem independent și proprietarul(ii) rețelelor de transport al gazelor naturale sunt obligați să încheie orice alt tip de contract, acord necesar pentru ca operatorul de sistem</p>	Se acceptă

<p>candidat și cu orice altă entitate relevantă;</p>		<p>independent să poată îndeplini funcțiile operatorului sistemului de transport al gazelor naturale, stabilite în conformitate cu prezenta lege și pentru ca să fie asigurată respectarea de către proprietarul(ii) rețelelor de transport al gazelor naturale a obligațiilor prevăzute la articolul 27 alin. (2) și (3) și articolul 28.</p> <p>(4) În vederea asigurării fiabilității și continuității transportului de gaze naturale pe întreg teritoriul Republicii Moldova, operatorul candidat/operatorul de sistem independent încheie cu entitatea responsabilă de gestiunea unor porțiuni ale rețelei de transport al gazelor naturale din posesia agenților economici care nu au relații cu bugetul public național, desemnată de Agenție conform art. 7 alin. (1) lit. f1), acorduri tehnice de exploatare și/sau orice alt tip de acorduri necesare pentru asigurarea interconectării și a interoperabilității rețelelor de transport al gazelor naturale de pe întreg teritoriu țării.</p> <p>(5) Contractele, acordurile menționate la alineatele (3)-(4), inclusiv prevederile lor financiare, fac obiectul aprobării de către Agenție. În contextul aprobării, Agenția este în</p>	
--	--	---	--

			<p>drept să stabilească noi obligații în raport cu părțile contractante în măsura în care aceste obligații sunt necesare pentru implementarea articolelor 26 -28, din prezenta lege.</p> <p>(6) În cazul în care operatorul candidat/operatorul de sistem independent și proprietarul(ii) rețelelor de transport al gazelor naturale nu încheie contractul de locațiune sau alte contracte, acorduri prevăzute la alin. (3), Agenția emite o hotărâre prin care stabilește drepturile și obligațiile operatorului candidat/operatorului de sistem independent și ale proprietarului(lor) de rețele de transport, inclusiv cele financiare prevăzute de contractele de locațiune sau alte contracte și acorduri. Hotărârea adoptată de către Agenție este executorie din momentul aprobării și produce efecte obligatorii, până la încheierea și aprobarea contractelor de locațiune sau alte contracte și acorduri, pentru operatorul candidat/operatorul de sistem independent și proprietarul(ii) rețelelor de transport al gazelor naturale.</p> <p>(7) În vederea asigurării fiabilității și continuității transportului de gaze naturale și pentru îndeplinirea</p>	
--	--	--	--	--

			<p>funcțiilor de operator al sistemului de transport prevăzute de prezenta lege, operatorul de sistem independent va utiliza pe perioada aplicării hotărârii Agenției adoptate conform alin. (6) rețelele de transport al gazelor naturale care la 1 septembrie 2023 erau în proprietatea întreprinderii integrate pe verticală. Prevederea stabilită în prezentul alineat nu împiedică proprietarul(ii) rețelelor de transport al gazelor naturale să încheie contract(e) de locațiune în condițiile stabilite la alin. (5).”.</p>	
23.	<p>Art. I. – Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 193-203, art. 415), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p>	<p>Art. I. – Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 193-203, art. 415), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p>	<p><u>Amendament Radu MARIAN</u></p> <p>9. Art. I din Proiectul legii de modificare se completează cu un punct nou privind inserarea articolului 36¹, cu următorul cuprins: ”36¹. Obligații de confidențialitate și transparență impuse proprietarilor rețelelor de transport și operatorilor sistemelor de transport (1) Fără a aduce atingere prevederilor art. 102 sau oricărei alte obligații privind divulgarea informațiilor stabilite în conformitate cu prezenta Lege, fiecare operator al sistemului de transport și fiecare proprietar al rețelei de transport al gazelor naturale este obligat să asigure confidențialitatea informațiilor care constituie secret</p>	Se acceptă

			<p>comercial, pe care le-a obținut în contextul desfășurării activităților sale și să împiedice divulgarea discriminatorie de informații referitoare la propriile activități care ar putea oferi avantaje economice. În special, fiecare operator al sistemului de transport, fiecare proprietar al rețelei de transport al gazelor naturale trebuie să se abțină de la divulgarea oricărei informații care constituie secret comercial către celelalte întreprinderi din cadrul întreprinderii de gaze naturale integrată pe verticală, cu excepția cazurilor în care divulgarea este necesară pentru încheierea unei tranzacții comerciale. Pentru asigurarea respectării principiilor privind separarea informațională, se interzice proprietarului rețelei de transport al gazelor naturale și celorlalte întreprinderi din cadrul întreprinderii de gaze naturale integrată pe verticală să utilizeze servicii comune, inclusiv servicii juridice comune, cu excepția serviciilor administrative sau a serviciilor informatice.</p> <p>(2) La vânzarea sau achiziționarea gazelor naturale de către întreprinderile înrudite, se interzice operatorilor sistemelor de transport să</p>	
--	--	--	---	--

			<p>facă abuz de informațiile care constituie secret comercial, pe care le-a obținut de la terți la sau în legătură cu acordarea sau negocierea accesului la rețea.</p> <p>(3) Fără a aduce atingere obligației de asigurare a confidențialității informațiilor care constituie secret comercial, aceștia sunt obligați să publice informațiile necesare pentru asigurarea unei concurențe efective și funcționării eficiente a pieței, în modul și în condițiile stabilite în prezenta Lege. ”.</p>	
24.	<p>Articolul 37. Monitorizarea principiilor separării operatorului sistemului de transport</p> <p>(3) Agenția este în drept să inițieze repetat procedura de certificare pentru evaluarea respectării cerințelor privind separarea și independența operatorului sistemului de transport în următoarele cazuri:</p> <p>b) din oficiu, atunci când a luat cunoștință de faptul că o modificare planificată a drepturilor sau a influenței asupra operatorului sistemului de transport poate conduce la încălcarea condițiilor privind realizarea</p>	<p>Art. I. – Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 193-203, art. 415), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p>	<p><u>Amendament Radu MARIAN</u></p> <p>10. Art. I din Proiectul legii de modificare se completează cu o prevedere privind modificarea articolului 37 din Legea cu privire la gazele naturale după cum urmează:</p> <p>„La articolul 37 alineatul (3), lit. b) textul „asupra operatorului sistemului de transport” se substituie cu textul „asupra proprietarului rețelei de transport al gazelor naturale sau asupra operatorului sistemului de transport””;</p>	Se acceptă

	separării și independența operatorului sistemului de transport ori atunci când are motive să creadă că s-ar fi produs o asemenea încălcare;			
25.	<p>Articolul 39. Funcțiile și obligațiile operatorului sistemului de transport</p> <p>(5) La desfășurarea activității licențiate, operatorul sistemului de transport încheie și execută contractele stabilite în prezenta lege, în Regulamentul privind accesul la rețelele de transport al gazelor naturale și gestionarea congestiilor, în Regulamentul privind racordarea și în Codul rețelilor de gaze naturale.</p>	<p>11. Articolul 39 alineatul (5) se completează cu o propoziție cu următorul cuprins: „Operatorul sistemului de transport încheie cu utilizatorii de sistem contracte de prestare a serviciului de transport și contracte de echilibrare, conform modelului aprobat de Agenție”.</p>	<p><u>Amendament Radu MARIAN</u></p> <p>11. Art. I punctul 11 din Proiectul legii de modificare (privind completarea articolului 39 din Legea cu privire la gazele naturale), textul „și contracte de echilibrare” se exclude.</p>	Se acceptă
26.	<p>Articolul 72. Alocarea capacității și gestionarea congestiilor de către operatorul sistemului de transport</p> <p>(3) În legătură cu alocarea capacității, operatorul sistemului de transport prestează servicii ferme și servicii întreruptibile, cu durata de cel puțin o zi, și implementează proceduri universale pentru nominalizare și renominalizare, în</p>	<p>Art. I. – Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 193-203, art. 415), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p>	<p><u>Amendament Radu MARIAN</u></p> <p>12. Art. I din Proiectul legii de modificare se completează cu un punct nou privind completarea art. 72 alin. (3) din Legea cu privire la gazele naturale, cu un enunț cu următorul cuprins: „Operatorul sistemului de transport poate oferi capacitate fermă condiționată.”</p>	Se acceptă

	conformitate cu Regulamentul privind accesul la rețelele de transport al gazelor naturale și gestionarea congestiilor și Codul rețelilor de gaze naturale. Serviciile întreruptibile includ și serviciul de transport al gazelor naturale de tip backhaul.			
27.	<p>Articolul 80. Prevederi generale</p> <p>(4) Consumatorii casnici și societățile comerciale mici beneficiază de dreptul la furnizarea gazelor naturale în contextul obligației de serviciu public în conformitate cu cerințele stabilite la art.89.</p> <p>(7) Consumatorii noncasnici au dreptul de a încheia contracte de furnizare a gazelor naturale cu mai mulți furnizori în același timp. În acest caz, unul dintre furnizori trebuie să-și asume responsabilitatea de echilibrare pentru consumatorul respectiv. Condițiile în care consumatorii noncasnici pot să exercite acest drept se stabilesc de către Agenție în</p>	<p>21. Articolul 80:</p> <p>1) Se completează cu alin. (3¹-3³) cu următorul cuprins: „(3¹) Consumatorii finali care au încheiat contract cu furnizorul care are impusă obligația de serviciu public prevăzută la art. 89, au dreptul la alegerea liberă și la schimbarea furnizorului cu condiția că și-au onorat obligațiile de plată a gazelor naturale consumate față de furnizorul respectiv și a fost aplicată după caz, componenta de echitate prevăzută la art. 99 alin. (3), precum și au dreptul de a dispune de toate datele relevante cu privire la consumul de gaze naturale. Componenta de echitate prevăzută la art. 99 alin. (3) se aplică după caz, și în cazul rezoluțiunii contractului de furnizare gaze încheiat cu un furnizor care are impusă obligația</p>	<p><u>Amendament Radu MARIAN</u></p> <p>13. Art. I, punctul 21 din Proiectul legii de modificare (privind completarea și modificarea articolului 80 din Legea cu privire la gazele naturale):</p> <p>„1) Alin. (3¹-3³) se exclud.</p> <p>2) La alin. (4) cuvintele „societățile comerciale mici” se substituie cu cuvintele „întreprinderile mici”.</p> <p>3) Alin. (7) se modifică și se expune în următoarea redacție:</p> <p>„Pentru locul/locurile de consum la care consumatorii finali au încheiat contract de furnizare a gazelor naturale cu un furnizor care furnizează gaze naturale în contextul obligației de serviciu public stabilite la art. 89 nu se permite încheierea a două sau mai multe contracte de furnizare a gazelor naturale”.</p>	Se acceptă

	<p>Regulamentul privind furnizarea gazelor naturale.</p>	<p>de serviciu public prevăzută la art. 89.</p> <p>(3²) Furnizorii cărora le-a fost impusă obligația de serviciu public stabilite la art. 89, percep sau achită, în cazul înregistrării unor devieri financiare negative sau respectiv pozitive care depășesc valoarea de 5% a venitului reglementat definit conform Metodologiei de calculare, aprobare și aplicare a prețurilor reglementate pentru furnizarea gazelor naturale, de la/către consumatorii finali care își schimbă furnizorul de gaze naturale sau rezoluționează contractul de furnizare a gazelor naturale o plată unică determinată conform formulei de calcul stabilite în Metodologia de calculare, aprobare și aplicare a prețurilor reglementate pentru furnizarea gazelor naturale și în clauzele obligatorii ale contractului de furnizare a gazelor naturale încheiat de către furnizorul de serviciu public cu consumatorii casnici sau cu consumatorii noncasnici prevăzute în Regulamentul privind furnizarea gazelor naturale. La calculul componentei de corectare a</p>		
--	--	---	--	--

	<p>venitului reglementat se ține cont de componenta de echitate.</p> <p>(3³) Consumatorul final care solicită schimbarea furnizorului de gaze naturale sau rezoluționarea contractului de furnizare a gazelor naturale, și furnizorul de gaze naturale, care are impusă obligația de serviciu public prevăzută la art. 89, constată întrunirea condițiilor pentru perceperea sau achitarea componentei de echitate, are dreptul de a se adresa către Agenție pentru verificarea și informarea despre valoarea devierilor financiare înregistrate de furnizorul respectiv.”;</p> <p>2) Se completează cu alin. (4¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(4¹) În cazul în care consumatorii finali schimbă furnizorul care furnizează gaze naturale în contextul îndeplinirii obligației de serviciu public stabilite la art. 89 și încheie un contract de furnizare a gazelor naturale la preț negociat sau rezoluționează contractul de furnizare a gazelor naturale cu furnizorul respectiv, pentru locul de consum/locurile de consum în cauză, acesta este în drept să revină la furnizorul care furnizează gaze naturale în</p>		
--	--	--	--

		<p>contextul îndeplinirii obligației de serviciu public stabilite la art. 89 la expirarea termenului de 12 luni de la data rezoluțiunii contractului de furnizare a gazelor naturale la preț reglementat.”</p> <p>3) Alineatul (7) se completează cu următoarea frază: „Nu se permite încheierea de către consumatorii noncasnici a două sau mai multe contracte de furnizare a gazelor naturale pentru același loc de consum, în cazul în care unul din contractele de furnizare a gazelor naturale ale consumatorului respectiv este încheiat cu un furnizor ce are impusă obligația de serviciu public prevăzută la art. 89.”.</p>		
28.	<p>Articolul 85. Furnizarea gazelor naturale</p> <p>(4) Furnizarea gazelor naturale consumatorilor finali se efectuează la prețuri nereglementate, de piață, în bază de contract negociat între furnizor și consumatorul final.</p>	<p>22. Articolul 85 se completează cu alin. (9¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(9¹) Achizițiile de gaze naturale a furnizorilor ce își desfășoară activitatea în contextul obligației de serviciu public stabilite la art. 89 și 90 se consideră achiziție curentă și se efectuează de către conducerea executivă a furnizorilor respectivi fără a fi necesare aprobările pentru tranzacții de proporții prevăzute de Legea nr.1134/1997 privind societățile pe acțiuni și de Legea</p>	<p><u>Amendament Radu MARIAN</u></p> <p>14. Art. I, punctul 22 din Proiectul legii de modificare (privind completarea articolului 85 din Legea cu privire la gazele naturale cu alin. (9¹)):</p> <p>1) Alineatul (9¹) propus în proiect se exclude.</p> <p>2) alineatul (4) se completează cu următoarea frază:</p> <p>„Prețurile fiecărui furnizor se aplică nediscriminatoriu pe categorii de consumatori, pe tot teritoriul pe care licența este valabilă, rezultând</p>	Se acceptă

		nr. 135/2007 privind societățile cu răspundere limitată.”.	diferențieri ale prețurilor la consumatorii finali doar din aplicarea unor tarife de distribuție diferite la consumatorii casnici, iar la consumatorii noncasnici inclusiv din volumele vândute și profilul de consum.”	
29.	<p>Articolul 89. Furnizarea gazelor naturale anumitor categorii de consumatori finali în contextul obligației de serviciu public</p> <p>(1) Consumatorii casnici și societățile comerciale mici au dreptul de a fi aprovizionați cu gaze naturale de către furnizorii cărora le-a fost impusă obligația de serviciu public de a furniza gaze naturale anumitor categorii de consumatori finali la parametrii de calitate stabiliți, la prețuri reglementate, transparente, nediscriminatorii și ușor de comparat, aprobate de Agenție, în conformitate cu termenele și condițiile stabilite în prezenta lege și în Regulamentul privind furnizarea gazelor naturale.</p> <p>(2) În limitele teritoriului autorizat prin licență pentru</p>	<p>23. Articolul 89:</p> <p>1) alineatul (2) se completează cu un enunț cu următorul cuprins: „Prin Hotărârea adoptată în acest sens, Agenția poate stabili condiții și cerințe specifice privind îndeplinirea obligației de serviciu public de a furniza gaze naturale consumatorilor finali specificați la alin. (1).”;</p> <p>2) la alineatul (3), după cuvintele „se stabilesc în Regulamentul privind furnizarea gazelor naturale” se introduce textul „și în Hotărârea adoptată conform alin. (2)”;</p> <p>3) se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins: „(3¹) Agenția revocă prin hotărâre obligația de serviciu public stabilită în conformitate cu prezentul articol, în unul din următoarele cazuri:</p> <p>a) furnizorul respectiv refuză să îndeplinească obligațiile ce îi</p>	<p><u>Amendament Radu MARIAN</u></p> <p>15. Art. I, punctul 23 din Proiectul legii de modificare (privind completarea și modificarea articolului 89 din Legea cu privire la gazele naturale):</p> <p>1) La Alineatul (1) cuvintele „societățile comerciale mici” se substituie cu cuvintele „întreprinderile mici”.</p> <p>2) Alineatul (2) se modifică și se expune în următoarea redacție: „În limitele teritoriului autorizat prin licențele operatorilor de sistem, Agenția poate impune, în baza unor criterii prestabilite de eligibilitate și de selectare competitive, transparente și nediscriminatorii, prevăzute în Regulamentul privind impunerea obligațiilor de serviciu public aprobat în acest sens, unui sau mai multor furnizori obligația de serviciu public de a furniza gaze naturale consumatorilor finali specificați la alin. (1)”.</p>	Se acceptă

	<p>un operator al sistemului de distribuție, Agenția poate impune unui sau mai multor furnizori obligația de serviciu public de a furniza gaze naturale consumatorilor finali specificați la alin. (1). (3) Drepturile și obligațiile furnizorului care furnizează gaze naturale anumitor categorii de consumatori finali în contextul obligației de serviciu public, precum și termenele și condițiile în care urmează să fie furnizate gazele naturale consumatorilor specificați la alin. (1) se stabilesc în Regulamentul privind furnizarea gazelor naturale.</p>	<p>incumbă conform obligației de serviciu public de a furniza gaze naturale anumitor categorii de consumatori finali; b) furnizorul respectiv nu îndeplinește obligațiile ce îi incumbă conform obligației de serviciu public de a furniza gaze naturale anumitor categorii de consumatori finali, cu excepția situației în care neîndeplinirea obligației nu îi este imputabilă; d) furnizorul respectiv i-a fost suspendată sau retrasă licența de furnizare a gazelor naturale.”.</p>	<p>3) Se completează cu alin. (2¹) cu următorul cuprins: „(2¹) În cazul în care în rezultatul procedurii competitive prevăzute la alin. (2) nu este selectat furnizorul care furnizează gaze naturale anumitor categorii de consumatori finali în contextul obligației de serviciu public, Agenția desemnează, prin hotărâre, un furnizor care să furnizeze gaze naturale anumitor categorii de consumatori finali în contextul obligației de serviciu public, pentru o perioadă care nu depășește trei ani. Agenția este în drept să decidă atribuirea acestei funcții furnizorilor de gaze naturale care îndeplinește cel puțin următoarele condiții: a) operează activ pe piața de gaze naturale din Republica Moldova; b) are una din cele mai mari cifre de afaceri cumulată de furnizare de gaze naturale din cadrul pieței de gaze naturale din Republica Moldova în ultimul an calendaristic anterior celui al unei proceduri de desemnare; c) este separat de orice alte activități care nu au legătură cu tradingul și furnizarea gazelor naturale.”</p>	
30.	Articolul 90. Furnizarea de ultimă opțiune	24. Articolul 90: 1) alineatul (2), după prima propoziție se introduce	<u>Amendament Radu MARIAN</u>	Se acceptă

<p>(2) Printr-o hotărâre adoptată în temeiul art. 11, Agenția poate impune unui sau mai multor furnizori obligația de serviciu public de a asigura furnizarea de ultimă opțiune. În eventualitatea survenirii circumstanțelor invocate la alin. (1) din prezentul articol, furnizorul de ultimă opțiune furnizează gaze naturale consumatorilor finali care și-au pierdut furnizorul în condiții reglementate și la prețurile reglementate aprobate de Agenție. Agenția este în drept să impună obligația de furnizare de ultimă opțiune furnizorilor care furnizează gaze naturale anumitor categorii de consumatori finali în contextul obligației de serviciu public stabilite la art. 89.</p> <p>(8) Furnizorul de ultimă opțiune furnizează gazele naturale consumatorilor finali pentru o perioadă de cel mult 4 luni. Până la expirarea acestei perioade, consumatorii finali ai furnizorului de ultimă opțiune sînt obligați să încheie un contract de</p>	<p>următoarea propoziție: „Prin Hotărârea adoptată în acest sens, Agenția stabilește condiții și cerințe specifice privind îndeplinirea obligației de serviciu public de a asigura furnizarea de ultimă opțiune, inclusiv, dar fără a se limita la disponibilitatea surselor de furnizare a cantităților necesare de gaze naturale pentru a asigura îndeplinirea obligației de serviciu public respective.”;</p> <p>2) alineatul (8) va avea următorul cuprins: „(8) Furnizorul de ultimă opțiune furnizează gazele naturale consumatorilor finali pentru o perioadă de cel mult 4 luni. Până la expirarea acestei perioade, consumatorii finali ai furnizorului de ultimă opțiune sînt obligați să încheie un contract de furnizare a gazelor naturale cu un alt furnizor, în condițiile stabilite în prezenta lege. Consumatorii finali care au schimbat furnizorul ce furnizează gaze naturale în contextul îndeplinirii obligației de serviciu public stabilite la art. 89 și au încheiat un contract de furnizare a gazelor naturale la preț negociat sau au rezoluționat contractul de furnizare a gazelor naturale cu</p>	<p>16. Art. I, punctul 24 din Proiectul legii de modificare (privind completarea și modificarea articolului 90 din Legea cu privire la gazele naturale):</p> <p>1) Primul enunț de la alineatul (2) se modifică și se expune în următoarea redacție: „Printr-o hotărâre adoptată în temeiul art. 11, Agenția poate impune, în baza unor criterii prestabilite de eligibilitate și de selectare competitive, transparente și nediscriminatorii, prevăzute în Regulamentul privind impunerea obligațiilor de serviciu public aprobat în acest sens, unui sau mai multor furnizori obligația de serviciu public de a asigura furnizarea de ultimă opțiune. Prin Hotărârea adoptată în acest sens, Agenția stabilește condiții și cerințe specifice privind îndeplinirea obligației de serviciu public de a asigura furnizarea de ultimă opțiune, inclusiv, dar fără a se limita la disponibilitatea surselor de furnizare a cantităților necesare de gaze naturale pentru a asigura îndeplinirea obligației de serviciu public respective.”</p> <p>2) Se completează cu alin. (2¹) cu următorul cuprins:</p>	
--	--	--	--

<p>furnizare a gazelor naturale la prețuri negociate sau un contract de furnizare a gazelor naturale în condițiile stabilite la art. 89. În cazul în care un consumator final nu îndeplinește această cerință, operatorul de sistem este obligat să deconecteze, la cererea furnizorului de ultimă opțiune, instalațiile de gaze naturale ale consumatorului final în cauză după notificarea prealabilă, cu 15 zile calendaristice înainte, a consumatorului final.</p>	<p>furnizorul respectiv, și care la expirarea termenului prevăzut de prezentul alineat nu are semnat un contract de furnizare a gazelor naturale la preț negociat cu un alt furnizor, pot solicita prelungirea contractului de furnizare a gazelor naturale cu furnizorul de ultimă opțiune până la expirarea termenului stabilit la art. 80, alin. (4¹).”</p> <p>3) se completează cu alin. (8¹) cu următorul cuprins: „(8¹) În cazul în care consumatorul final nu încheie în termenele stabilite la alin. (8) contract de furnizare a gazelor naturale cu un alt furnizor, operatorul de sistem este obligat să deconecteze, la cererea furnizorului de ultimă opțiune, instalațiile de gaze naturale ale consumatorului final în cauză, după notificarea prealabilă, cu 15 zile calendaristice înainte, a consumatorului final respectiv.”;</p> <p>4) se completează cu alineatul (13¹) cu următorul cuprins: „(13¹) Agenția revocă prin hotărâre obligația de serviciu public stabilită în conformitate cu prezentul articol, în unul din următoarele cazuri:</p>	<p>„(2¹) În cazul în care în rezultatul procedurii competitive prevăzute la alin. (2) nu este selectat furnizorul de ultimă opțiune, Agenția desemnează, prin hotărâre, un furnizor de ultimă opțiune pentru o perioadă care nu depășește trei ani. După examinarea circumstanțelor existente, Agenția este în drept să decidă impunerea obligației de serviciu public privind furnizarea de ultimă opțiune furnizorilor care furnizează gaze naturale anumitor categorii de consumatori finali în contextul obligației de serviciu public stabilite la art. 89 sau unui alt furnizor de gaze naturale care îndeplinește cel puțin următoarele condiții:</p> <p>a) operează activ pe piața de gaze naturale din Republica Moldova;</p> <p>b) are una din cele mai mari cifre de afaceri cumulată de furnizare de gaze naturale din cadrul pieței de gaze naturale din Republica Moldova în ultimul an calendaristic anterior celui al unei proceduri de desemnare;</p> <p>c) este separat de orice alte activități care nu au legătură cu tradingul și furnizarea gazelor naturale;</p> <p>d) demonstrează, prin documente confirmative, disponibilitatea surselor</p>
---	---	---

		<p>a) furnizorul respectiv refuză să îndeplinească obligațiile ce îi incumbă conform obligației de serviciu public de a asigura furnizarea de ultimă opțiune;</p> <p>b) furnizorul respectiv nu îndeplinește obligațiile ce îi incumbă conform obligației de serviciu public de a asigura furnizarea de ultimă opțiune, cu excepția situației în care neîndeplinirea obligației nu îi este imputabilă;</p> <p>d) furnizorului respectiv i-a fost suspendată sau retrasă licența de furnizare a gazelor naturale”.</p>	<p>pentru furnizarea cantităților necesare de gaze naturale.”</p>	
31.	<p>Articolul 92. Principii generale</p> <p>(2) Dreptul de participare la piața gazelor naturale aparține tuturor producătorilor, operatorilor sistemelor de transport, operatorilor sistemelor de distribuție, operatorilor depozitelor de stocare, traderilor, furnizorilor și consumatorilor care își desfășoară activitatea în Republica Moldova. Participanții la piața gazelor naturale își îndeplinesc obligațiile și își exercită drepturile cu bună-credință, cu respectarea prevederilor</p>	<p>Art. I. – Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 193-203, art. 415), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p>	<p><u>Amendament Radu MARIAN</u></p> <p>17. Art. I se completează cu o prevedere privind completarea articolului 92 din Legea cu privire la gazele naturale după cum urmează:</p> <p>”La Articolul 92 alineatul (2), ultimul enunț se modifică după cum urmează:</p> <p>”Se interzice participanților la piața gazelor naturale să-și exercite drepturile în vederea restrângerii concurenței și a lezării intereselor legitime ale consumatorului, precum și să întreprindă alte acțiuni ce au ca obiect ori pot avea ca efect restrângerea, împiedicarea sau denaturarea concurenței, în special prin încheierea de acorduri</p>	Se acceptă

	prezentei legi și ale Regulilor pieței gazelor naturale. Se interzice participanților la piața gazelor naturale să își exercite drepturile în vederea restrângerii sau denaturării concurenței pe piața gazelor naturale și a lezării intereselor legitime ale altor participanți la piața gazelor naturale.		anticoncurențiale sau prin folosirea în mod abuziv a poziției dominante pe piața gazelor naturale.”.”	
32.	<p>Articolul 94. Piața angro a gazelor naturale</p> <p>(1) Tranzacțiile de vânzare-cumpărare a gazelor naturale, inclusiv tranzacțiile de import sau export, tranzacțiile de vânzare-cumpărare a produselor conexe, la care participă producătorii, operatorii sistemelor de transport, operatorii sistemelor de distribuție, operatorii depozitelor de stocare și furnizorii se efectuează pe piața angro a gazelor naturale.</p> <p>(5) Participanții la piața angro a gazelor naturale sunt obligați să păstreze timp de cel puțin 5 ani informațiile și documentele cu privire la tranzacțiile efectuate pe această piață.</p>	<p>26. Articolul 94:</p> <p>1) alineatul (1), cuvintele „ și furnizorii” se substituie cu textul „, traderii și furnizorii”;</p> <p>2) alineatul (5) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(5) Participanții la piața angro a gazelor naturale, inclusiv operatorii sistemelor de transport în legătură cu alocarea capacităților, sunt obligați să prezinte Agenției informații cu privire la tranzacțiile încheiate. Modul de raportare și periodicitatea raportării se va stabili printr-o hotărâre a Agenției adoptată în acest sens. Participanții la piața angro a gazelor naturale, inclusiv operatorii sistemelor de transport în legătură cu alocarea capacităților sunt obligați să păstreze informațiile și documentele aferente</p>	<p><u>Amendament Radu MARIAN</u></p> <p>18. Art. I, punctul 26 din Proiectul legii de modificare (privind completarea art. 94 din Legea cu privire la gazele naturale) va avea următorul cuprins:</p> <p>”Articolul 94:</p> <p>1) alineatul (1), cuvintele „ și furnizorii” se substituie cu textul „, traderii și furnizorii”;</p> <p>2) se completează cu alin. (4¹) și (4²) cu următorul cuprins:</p> <p>”(4¹) Se interzice participanților la piața angro a gazelor naturale să efectueze tranzacții pe piață fără a se asigura de înregistrarea acestora în Registrul participanților la piața angro, prevăzut la art. 94¹. În cazul în care Agenția constată că pe piața angro a gazelor naturale au fost efectuate tranzacții cu încălcarea principiului stabilit în prezentul</p>	Se acceptă

		<p>tranzacțiilor încheiate, timp de cel puțin 5 ani.”.</p>	<p>alineat, aceasta aplică sancțiune financiară prevăzută la articolul 113 alin. (1) lit. d) și stabilește termen pentru înregistrare în Registrul participanților la piața angro.</p> <p>(4²) În cazul în care participantul la piața angro a gazelor naturale nu se înregistrează în Registrul participanților la piața angro în termenul stabilit conform alin. (4¹), Agenția suspendă licența conform articolului 16 alin. (4) lit. g).”</p> <p>3) alin. (5) va avea următorul cuprins: „(5) Participanții la piața angro a gazelor naturale, operatorii sistemelor de transport, entitatea de echilibrare, operatorii platformelor de tranzacționare sunt obligați să prezinte Agenției informații cu privire la tranzacțiile încheiate. Modul de raportare și periodicitatea raportării se stabilește printr-o hotărâre a Agenției adoptată în acest sens. Participanții la piața angro a gazelor naturale, operatorii sistemelor de transport, entitatea de echilibrare, operatorii platformelor de tranzacționare sunt obligați să păstreze informațiile și documentele aferente tranzacțiilor încheiate, timp de cel puțin 5 ani.”.</p> <p>4) se completează cu alin. (6) cu următorul cuprins:</p>	
--	--	--	---	--

			<p>”(6) Executarea de către operatorii sistemelor de transport, entitatea de echilibrare, operatorii platformelor de tranzacționare a obligației stabilite la alin. (5) din prezentul articol nu îi exonerează pe aceștia de îndeplinirea obligațiilor stabilite la articolul 97³.”.</p>	
33.	<p>Art. I. – Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 193-203, art. 415), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p>	<p>Art. I. – Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 193-203, art. 415), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p>	<p><u>Amendament Radu MARIAN</u></p> <p>19. Art. I din Proiectul legii de modificare se completează cu un punct nou privind inserarea articolului 94², cu următorul cuprins:</p> <p>”94². Interzicerea acordurilor anticoncurențiale și a abuzului de poziție dominantă pe piața gazelor naturale</p> <p>(1) Se interzic și sunt nule de drept orice înțelegeri pe piața gazelor naturale care au ca obiect sau efect restrângerea, împiedicarea sau denaturarea concurenței pe piața gazelor naturale, în special cele care:</p> <p>a) stabilesc, direct sau indirect, prețurile de cumpărare sau de vânzare ori orice alte condiții de tranzacționare;</p> <p>b) limitează sau controlează producerea, comercializarea, dezvoltarea tehnică sau investițiile;</p> <p>c) împart piețele sau sursele de aprovizionare;</p>	Se acceptă

			<p>d) aplică, în raporturile cu partenerii comerciali, condiții inegale la tranzacții echivalente, creând astfel acestora un dezavantaj concurențial;</p> <p>e) condiționează încheierea contractelor de acceptare de către cealaltă parte a unor obligații suplimentare care, prin natura lor sau în conformitate cu uzanțele comerciale, nu au legătură cu obiectul acestor contracte.</p> <p>(2) Folosirea în mod abuziv de către una sau mai multe întreprinderi de gaze naturale a poziției dominante deținute pe piața gazelor naturale se interzice, fiind incompatibilă cu piața. Aceste practici abuzive pot consta, în special, în:</p> <p>a) impunerea, direct sau indirect, a prețurilor de cumpărare sau de vânzare inechitabile sau a altor condiții de tranzacționare inechitabile;</p> <p>b) limitarea producerii, a comercializării sau a dezvoltării tehnice în prejudiciul consumatorilor;</p> <p>c) aplicarea, în raporturile cu partenerii comerciali, a unor condiții inegale la tranzacții echivalente, creând astfel acestora un dezavantaj concurențial;</p> <p>d) condiționarea încheierii contractelor de acceptarea de către</p>	
--	--	--	--	--

			cealaltă parte a unor obligații suplimentare care, prin natura lor sau în conformitate cu uzanțele comerciale, nu au legătură cu obiectul acestor contracte.”.	
34.	<p>Articolul 98. Prețuri și tarife aplicate în sectorul gazelor naturale</p> <p>(2) La categoria de prețuri și tarife reglementate se atribuie:</p> <p>d) prețurile reglementate pentru furnizarea de ultimă opțiune, pentru furnizarea gazelor naturale anumitor categorii de consumatori finali în contextul îndeplinirii obligației de serviciu public stabilite la art. 89;</p>	<p>29. Articolul 98 alineatul (2):</p> <p>1) litera (d), textul „pentru furnizarea de ultimă opțiune,” se exclude;</p> <p>2) se completează cu litera (d¹) cu următorul cuprins: „d¹) prețurile reglementate pentru furnizarea gazelor naturale în contextul îndeplinirii obligației de serviciu public de a asigura furnizarea de ultimă opțiune, care țin cont de necesitatea furnizorului de ultimă opțiune să procure cantități suplimentare de gaze naturale pe parcursul unor perioade scurte de timp la prețuri mai mari decât prețurile de procurare a gazelor naturale conform contractelor bilaterale;”.</p>	<p><u>Amendament Radu MARIAN</u></p> <p>20. Art. I, punctul 29 din Proiectul legii de modificare (privind completarea și modificarea articolului 98 din Legea cu privire la gazele naturale) se completează cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins: „(4¹) Agenția poate aproba o reducere de până la 100% la tarifele pentru serviciul de transport al gazelor naturale bazate pe capacitate în punctele de intrare din instalațiile de stocare și în punctele de ieșire către acestea, cu excepția cazului și în măsura în care aceste instalații, care sunt conectate la mai multe rețele de transport al gazelor naturale, sunt utilizate pentru a concura cu unul sau mai multe puncte de interconectare.”</p>	Se acceptă
35.	<p>Articolul 99. Metodologiile de calculare, aprobare și aplicare a prețurilor și a tarifelor reglementate</p> <p>(3) Metodologiile de calculare, aprobare și aplicare a prețurilor și a tarifelor reglementate trebuie să includă:</p>	<p>30. Articolul 99:</p> <p>a) alineatul (3), litera (a) se completează cu o liniuță cu următorul cuprins:</p> <p>- componenta de echitate, care reprezintă obligațiunile de plată reciproce ca urmare a raporturilor contractuale;”;</p>	<p><u>Amendament Radu MARIAN</u></p> <p>21. Art. I, punctul 30 din Proiectul legii de modificare (privind completarea și modificarea articolului 99 din Legea cu privire la gazele naturale) se completează după cum urmează:</p>	Se acceptă

	<p>a) componența și modul de calculare a:</p> <p>(6) Prețurile și tarifele reglementate, precum și metodologiile de calculare, aprobare și aplicare a acestora trebuie să fie nediscriminatorii în ceea ce privește activitățile, categoriile de consumatori și categoriile de utilizatori de sistem.</p>	<p>b) la penultima liniuță textul „de transport,” se exclude;</p> <p>c) după penultima liniuță se inserează o liniuță cu următorul cuprins: „- nivelului rentabilității pentru activitatea reglementată de transport, ținând cont de specificul modelului de separare a operatorului sistemului de transport implementat;”;</p> <p>d) alineatul (6) se completează cu o propoziție cu următorul cuprins: „Tarifele pentru serviciile de transport vor reflecta și costurile serviciilor prestate de entitatea responsabilă de gestiunea unor porțiuni ale rețelei de transport al gazelor naturale.”.</p>	<p>1) Lit. a) „alineatul (3), litera (a) se completează cu o liniuță cu următorul cuprins: - componenta de echitate, care reprezintă obligațiuni de plată reciprocă ca urmare a raporturilor contractuale” se exclude;</p> <p>2) Propoziția propusă a fi completată la alin (6) (lit. (d)) se modifică și va avea următorul cuprins: „Tarifele pentru serviciile de transport vor reflecta și costurile serviciilor prestate de entitatea responsabilă cu deținerea în proprietate și/sau gestionarea unor părți din rețeaua de transport gaze naturale.”.</p>	
36.	<p>Articolul 99¹. Tarifele armonizate de intrare/ieșire pentru serviciul de transport al gazelor naturale</p>	<p>31. Articolul 99¹ se completează cu alineatul (10) cu următorul cuprins: „(10) Agenția poate aproba o reducere de până la 100% la tarifele pentru serviciul de transport al gazelor naturale bazate pe capacitate în punctele de intrare din instalațiile de stocare și în punctele de ieșire către acestea, cu excepția cazului și în măsura în care aceste instalații, care sunt conectate la mai multe rețele de transport al gazelor naturale, sunt utilizate</p>	<p><u>Amendament Radu MARIAN</u></p> <p>22. Art. I, punctul 31 din Proiectul legii de modificare (privind completarea articolului 99¹ din Legea cu privire la gazele naturale) se exclude.</p>	Se acceptă

		pentru a concura cu unul sau mai multe puncte de interconectare.”.		
37.	<p>Articolul 100. Determinarea, aprobarea și monitorizarea aplicării prețurilor și a tarifelor reglementate</p> <p>(5) Hotărârile Agenției cu privire la aprobarea prețurilor și a tarifelor reglementate se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, se plasează pe pagina web oficială a Agenției și pe paginile electronice ale întreprinderilor de gaze naturale.</p>	<p>32. Articolul 100, alineatul (5) se completează cu o propoziție cu următorul cuprins: „Agenția plasează pe pagina sa web oficială valoarea și structura prețurilor și a tarifelor reglementate aprobate.”.</p>	<p><u>Amendament Radu MARIAN</u></p> <p>23. Art. I, punctul 32 din Proiectul legii de modificare (privind completarea și modificarea articolului 100 din Legea cu privire la gazele naturale) se completează cum urmează:</p> <p>„ - se completează cu alineatul (4²) cu următorul cuprins:</p> <p>„În cazul în care, în pofida ajustărilor prețurilor reglementate pentru furnizarea gazelor naturale aprobate de către Agenție în conformitate cu prevederile prezentei legi, furnizorii cărora le-a fost impusă obligația de serviciu public de a furniza gaze naturale anumitor categorii de consumatori finali înregistrează devieri financiare negative, Agenția confirmă aceste devieri financiare și le recuperează de la toți furnizorii activi pe piața cu amănuntul a gazelor naturale din Republica Moldova, în conformitate cu cota pe care o dețin pe piața respectivă în luna anterioară înregistrării devierilor, printr-o decizie adresată acestora.”</p>	<p><u>Nu se acceptă</u></p> <p>Urmare a discuțiilor cu Comunitatea Energetică și ANRE se propune redacția de la pct. 48 din prezenta Sinteză.</p>
38.	<p>Articolul 104. Planul de acțiuni pentru situații excepționale pe piața gazelor naturale</p>	<p>Articolul 104:</p> <p>1) la alineatul (3) litera (n), cuvintele „și prin interconexiuni” se substituie cu cuvintele „și prin</p>	<p><u>Amendament Radu MARIAN</u></p> <p>24. Art. I, punctul 34 din Proiectul legii de modificare (privind</p>	<p>Se acceptă</p>

	<p>(3) La elaborarea Planului de acțiuni trebuie să se țină cont de:</p> <p>n) necesitatea optimizării investițiilor în infrastructură pentru creșterea capacitații rețelelor de transport al gazelor naturale, înlocuirea rețelelor de transport al gazelor naturale cu durata de exploatare expirată în vederea reducerii consumului tehnologic și a pierderilor de gaze naturale, pentru asigurarea securității aprovizionării cu gaze naturale, precum și pentru importul de gaze naturale prin intermediul tuturor surselor posibile, inclusiv prin terminale de regazificare și prin interconexiuni.</p> <p>(4) Planul de acțiuni se revizuieste o dată la 2 ani sau mai devreme, în caz de necesitate, și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.</p>	<p>asigurarea capacităților bidirecționale la interconexiuni”.</p> <p>2) alineatul (4) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(4) Planul de acțiuni se revizuieste o dată la 4 ani sau mai devreme, în caz de necesitate, sau la solicitarea Secretariatului Comunității Energetice. Planul de acțiuni se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.”.</p> <p>3) se completează cu alineatul (6) cu următorul cuprins:</p> <p>„(6) Guvernul poate să delege autorităților publice, operatorilor de sistem și altor entități sarcini prevăzute în Regulamentul privind situațiile excepționale în sectorul gazelor naturale. Sarcinile delegate se execută sub supravegherea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei și se precizează în Planul de acțiuni pentru situații excepționale în sectorul gazelor naturale.”.</p>	<p>completarea și modificarea articolului 104 din Legea cu privire la gazele naturale) se completează după cum urmează:</p> <p>„alineatul (3) privind completarea art. 104 cu alin. (6), cuvintele „operatorilor de sistem” se substituie cu cuvintele „întreprinderilor de gaze naturale.”</p>	
39.	<p>Articolul 108¹. Crearea și menținerea stocurilor de gaze naturale necesare pentru asigurarea securității aprovizionării cu gaze naturale</p>	<p>Articolul 108¹:</p> <p>4) la alineatul (5), textul „1 aprilie” se substituie cu textul „1 mai”;</p>	<p><u>Amendament Radu MARIAN</u></p> <p>25. Art. I, punctul 36 din Proiectul legii de modificare (privind completarea și modificarea articolului 108¹ din Legea cu privire la gazele</p>	Se acceptă

	<p>(5) Agenția stabilește metoda de determinare a mărimii contribuțiilor financiare ce urmează a fi achitate de furnizorii de pe piața cu amănuntul a gazelor naturale ținând cont de necesitatea acoperii costurilor stocurilor de securitate suportate de către entitatea pentru crearea și menținerea stocurilor de securitate pe parcursul perioadei de 12 luni anterioare, de asemenea stabilește periodicitatea achitării acestora. Contribuțiile financiare se achită de către furnizori începând cu data de 1 aprilie a fiecărui an, se determină proporțional cotelor deținute de aceștia pe piața cu amănuntul a gazelor naturale și se aprobă prin hotărârea Agenției, care se ajustează la necesitate.</p>		<p>naturale), alineatul (4) se modifică și se expune în următoarea redacție: „la alineatul (5), textul „Contribuțiile financiare se achită de către furnizori începând cu data de 1 aprilie a fiecărui an, se determină proporțional cotelor deținute de aceștia pe piața cu amănuntul a gazelor naturale și se aprobă prin hotărârea Agenției, care se ajustează la necesitate” se substituie cu textul „Contribuțiile financiare se determină proporțional cotelor deținute de aceștia pe piața cu amănuntul a gazelor naturale și se aprobă prin hotărârea Agenției, care se ajustează la necesitate. Modul și termenele de achitare a contribuțiilor financiare se stabilesc în hotărârea adoptată de Agenție conform prezentului alineat.””.</p>	
40.	<p>Articolul 109. Examinarea neînțelegerilor de către Agenție</p>	<p>Art. I. – Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 193-203, art. 415), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p>	<p><u>Amendament Radu MARIAN</u> 26. Art. I din Proiectul legii se completează cu o prevedere privind completarea articolului 109 după cum urmează: ”Articolul 109 se completează cu alineatul (2¹), cu următorul cuprins: ”(2¹) Agenția examinează</p>	<p>Se acceptă</p>

			neînțelegerile dintre operatorul de sistem independent și proprietarul(ii) rețelelor de transport al gazelor naturale, precum și dintre operatorul de sistem independent și entitatea desemnată conform art. 7, alin. (1), lit. f ¹) și emite decizii obligatorii. Deciziile Agenției sunt executorii din momentul emiterii și produc efecte juridice obligatorii până la o eventuală hotărâre judecătorească irevocabilă contrară, emisă ca urmare a exercitării unei căi de atac.”.	
41.	<p>Articolul 113. Sancțiuni financiare pentru nerespectarea sau încălcarea legislației în domeniul gazelor naturale</p> <p>(1) Agenția aplică, prin hotărâre, sancțiuni în mărime de cel puțin 1% din cifra de afaceri anuală a titularilor de licențe, a titularilor de autorizații pentru încălcarea obligațiilor, manifestată prin:</p> <p>d) nerespectarea obligației de a se înregistra în Registrul participanților la piața angro sau a obligației de a notifica Agenția despre orice modificare a informațiilor prezentate anterior în cererea de înregistrare;</p>	<p>39. Articolul 113:</p> <p>1) alineatul (1) se completează cu litera f) cu următorul cuprins:</p> <p>„f) neîndeplinirea, îndeplinirea cu întârziere sau îndeplinirea defectuoasă de către întreprinderile de gaze naturale a obligațiilor stabilite la art. 1082-1083”;</p> <p>2) alineatul (2) se completează cu litera g) cu următorul cuprins:</p> <p>„g) neexecutarea de către titularul de licență a obligațiilor de serviciu public impuse în conformitate cu prevederile art. 11, art. 89 și art. 90 sau refuzul de a-și onora obligațiile de serviciu public”;</p>	<p><u>Amendament Radu MARIAN</u></p> <p>27. La Art. I, pct. 40 din Proiectul legii de modificare (privind modificarea art. 113 din Legea cu privire la gazele naturale) se completează după cum urmează:</p> <p>„Articolul 113:</p> <p>1) Alineatul (1), primul enunț, cuvintele „a titularilor de licențe, a titularilor de autorizații pentru încălcarea obligațiilor manifestată prin” se substituie cu cuvintele ”a titularilor de licențe, dar nu mai puțin de 100 000 lei, de cel puțin 1% din cifra de afaceri a titularilor de autorizații pentru încălcarea obligațiilor, manifestată prin.”</p> <p>2) Alineatul (1) litera d) va avea următorul cuprins:</p>	Se acceptă

	<p>(2) Agenția aplică, prin hotărâre, sancțiuni în mărime de cel puțin 5% din cifra de afaceri anuală a titularilor de licențe, a titularilor de autorizații pentru încălcarea obligațiilor, manifestată prin:</p> <p>(3) Agenția aplică, prin hotărâre, sancțiuni în mărime de cel puțin 10% din cifra de afaceri anuală a titularilor de licențe pentru:</p>	<p>3) alineatul (3) litera b), cuvintele „în raport cu întreprinderea de gaze naturale integrată pe verticală” se exclud.</p>	<p>„d) efectuarea tranzacției(iilor) pe piața angro a gazelor naturale fără a fi înregistrat în Registrul participanților la piața angro sau nerespectarea obligației de a notifica Agenția despre orice modificare a informațiilor prezentate anterior în cererea de înregistrare;”</p> <p>3) Alineatul (2), primul enunț, cuvintele „a titularilor de licențe, a titularilor de autorizații pentru încălcarea obligațiilor manifestată prin” se substituie cu cuvintele ”a titularilor de licențe, dar nu mai puțin de 500 000 lei, de cel puțin 5% din cifra de afaceri a titularilor de autorizații pentru încălcarea obligațiilor, manifestată prin.”;</p> <p>4) Alineatul (3), primul enunț, cuvintele „a titularilor de licențe pentru încălcarea obligațiilor manifestată prin” se substituie cu cuvintele ”a titularilor de licențe, dar nu mai puțin de 1 000 000 lei pentru încălcarea obligațiilor, manifestată prin.”;</p>	
42.	<p>Articolul 113¹. Sancțiuni pentru nerespectarea sau încălcarea prevederilor privind integritatea și transparența pieței angro a gazelor naturale</p>	<p>Art. I. – Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 193-203, art. 415), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p>	<p><u>Amendament Radu MARIAN</u></p> <p>28. Art. I se completează cu o prevedere privind modificarea art. 113¹ din Legea cu privire la gazele naturale după cum urmează: ”Articolul 113¹,</p>	<p>Se acceptă</p>

	<p>(1) Pentru nerespectarea sau încălcarea obligațiilor stabilite la art. 97¹-97⁴, Agenția aplică, cumulativ sau separat, următoarele sancțiuni:</p> <p>(2) La determinarea tipurilor de sancțiuni, a mărimii sancțiunilor financiare pentru nerespectarea sau încălcarea obligațiilor stabilite la art. 97¹-97⁴, precum și a efectelor cumulate ale acestora, Agenția va ține cont de următoarele circumstanțe:</p>		<p>1) La alineatul (1) primul enunț și la alineatul (2), primul enunț, cuvintele „stabilite la art.97¹-97⁴” se substituie cu cuvintele „stabilite la art.97¹-97⁵”.</p> <p>2) Se completează cu alineatul (5), cu următorul cuprins:</p> <p>„(5) Aplicarea de sancțiuni în conformitate cu prezentul articol nu exclude posibilitatea aplicării de către Consiliul Concurenței a sancțiunilor și a măsurilor de remediere pentru aceleași acțiuni sau pentru acțiuni similare care constituie încălcare a legislației în domeniul concurenței.”.</p>	
43.	<p>Articolul 113². Sancțiuni financiare pentru nerespectarea sau încălcarea prevederilor privind integritatea și transparența pieței gazelor naturale</p> <p>(1) Agenția aplică sancțiuni în mărime de cel puțin 1% din cifra de afaceri anuală a întreprinderilor de gaze naturale pentru nerespectarea sau încălcarea de către participanții la piața gazelor naturale a obligațiilor stabilite la art. 97¹-97⁵, manifestată prin:</p> <p>(2) Agenția aplică sancțiuni în mărime de cel puțin 3% din cifra de afaceri anuală a întreprinderilor de gaze</p>	<p>Art. I. – Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 193-203, art. 415), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p>	<p><u>Amendament Radu MARIAN</u></p> <p>29. Art. I se completează cu o prevedere privind modificarea art. 113² din Legea cu privire la gazele naturale, cu următorul cuprins:</p> <p>” Articolul 113²:</p> <p>1) Alineatul (1), primul enunț, după cuvintele ”a întreprinderilor de gaze naturale” se completează cu textul ”, dar nu mai puțin de 500 000 lei,”;</p> <p>2) Alineatul (2), primul enunț după cuvintele ”a întreprinderilor de gaze naturale” se completează cu cuvintele ”, dar nu mai puțin de 800 000 lei”;</p> <p>3) Alineatul (3), primul enunț după cuvintele ”a întreprinderilor de gaze naturale” se completează cu cuvintele ”, dar nu mai puțin de 1 000 000 lei”.</p>	Se acceptă

	<p>naturale pentru nerespectarea sau încălcarea de către participanții la piața gazelor naturale a obligațiilor stabilite la art. 97¹-97⁵, manifestată prin:</p> <p>(3) Agenția aplică sancțiuni în mărime de cel puțin 5% din cifra de afaceri anuală a întreprinderilor de gaze naturale pentru nerespectarea sau încălcarea de către participanții la piața gazelor naturale a obligațiilor stabilite la art. 97¹-97⁵, manifestată prin:</p>			
44.	<p>Articolul 114. Dispoziții finale și tranzitorii</p>	<p>40. Articolul 114:</p> <p>1) se completează cu alineatul (16¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(16¹) Propunerile de dezvoltare a capacității bidirecționale, inclusiv propunerile argumentate privind alocarea transfrontalieră a costurilor de investiție, precum și cererile de derogare prevăzute la art. 42¹ se prezintă de către operatorul sistemului de transport cel târziu la 1 februarie 2025 și doar pentru interconexiunile existente la 1 noiembrie 2021, iar pentru interconexiunile noi - după finalizarea studiului de fezabilitate, însă înainte de începerea etapei de proiectare</p>	<p><u>Amendament Radu MARIAN</u></p> <p>30. Art. I din Proiectul legii de modificare se completează cu o prevedere privind modificarea articolului 114 alineatul (4) din Legea cu privire la gazele naturale după cum urmează:</p> <p>„(4) Prin derogare de la art. 89 alin. (1):</p> <p>a) până la 1 ianuarie 2025, întreprinderile mari care nu intră sub incidența Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii sânt în drept să solicite semnarea contractelor de furnizare a gazelor naturale, în condiții reglementate, cu furnizorii care asigură furnizarea</p>	Se acceptă

		<p>tehnică detaliată a infrastructurii respective.”</p> <p>2) se completează cu alineatul (18¹) cu următorul cuprins: „(18¹) Prevederile stabilite la articolul 4 alin. (21), articolul 99¹ alin. (10) și articolele 108² și 108³ se aplică până la 1 aprilie 2025.”.</p>	<p>gazelor naturale unor anumite categorii de consumatori finali în contextul obligației de serviciu public stabilite la art. 89.</p> <p>b) până la 1 ianuarie 2027, întreprinderile mijlocii în sensul celor definite în Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii sânt în drept să solicite semnarea contractelor de furnizare a gazelor naturale, în condiții reglementate, cu furnizorii care asigură furnizarea gazelor naturale unor anumite categorii de consumatori finali în contextul obligației de serviciu public stabilite la art. 89.”</p>	
45.		<p>Art. II. - Agenția, în termen de 4 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, va aduce în concordanță cu prezenta lege metodologia de calculare, aprobare și aplicare a tarifelor reglementate pentru serviciul de transport al gazelor naturale, precum și alte acte normative de reglementare.</p>	<p><u>Amendament Radu MARIAN</u></p> <p>31. Articolul II se modifică și va avea următorul cuprins: „Art. II. – 1) În termen de cel mult 2 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, titularii de licență pentru activitățile de tradingul de gaze naturale și pentru furnizarea gazelor naturale urmează să prezinte Agenției documentele confirmative privind îndeplinirea tuturor condițiilor de licențiere stabilite la art. 14 alin. (2¹) și alin. (3), precum și să înștiințeze Agenția despre acționarii/asociații și persoanele care exercită controlul în cadrul societății comerciale și să</p>	Se acceptă

			<p>prezintă informațiile relevante, în scopul verificării conformării condițiilor de licențiere indicate la art. 14 alin. (4¹).</p> <p>În cazul în care titularii de licență pentru activitățile de tradingul de gaze naturale și/sau pentru furnizarea gazelor naturale nu se conformează cerințelor prevăzute la art. 14 alin. (2¹), alin (3) și alin. (4¹) în termenii stabiliți în prezenta lege, Agenția va suspenda licența acestora până la îndeplinirea acestor cerințe.”</p> <p>2) Obligațiile de serviciu public stabilite la art. 89 și 90 ce au fost impuse de Agenție furnizorilor de gaze naturale până la intrarea în vigoare a prezentei legi rămân valabile până la expirarea acestora, cu excepția cazurilor în care Agenția revocă prin hotărâre obligațiile respective de serviciu public în conformitate cu prevederile art. 89 alin. (3¹) și art. 90 alin. (13¹). În cazul apariției necesității impunerii obligațiilor de serviciu public stabilite la art. 89 și 90 în perioada de elaborare a Regulamentului privind impunerea obligațiilor de serviciu public, Agenția aplică prevederile art. 89 alin. (2¹) și art. 90 alin. (2¹).</p>	
--	--	--	--	--

			<p>3) În termen de cel mult 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, Agenția va aproba Metodologia de calculare, aprobare și aplicare a prețurilor reglementate pentru furnizarea de ultimă opțiune în contextul obligației de serviciu public stabilite la art. 90. Până la aprobarea Metodologiei respective, în cazul în care va fi necesar a fi prestat serviciul public de furnizare de ultimă opțiune, la aprobarea prețului reglementat pentru furnizarea gazelor naturale în contextul îndeplinirii obligației de serviciu public de a asigura furnizarea de ultimă opțiune, Agenția va ține cont de un coeficient de impredictibilitate și alte riscuri asociate de 1,2 ori mai mare comparativ cu prețul reglementat în vigoare pentru furnizarea gazelor naturale în contextul îndeplinirii obligației de serviciu public stabilite la art. 89.</p> <p>4) Agenția, în termen de cel mult 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, va aduce în concordanță cu prezenta lege actele normative de reglementare.”</p>	
46.		Art. III. – Prezenta Lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.	<p><u>Amendament Radu MARIAN</u></p> <p>32. Articolul III se completează cu un alineat nou cu următorul cuprins:</p>	Se acceptă

			„2) Contractele încheiate în legătură cu implementarea modelului de operator de sistem independent până la intrarea în vigoare a prezentei legi rămân valabile până la expirarea acestora.”	
47.	<p>Articolul 95. Piața cu amănuntul a gazelor naturale</p> <p>(3) Pe piața cu amănuntul a gazelor naturale, furnizorii vînd gaze naturale consumatorilor eligibili la prețuri negociate, în baza contractelor bilaterale încheiate cu aceștia. Tranzacțiile de vânzare-cumpărare a gazelor naturale de pe piața cu amănuntul a gazelor naturale se desfășoară în mod transparent, public și nediscriminatoriu.</p>		<p><u>Amendament Radu MARIAN</u></p> <p>1. Art. I din Proiectul legii de modificare se completează cu un punct nou privind completarea art. 95 alin. (3) și (3¹) din Legea cu privire la gazele naturale nr.108/2016, după cum urmează:</p> <p>1) Alineatul (3) după cuvintele „prețuri negociate” se completează cu textul „care reflectă costurile de achiziție, transport, distribuție și furnizare a gazelor naturale, inclusiv costurile aferente contractării serviciului de stocare a gazelor naturale, taxele și impozitele percepute.”.</p> <p>2) Se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins: „(3¹) Furnizorii de pe piața cu amănuntul a gazelor naturale, în calitate de utilizatori de sistem, încheie contracte pentru prestarea serviciului de transport al gazelor naturale cu operatorul sistemului de transport și/sau contracte pentru prestarea serviciului de distribuție a</p>	Se acceptă

			<p>gazelor naturale cu operatorul sistemului de distribuție, în conformitate cu prezenta lege. La cererea Agenției, furnizorii vor prezenta informația cu privire la sursa de gaze naturale pentru a acoperi cererea prognozată de gaze naturale a consumatorilor finali. Informațiile prezentate vor cuprinde inclusiv contractele încheiate de vânzare-cumpărare a gazelor naturale sau documentele ce confirmă înregistrarea la o bursă/platformă de tranzacționare a gazelor naturale din Uniunea Europeană sau Comunitatea Energetică.” ”.</p>	
48.	<p>Articolul 100. Determinarea, aprobarea și monitorizarea aplicării prețurilor și a tarifelor reglementate</p>	<p>32. Articolul 100, alineatul (5) se completează cu o propoziție cu următorul cuprins: „Agenția plasează pe pagina sa web oficială valoarea și structura prețurilor și a tarifelor reglementate aprobate.”.</p>	<p><u>Amendament Radu MARIAN</u></p> <p>2. Art. I, punctul 32 din Proiectul legii de modificare (privind completarea și modificarea articolului 100 din Legea cu privire la gazele naturale) se completează după cum urmează:</p> <p>„ - se completează cu alineatul (4²) cu următorul cuprins:</p> <p>„(4²)În cazul în care, în pofida ajustărilor prețurilor reglementate pentru furnizarea gazelor naturale aprobate de către Agenție în conformitate cu prevederile prezentei legi, furnizorii de gaze naturale care furnizează gaze naturale anumitor</p>	<p>Se acceptă</p>

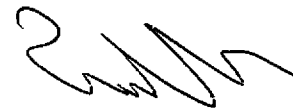
			<p>categoriilor de consumatori finali în contextul obligației de serviciu public stabilite la art. 89, înregistrează devieri tarifare mai mari de 5% din costurile de furnizare a gazelor naturale stabilite în prețurile reglementate, Agenția confirmă aceste devieri tarifare și le recuperează de la toți furnizorii care desfășoară activitate pe piața gazelor naturale cu amănuntul, în conformitate cu cota lor pe piața corespunzătoare din perioada anterioară înregistrării devierilor tarifare, printr-o hotărâre adoptată în acest scop.”</p>	
49.		<p>Articolul 108². Obligația de stocare a gazelor naturale (4) În cazul în care Guvernul decide crearea de stocuri de combustibil alternativ de către anumiți participanți la piața gazelor naturale sau autorități publice, care pot fi utilizate pentru a înlocui consumul de gaze naturale, obligația de stocare poate fi redusă în mod echivalent și se consideră a fi îndeplinită parțial de obligația echivalentă de a stoca alți combustibili decât gazele naturale. Reducerea obligației de stocare se aplică în măsura în care obligația respectivă nu poate fi executată din motive ce țin de</p>	<p><u>Amendament Radu MARIAN</u> 3. Art. I, punctul 37 din Proiectul legii de modificare (privind completarea cu articolele 108²-108⁴) art. 108² alin. (4) textul „în mod echivalent și se consideră a fi îndeplinită parțial de obligația echivalentă de a stoca alți combustibili” se înlocuiește cu „proporțional cu obligația echivalentă de a stoca alți combustibili alternativi”.</p>	Se acceptă

		<p>existența unor limitări de ordin tehnic sau din motive ce țin de existența unor riscuri majore în ceea ce privește asigurarea continuității livrării gazelor naturale prin interconexiuni în cantitățile necesare sau la parametri de calitate stabiliți.</p>	
50.		<p>Articolul 108³. Realizarea obligației de stocare a gazelor naturale (7) Titularul obligației de stocare este obligat să prezinte Agenției până la data de 1 octombrie a fiecărui an, spre aprobare, cererea privind aprobarea prețului reglementat la care urmează a fi vândute gazele naturale care fac obiectul obligației de stocare (în continuare prețul reglementat al stocurilor de gaze naturale) și calculul motivat și documentat al costurilor sale anuale aferente, pentru anul calendaristic precedent. Agenția aprobă prețul reglementat al stocurilor de gaze naturale și cota de piață care revine fiecărui furnizor de pe piața cu amănuntul în termen de până la 20 octombrie. Hotărârile Agenției prevăzute de prezentul alineat se aprobă în regim de urgență, în conformitate cu articolul 9 alin. (7)”.</p>	<p><u>Amendament Radu MARIAN</u> 4. Art. I, punctul 37 din Proiectul legii de modificare (privind completarea cu articolele 108²-108⁴) art. 108³ alin. (7) textul „sale anuale aferente, pentru anul calendaristic precedent.” se înlocuiește cu textul „aferente specificate la alin. (4)”.</p>

Se acceptă

51.	<p>Legea nr. 260/2017 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 1-6 art. 18)</p> <p>Articolul 16. Condițiile pentru a candida la funcția de membru al Curții de Conturi</p> <p>(2) Candidat la funcția de membru al Curții de Conturi nu poate fi persoana care:</p> <p>c) are antecedente penale, inclusiv stinse, ori a fost absolvită de răspundere sau de pedeapsa penală, inclusiv printr-un act de amnistie sau de grațiere;</p>	<p>Legea nr. 260/2017 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 1-6 art. 18)</p>	<p><u>Amendament Radu MARIAN</u></p> <p>5. Legea nr. 260/2017 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 1-6 art. 18), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>Articolul 16 alineatul (2) lit. c) va avea următorul cuprins:</p> <p>„c) are antecedente penale;”</p>	Se acceptă
52.	<p>Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.364-370 art. 620)</p> <p>Articolul 10. Numirea directorilor și încetarea mandatului de director al Consiliului de Administrație</p> <p>(6) Se consideră că nu are o reputație ireproșabilă în sensul alin. (5) și nu poate candida la funcția de director al Consiliului de administrație persoana:</p> <p>a) care are antecedente penale, inclusiv stinse, sau</p>	<p>Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.364-370 art. 620)</p>	<p><u>Amendament Radu MARIAN</u></p> <p>6. Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.364-370 art. 620), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>Articolul 10 alineatul (6) lit. a) va avea următorul cuprins:</p> <p>„a) are antecedente penale;”</p>	Se acceptă

cea care a fost absolvită de răspundere ori pedeapsă penală, inclusiv printr-un act de amnistie sau de grațiere;			
--	--	--	--

Radu MARIAN
Președintele Comisiei